

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Povinnost k náhradě újmy v odpovědnostním pojištění

Bc. Petra Nováková

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Petra Nováková

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Povinnost k náhradě újmy v odpovědnostním pojištění

Název anglicky

Duty to indemnify for damages in liability insurance

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě rozboru platné právní úpravy vyhodnotit problematiku povinnosti náhrady újmy v odpovědnostním pojištění z pohledu platné právní úpravy, výše pojistného, přehledu nabízených pojištěných rizik v oblasti odpovědnosti občanů a podnikatelů, likvidace pojistných událostí, rychlosti vyřízení požadavků klientů. V praktické části práce budou ověřeny teoretické poznatky v praxi vybraných pojišťitelů.

Metodika

Shromáždění a prostudování literatury pro zpracování zadané práce s využitím metody excerptce.

- Roztřídění dle předem stanovených klíčových znaků a provedení obsahové

analýzy právních textů jednotlivých částí

- Získání podkladů pro analytickou část práce – konzultace s odborníky,

rozhovory, statistická data.

- Vyhodnocení získaných dat metodou syntézy pro zpracování aplikační části práce.

- Sumarizace výsledků, vlastní zjištění.

- Vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Likvidace škodných událostí, náhrada újmy, neživotní pojištění, Občanský zákoník, pojistný trh, pojištění, pojištění odpovědnosti, pojištěný, poškozený

Doporučené zdroje informací

Česká asociace pojišťoven. Pojistný obzor 2016/Konference. Praha: Česká asociace pojišťoven, 2016. ISSN 0032-2393.

DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978- 80-7431-078-2.

JANATA, Jiří. Principy pojištění podnikatelů a právnických osob. Praha: Professional Publishing, 2014. ISBN 978-80-7431-140-6.

Marjanko, Zbyněk. Etické aspekty v pojišťovnictví. 1. vyd. Podsedice : Zbyněk Marjanko, 2018. ISBN:978-80-270-4758-1.

Občanský zákoník: Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. ISBN 978-80-7478-630-3. KARFÍKOVÁ, Marie a Vladimír PŘIKRYL a kol. Pojišťovací právo. Praha: Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-45-5.

Zákon o pojišťovnictví – komentář, Vladimír Přikryl/Jana Čechová. Wolters Kuwer 2017. ISBN 978-80-7552-546-8

ZÁRUBA, Petr a Martin POSPÍŠIL. Odpovědnost za výrobek v Evropské unii, České republice a Slovenské republice. Praha: Hamigo, 2016. ISBN 978-80- 906443-0-4.

ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. Pojištění odpovědnosti za škodu: (historie a současnost). Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2010. ISBN 978-80- 7418-061-3.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 22. 9. 2020

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Povinnost k náhradě újmy v odpovědnostním pojištění" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 3. 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské, Ph.D. za odborné vedení, věcné připomínky a rady, čas věnovaný konzultacím a trpělivost při vypracování mé diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala Ing. Šárce Pazderové za odborné konzultace k likvidační praxi.

Povinnost k náhradě újmy v odpovědnostním pojištění

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá rozbořem povinnosti k náhradě újmy v pojištění odpovědnosti občanů a podnikatelských subjektů na českém pojistném trhu v kontextu platné právní úpravy a aplikací na likvidační praxi pojistitelů. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zaměřena na členění pojištění a analyzování nabízených produktů pojištění odpovědnosti na českém pojistném trhu. Dále se teoretická část zabývá vymezením základních ukazatelů pojistného trhu. Na teoretickou část navazuje vlastní práce, která je rozdělena na dvě základní části. V první části je proveden právní rozbor povinnosti k náhradě újmy v souvislostech s likvidací škodných událostí. Pomocí komparace jsou skutkové děje vyhodnoceny dle platné právní úpravy ve spojení s rozhodovací praxí soudů. Judikatura se odráží v celém procesu pojistné ochrany, od tvorby produktů po finální stanovisko likvidace škodných událostí a je třeba na ní, po celou dobu efektivně reagovat. Druhá část vlastní práce obsahuje vývoj situace neživotního pojištění na pojistném trhu ČR v letech 2015-2020 u vybraných pojistitelů. Vývoj pojistného trhu je kvantifikován dle ukazatele předepsaného smluvního pojištění, se zaměřením na konkrétní pojistitele a s důrazem na pandemickou situaci v roce 2020, která tempo růstu pojistného trhu zpomalila.

Klíčová slova: Pojištění, pojištění odpovědnosti, náhrada újmy, Občanský zákoník, pojistný trh, likvidace škodných událostí, pojištěný, poškozený, neživotní pojištění

Duty to indemnify for damages in liability insurance

Abstract

The diploma thesis deals with the analysis of the duty to indemnify for damages in the liability insurance of citizens and business entities on the Czech insurance market in the context of current legislation and application to the claims handling practice of insurers. The thesis is divided into theoretical and practical part. The theoretical part is focused on the division of insurance and analysis of the offered liability insurance products on the Czech insurance market. Furthermore, the theoretical part deals with the definition of basic indicators of the insurance market. The theoretical part is followed by his practical section, which is divided into two basic units. The first part is a legal analysis of the duty to indemnify for damages in connection with the claims handling. With the support of comparison, the factual plots are evaluated according to the valid legal regulation in connection with the decision-making practice of courts. The law cases are reflected in the whole process of insurance protection, from the creation of products to the final opinion on the settlement of claims, and it is necessary, to always respond to it. The second part of the thesis contains the development of the situation of non-life insurance on the insurance market of the Czech Republic in the years 2015-2020 with selected insurers. The development of the insurance market is quantified according to the indicator of prescribed contractual insurance, with a focus on specific insurers and with an emphasis on the pandemic situation in 2020, which slowed down the growth rate of the insurance market.

Keywords: Insurance, liability for damage, damages, Civil code, insurance market, claims handling, insured, injured party, non-life insurance

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická část.....	16
3.1 Funkce pojištění s ohledem na právní důvod vzniku	16
3.1.1 Zákonné pojištění.....	17
3.1.2 Smluvní pojištění	18
3.2 Pojištění odpovědnosti občanů.....	19
3.3 Pojištění podnikatelské činnosti	22
3.4 Pojištění odpovědnosti na pojistném trhu České republiky	26
3.5 Ukazatele pojistného trhu.....	31
4 Vlastní práce	33
4.1 Právní problematika povinnosti nahradit újmu	34
4.1.1 Povinnost nahradit újmu dle občanského zákoníku.....	36
4.1.2 Zvláštní úprava povinnosti nahradit újmu dle občanského zákoníku	41
4.1.3 Povinnost k náhradě újmy dle zákoníku práce.....	62
4.1.4 Povinnost k náhradě újmy dle zákona o pozemních komunikacích	65
4.2 Pojistný trh v letech 2015–2020.....	69
4.2.1 Celkové předepsané smluvní pojistné.....	70
4.2.2 Předepsané pojistné neživotního pojištění	71
4.2.3 Rok 2020 na pojistném trhu ČR.....	76
5 Výsledky a zhodnocení.....	80
6 Závěr.....	83

Seznam použitých zdrojů

Přílohy

Seznam obrázků

Obrázek 1 Příklad transformace kapitálu a převodu kmene

Obrázek 2 Přenos rizika

Obrázek 3 Mapa zasažené oblasti kontaminovanou vodou

Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled plnění dílčích cílů

Tabulka 2 Konstrukce limitu v odpovědnosti zaměstnance vybraných pojistitelů

Tabulka 3 Produktová nabídka pojištění odpovědnosti

Tabulka 4 Judikovaná míra spoluzavinění

Tabulka 5 Rozdíl práva z vad a následné škody

Tabulka 6 Věkové dispozice nezletilých

Tabulka 7 Příklady provozní odpovědnosti v soudní praxi

Tabulka 8 Přehled uplatněných nároků vzorového příkladu

Tabulka 9 Dovození odpovědnosti konkrétního případu

Tabulka 10 Vozidlo ubytovaného hosta

Tabulka 11 Přehled vývoje komerčních pojišťoven v období od 2015 do 2020

Tabulka 12 Škodné události s detekcí pojistného podvodu

Tabulka 13 Výsledky analýzy dílčího cíle DC3

Seznam grafů

Graf 1 Porovnání počtu spravovaných zaměstnavatelů v letech 2015–2018

Graf 2 Podíl uplatněných nároků vzorového příkladu na celkovém pojistném plnění

Graf 3 Celkové přijaté smluvní pojistné vybraných pojistitelů v letech 2015–2020

Graf 4 Celkové předepsané pojistné v neživotním pojištění v mil. Kč

Graf 5 Podíl pojištění odpovědnosti v neživotním pojištění (v %)

Graf 6 Celkové předepsané pojistné podnikatelského pojištění

Graf 7 Počet smluv ve kmeni podnikatelského pojištění

Graf 8 Předepsané pojistné retailového majetkového a odpovědnostního pojištění

Graf 9 Meziroční změny celkového předepsaného neživotního pojistného.

Graf 10 Podíl pojistitelů na předepsaném pojistném v neživotním pojištění v roce

Seznam použitých zkratk

NOZ	Občanský zákoník
ZP	Zákoník práce
ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČNB	Česká národní banka
NS	Nejvyšší soud
EU	Evropská unie
EIOPA	Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
Ust.	Ustanovení

1 Úvod

Do soukromého života lidí i do podnikatelské činnosti často nepříznivě zasahují následky nežádoucích jevů. Nebezpečí a nepoznaná rizika číhají na každém kroku. Vznik nebezpečí a rizik, jako je například přírodní živěl, úraz nebo i finanční riziko, nelze někdy vůbec předpokládat. U jiných rizik je například jisté, že nastanou, avšak není jisté kdy. A právě ke zmírnění těchto negativních jevů byl zřízen institut pojištění, jehož účel je zmírnit, popř. úplně odstranit důsledky negativních rizik. Pojišťovnictví je považováno za specifický ekonomický obor, který řeší minimalizaci rizik ekonomických a neekonomických činností. Jde o sektor finančních služeb, který má přesah do všech oblastí veřejného i soukromého života, vztah mezi klientem a pojistitelem lze považovat za dlouhodobý.

Pojistitelé působící na českém pojistném trhu nabízejí rozmanitou škálu produktu životního a neživotního pojištění a pro koncové zákazníky je orientace v nabídce komerčních pojišťoven komplikovaná. Proto stále více roste význam externích i interních distribučních cest v oblasti pojištění a internetových srovnávačů. V důsledku tohoto jsou čím dál více kladeny nároky na odbornost tohoto sektoru. Nejproblematičtějším odvětvím je neživotní pojištění v segmentu pojištění odpovědnosti. Problémy nastávají od úpisu rizika až po ukončení šetření škodné události. Předmětem pojištění v pojištění odpovědnosti je povinnost nahradit újmu poškozenému, která je škůdci daná právním předpisem. Dle územního rozsahu sjednané pojistné smlouvy může mít právní problematika přesah i do zahraničních právních norem. Snahou EU je v rámci evropského trhu co nejvíce sjednotit celý proces posuzování náhrady škody a přiblížit ho standardům civilních kodexů kontinentální Evropy a zjednodušit jej.

Téma této práce bylo zvoleno s ohledem na profesní zařazení autorky ve společnosti Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. (dále jen ČPP, a.s.), kde je zařazena na pozici vrchní disponent likvidace škodných událostí z pojištění odpovědnosti. Z každodenního kontaktu se subjekty procesu likvidace (pojištění, poškození, zprostředkovatelé) vyplývá, že tento typ pojištění vyvolává z důvodu své obsáhlosti značné nejasnosti a zkrácené představy. Přijetím zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, došlo v oblasti pojištění a povinnosti nahradit újmu ke změnám, nejen v oblasti náhrady škody, na které byli nuceni reagovat jak pojistitelé, tak další subjekty procesu likvidace škodných událostí. Přestože je právní úprava účinná od 1. ledna 2014, vyvolává i v dnešní době určité nesrovnalosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě rozboru platné právní úpravy vytvořit ucelený přehled současného stavu pojištění odpovědnosti občanů a pojištění podnikatelské činnosti, a to, jak v kontextu s povinností nahradit újmu, rozhodovací praxí soudů, tak se situací na českém pojistném trhu. K dosažení hlavního cíle jsou stanoveny dílčí cíle, které v logické návaznosti poskytnou pohled na povinnost nahradit újmu v konkrétních produktech pojištění odpovědnosti.

K tomu, aby bylo možné naplnit hlavní cíl práce, byly stanoveny dílčí cíle:

- 1) Na základě shrnutí teoretických poznatků v dané oblasti vyhodnotit poznatky pojištění neživotního pojištění a pojistného trhu ČR.
- 2) Vyhodnotit a porovnat produkty pojištění odpovědnosti
- 3) Vyhodnotit právní úpravu povinnosti nahradit újmu dle občanského zákoníku účinného od 1.1.2014.
- 4) Vyhodnocení povinnosti nahradit újmu dle ostatních právních předpisů.
- 5) Na základě vyhodnocení výzkumu zpracovat vývoj situace na pojistném trhu v letech 2015-2020, s důrazem na dopad pandemické situace v roce 2020.

2.2 Metodika

Diplomová práce bude rozdělena do teoretické a praktické části. K vypracování práce budou shromážděny a rozříděny podklady, které souvisí s problematikou pojišťovnictví a jeho právní úpravou a budou podkladem pro systematické zpracování teoretických východisek pro vytvoření vlastní práce. Následně bude provedena obsahová analýza právních textů (zákony, Usnesení soudů, Rozhodnutí Nejvyššího soudu) a bude provedena komparace s likvidační praxí.

Pro teoretickou část budou shromážděny a rozříděny podklady podle předem stanovených klíčových znaků, které se týkají obecně pojištění a členění ve smyslu právní úpravy. Základním pramenem práva, kterým se pojištění rozděluje na životní a neživotní, je zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů. Navazovat bude vymezení rozdílu mezi zákonným a smluvním pojištěním. V zákonném pojištění bude provedena komparace dvou pojistitelů, kteří jsou oprávněni zákonné pojištění na českém

trhu nabízet. Jedná se o Generali Českou pojišťovnu, a.s. a Kooperativa pojišťovnu, a.s. Navazovat bude analýza pojištění odpovědnosti jako smluvního pojištění, v zaměření na produkty v pojištění odpovědnosti pojištění občanů a pojištění malých a středních podnikatelů včetně specifikace obvykle pojistitelných rizik. V logické návaznosti bude metodou komparace zpracována tabulka produktů pojištění odpovědnosti občanů a podnikatelů nabízených na českém pojistném trhu – porovnání situace na trhu. Pro ucelení pohledu bude zařazena v závěru kapitola o přenosu rizika zajištění a dohled v pojišťovnictví. K návaznosti na praktickou část práce budou analyzovány i ukazatele pojistného trhu, které jsou pro výkaznictví nejpodstatnější, a kterými jsou pojistné, předepsané pojistné a propojištěnost.

Vlastní práce bude rozdělena na dvě hlavní části, a to na právní problematiku povinnosti nahradit újmu v kontextu likvidace škodných události a na konkrétní ukazatele pojistného trhu v letech 2015–2020 vykazované ve vztahu k pojištění odpovědnosti za škodu. Data budou získána z komentovaných právních předpisů, z oficiálních webů institucí (www.nsoud.cz; www.cap.cz; www.cnb.cz, webové stránky pojišťoven). Bude provedena analýza, syntéza a komparace podkladů. Analýzy a syntézy první části budou, mimo jiné, pro přehlednost a znázornění propojenosti zpracovávány i do popisných tabulek.¹

Primárním právním předpisem je zákon č. 89/2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2014 a do pojištění odpovědnosti vnesl nejasnosti. Tato právní norma v komentovaném znění bude zvolena jako stěžejní dokument, který bude komparován s ustálenou judikaturou a postupy v likvidační praxi pojištění odpovědnosti a budou dovozovány logické indukce u nejčtetnějších skutkových dějů, se kterými se likvidátoři setkávají. Praktické konsekvence budou znázorněny na konkrétním skutkovém ději (škoda způsobená zvířetem) a uplatňované nároky budou analyzovány na konkrétním případě. Pro zpracování práce byl příklad anonymizován. Vlastní práce bude zahrnovat i analýzu dalších dvou právních předpisů, které se povinností nahradit újmu v likvidační praxi na každodenní bázi dotýkají (zákon o pozemních komunikacích a zákoník práce). Dle zákona o pozemních komunikacích bude praktická část práce zaměřena na právní výklad závady ve schůdnosti a závady ve sjízdnosti, s komparací rozhodovací praxe Nejvyššího soudu. S ohledem na současnou situaci si autorka položila otázku, zda lze

---

¹ HENDL Jan, *Kvalitativní výzkum základní teorie, metody a aplikace*. 2016, s. 218.

považovat pandemii covid-19 za vyšší moc. K dovození budou použity závěry první části vlastní práce pomocí praktických konsekvencí a dedukce.

Aby bylo možné zohlednit postavení pojištění odpovědnosti na českém pojistném trhu, budou v druhé části analyzována ekonomická data pojistného trhu. Ukazatelé budou řazeny poslopně v logické návaznosti od celkového pojistného po neživotní pojištění a v závěru se zohledněním podílu pojištění odpovědnosti. Data budou analyzována z výročních zpráv České asociace pojišťoven a budou roztríděna a zpracována do grafů, které budou znázorňovat jejich vývoj v čase (podkladové tabulky budou obsahem přílohy VI). Pro výkaznictví byla zvolena metodika asociace pojišťoven, u které ukazatelé nezahrnují přeshraniční služby. V předepsaném pojistném v životním pojištění je jednorázové pojistné přepočteno na bázi 10 let, pro každý rok zahrnuto vždy jednou desetinou. U neživotního pojištění není zahrnuto pojistné postoupené ostatním členům asociace a zákonné pojištění zaměstnavatele není do smluvního pojištění zahrnuto.² Sumarizace dílčích výsledků bude provedena po analýze jednotlivých ukazatelů. S ohledem na současnou pandemickou situaci zvolila autorka v závěru vlastní práce zařazení kapitoly, která se dotýká situace na pojistném trhu v roce 2020, a jaký měla pandemie dopad na pojistný trh. K posouzení bude mimo jiné provedena komparace výsledků předchozích let s analýzou výsledků za rok 2020, které byly k datu práce vyhlášeny.

Pro práci autorka zvolí citování odkazů do poznámek pod čarou (podle normy ČSN ISO 690, 2011). Diplomová práce bude zpracována v právním stavu ke dni 31. 12. 2020, pokud není v textu práce uváděno jinak, a bude vycházet z platného znění právních norem k tomuto datu.

---

² ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2019* [online].[2021-03-01]. Dostupné z WWW:https://www.cap.cz/images/o-nas/vyrocní-zpravy/2019_vyrocní_zp.pdf

Tabulka 1 Přehled plnění dílčích cílů

Dílčí cíl	Výzkumná technika	Zdroj	Tazatelské otázky
DC1 Shrnout teoretické poznatky pojištění a pojistného trhu ČR.	Roztřídění Analýza podkladů Excerpce	Odborná literatura Právní předpisy	1. Je pojištění odpovědnosti, s ohledem na právní důvod vzniku, pojištěním zákonným?
DC2 Produkty pojištění odpovědnosti na trhu ČR	Analýza Komparace Syntéza	Pojistné podmínky pojistitelů Odborná literatura	1. Jaké produkty v pojištění odpovědnosti pojistelé na trhu ČR občanům a podnikatelům nabízejí?
DC3 Vyhodnotit povinnost nahradit újmu dle občanského zákoníku	Analýza zdrojů doplněná praktickými příklady Komparace Syntéza	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník Rozhodnutí NS Podmínky pojistitelů	1. Jakým způsobem dopadlo přijetí NOZ do posuzování povinnosti nahradit újmu v likvidační praxi? 2. Které skutkové stavy v pojištění odpovědnosti jsou založeny na porušení zákonné povinnosti, a které na zavinění, a kdy je možné se vyvinit? 3. Lze považovat pandemii covid-19 za vyšší moc?
DC4 Vyhodnotit povinnost nahradit újmu dle ostatních právních předpisů	Analýza Komparace	Zákon o pozemních komunikacích Zákoník práce Rozhodnutí NS	1. Je vždy újma způsobená pádem na komunikaci posuzována dle zákona o pozemních komunikacích?
DC5 Zpracovat vývoj trhu neživotního pojištění v letech 2015–2020	Analýza	Výroční zprávy ČAP	1. Jaký je vývoj neživotního pojištění na trhu a u vybraných pojistitelů? 2. Měla pandemická situace v roce 2020 dopad na pojistný trh?

Zdroj: vlastní zpracování

3 Teoretická část

Pojištění odpovědnosti za škodu je svými vlastnostmi specifický produkt, díky kterému má pojištěný právo, aby za něj pojišťovna uhradila újmu způsobenou jeho jednáním třetí osobě. Újma se hradí v rozsahu, v jakém za ni podle platných právních předpisů pojištěný škůdce odpovídá. Pojistné plnění vyplácí pojišťovna poškozenému, který vůči ní není v žádném právním vztahu. Poškozený musí svůj nárok na náhradu škodu uplatnit proti subjektu, který za škodu odpovídá. Z pojištění odpovědnosti za škodu nejsou ovšem hrazeny jakékoliv škody. Vymezuje se především předmět pojištění, a to určením činností nebo vztahu, z nichž se vzniklá povinnost nahradit újmu pojišťuje – občanská odpovědnost, odpovědnost z držby nemovitosti, provozní odpovědnost podnikatele apod. Zároveň je výše náhrady újmy určena právním předpisem, dle kterého se vztah mezi pojištěným a poškozeným řídí (občanský zákoník, zákoník práce). V neobsáhlejší míře generálně obecnou odpovědnost fyzických i právnických osob upravuje občanský zákoník. Povinnost k náhradě újmy má každý, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti – subjektivní odpovědnost nebo svojí provozní činností – objektivní odpovědnost. Vedle těchto základních druhů odpovědnosti jsou upraveny i další povinnosti k náhradě újmy. Podrobně je vysvětlí kapitoly analytické části práce.³

Pojištění se vztahuje na újmy vzniklé poškozením, zničením, ztrátou nebo pohřešování a následné finanční újmy z toho vyplývající. Zároveň je pojištěním odpovědnosti kryta i újma na zdraví.

3.1 Funkce pojištění s ohledem na právní důvod vzniku

Pojištění je možné klasifikovat podle nejrůznějších hledisek a kritérií. Za základní členění lze v souladu s přílohou č. 1 k zákonu č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, považovat členění na odvětví životních pojištění a odvětví neživotních pojištění. Pojištění odpovědnosti za újmu je dle uvedeného právního předpisu skupinou neživotního pojištění.⁴ Další významné členění zavedl zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě (účinný od 1. 1. 2005 do

---

³ ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu (historie a současnost)*. 2010, s. 49.

⁴ PŘIKRYL, Vladimír. *Zákon o pojišťovnictví: komentář*. Praha. 2017.

31.12.2013), a to na pojištění škodové a obnosové.⁵ Toto členění pojištění na obnosové a škodové bylo zařazeno i v rámci nové právní úpravy⁶. Základní členění povinnosti nahradit újmu odráží strukturu a vymezení jednotlivých druhů povinnosti nahradit újmu dle konkrétních právních předpisů a právního důvodu vzniku. Pojištění odpovědnosti lze sjednat výhradně jako pojištění škodové. Náhradou skutečné škody se bude práce podrobně zabývat ve své praktické části.

3.1.1 **Zákonné pojištění**

Zákonné pojištění vzniká bez projevu vůle pojištěného subjektu či pojistníka. Pojištění vzniká tím, že k určitému datu existuje skutečnost stanovená právním předpisem. Zákonná pojištění upravuje zvláštní právní předpis, který mimo jiné stanoví, který pojistitel tuto skupinu pojištění spravuje. V současné době existuje pouze jeden institut zákonného pojištění, a to pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Právním předpisem, který zákonné pojištění upravuje, je zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Tato právní úprava měla být ovšem zrušena a měl být účinný zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců. Účinnost zákona měla být prvně ke dni 1. 1. 2008, posléze ke dni 1. 1. 2010 a poté ještě odložena na 1. 1. 2013. Zákon byl ještě dříve, než vstoupil v platnost, zrušen.

Správcem je dle výkladu zákona Česká pojišťovna, a.s. (nyní Generali Česká pojišťovna, a.s. a Kooperativa pojišťovna, a.s.). Rozhodujícím kritériem, který z pojistitelů bude zákonné pojištění spravovat, je zápis pojištěného subjektu v obchodním rejstříku. Rozdělení je následovné, společnosti zapsané od roku 1993 spravuje Generali Česká pojišťovna, a.s. a společnosti zapsané do roku 1993 – Kooperativa pojišťovna, a.s.⁷ Graf 1 znázorňuje počet spravovaných podnikatelských subjektů (zaměstnavatelů) jednotlivými pojistiteli. Z grafu je patrné, že vedoucí postavení ve správě zákonného pojištění je udržováno Kooperativa pojišťovnou, a.s.

V minulosti do zákonného pojištění patřilo i pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, které do roku 1999 bylo možné uzavřít za sazby stanovené zákonem, u jediného subjektu, a to u České pojišťovny, státní podnik. Změna nastala v roce 1999 v souvislosti s přijetím

---

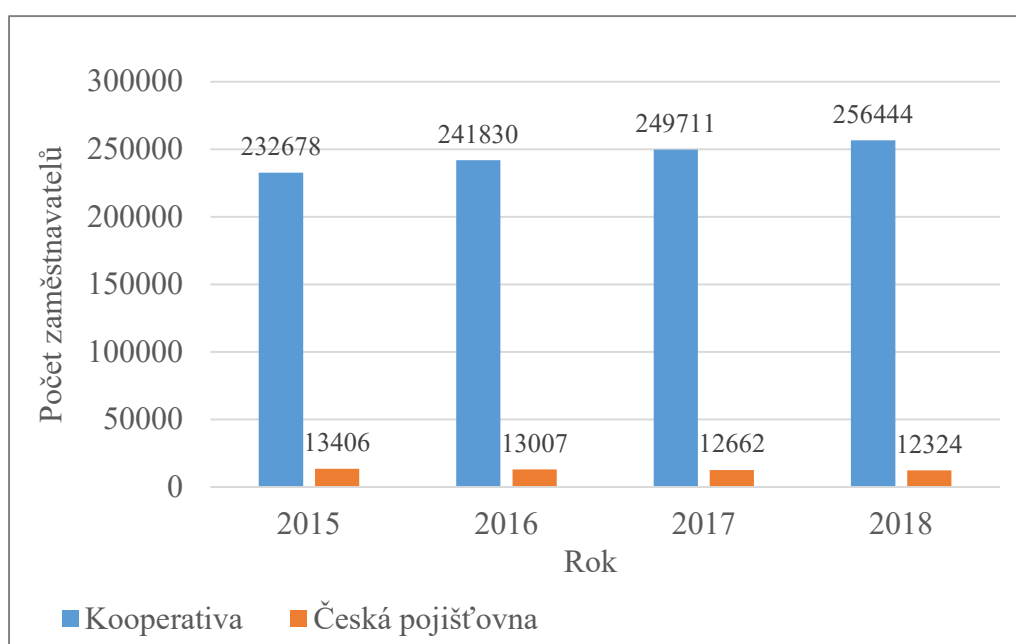
⁵ BOHMAN, Ludvík. *Zákon o pojistné smlouvě: komentář*. Praha 2009.

⁶ § 2811 a § 2821 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ § 365 zákona č. 262/2006 sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2000. Od této doby se tato skupina pojištění stala pojištěním povinně smluvním a začalo ho provozovat 14 pojišťoven. Protože dříve sazby pojistného byly stanoveny zákonem, vznikl deficit na pojistném v řádu miliard. Dluh byl umořen dohodou pojistitelů, kteří se přidali ke správě tohoto pojištění. Z předchozího výkladu je zřejmé, že charakteristickým rysem zákonného pojištění je, že sazby a pojistné podmínky pro dané riziko upravuje právní předpis a pojištění nezaniká nezaplacením pojistného.⁸

Graf 1 Porovnání počtu spravovaných zaměstnavatelů v letech 2015–2018

Zdroj: www.nku.cz, vlastní zpracování

3.1.2 Smluvní pojištění

Smluvní pojištění vzniká na základě projevu vůle pojistníka. Ke vzniku pojištění je třeba dvoustranného právního aktu. Vznik tohoto pojištění byl od 1. 1. 2005 v základu upraven zákonem č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě. Nabytím účinnosti dne 1. 1. 2014 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, upravuje pojištění a vztahy z něj zejména tento

⁸ KLIK POJIŠTĚNÍ. *Historie povinného ručení* [online]. [cit. 2020-09-04]. Dostupné z WWW: <https://www.klikpojisteni.cz/historie-povinneho-ruceni/>

právní předpis. Podle stupně volnosti rozhodování se uzavření pojistné smlouvy smluvního pojištění rozděluje na pojištění smluvní povinné a pojištění smluvní dobrovolné.

Uzavření **pojištění smluvního dobrovolného** zcela záleží na vůli fyzické či právnické osoby, zda zvolí ochranu konkrétního rizika a pojistnou smlouvu s vybraným pojistitelem uzavře (občanská odpovědnost, odpovědnost za výrobek). Pokud fyzická či právnická strana provozuje konkrétní činnosti, může být podmínkou v obchodně závazkovém vztahu uzavření pojistné smlouvy, která je odpovídající rozsahu podmínek smluvní strany a odráží požadovanou pojistnou částku (například dle ceny budovaného díla, místa či času). Nejčastěji je tak u státních zakázek, odpovědnosti ze stavebně-montážního pojištění a pojištění přepravy.

Naproti tomu **pojištění smluvní povinné** vzniká na základě souhlasného projevu vůle pojištěného a pojistitele. Sjednání je, v tomto případě, právním předpisem uloženo všem subjektům, které konají právním předpisem specifikovanou činnost. Jedná se činnosti, u kterých lze předpokládat s vysokou pravděpodobností vzniku újmy třetí osobě, a proto stát do toho odvětví zasahuje, aby potenciálně ochránil poškozené. Stát u tohoto druhu pojištění vytváří kontrolní mechanismy. Povinnost uzavřít pojištění je dána v ustanovení občanského zákoníku, pokud tak jiný zákon stanoví.⁹ Provázanost povinně smluvního pojištění proto prochází desítkami právních předpisů. V pojištění odpovědnosti se jedná o produkty, které kryjí riziko povinnosti nahradit újmu v souvislosti s konkrétní profesí, tzv. profesní odpovědnost (advokáti, notáři, účetní a daňoví poradci, architekti, finanční zprostředkovatelé apod.). V roce 2020 měli nově povinnost uzavřít pojištění profesní odpovědnosti realitní makléři, v roce 2021 tato povinnost dopadne na znalce.¹⁰

3.2 Pojištění odpovědnosti občanů

Dle zákona jsme zodpovědní nejen za sebe, ale také za svoji rodinu, chovaná i opatrovaná zvířata a za svůj majetek.

---

⁹ § 2779 a násl. zákona č. 89/2012 sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ O POJIŠTĚNÍ. *Noví klienti pojišťoven. Soudní znalci se letos musí pojistit* [online]. [cit. 2021-03-15].

Dostupné z WWW: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/pojistne-produkty/novi-klienti-pojistoven-soudni-znalci-se-letos-musi-pojistit/c:20114/>

Jak již název napovídá, pojištění občanské odpovědnosti zahrnuje krytí právě rizik vzniklých v nepodnikatelské sféře. Mezi nabízenými produkty lze zvolit zejména mezi:

- a) Pojištění odpovědnosti občana v běžném občanském životě
- b) Pojištění odpovědnosti za škodu z vlastnictví či držby nemovitosti
- c) Pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli

Z výše uvedených rizik je umožňováno v rámci nabízených produktů tvořit mezi sebou navzájem provázané tzv. balíčky. Vybranými pojistiteli jsou tato rizika nabízena i formou připojištění k jiným druhům pojištění. Pojištění odpovědnosti je nejčastěji tvořeno jako připojištění k majetkovému pojištění. Na trhu lze nalézt i produkty, kdy například pojištění odpovědnosti zaměstnance je součástí životního pojištění.

Pojištění občana v běžném občanském životě (lidověji nazývanou pojistkou „na blbost“) se nejčastěji sjednává jako připojištění k domácnosti. Pojistné podmínky zpravidla stanovují, že toto pojištění se vztahuje na všechny členy společné domácnosti. Společná domácnost je analyzovanými podmínkami definována obvykle jako společné a trvalé soužití fyzických osob, kdy se osoby společně podílejí na chodu domácnosti a dělí se o náklady na provoz. Za spolupojištěné osoby jsou považovány i děti pojištěného (v řadě přímé i děti osvojené, nejčastěji do věku 26 let). Za činnosti vykonávané v běžném občanském životě jsou považovány zejména činnosti spojené s vedením domácnosti a provozem jejího zařízení, pracovní činnost, pokud se nejedná o podnikatelskou činnost, činnosti při rekreaci a zábavě, provozováním rekreačních sportů, vlastnictví a opatrování zvířete nebo při vlastnictví a provozování malého plavidla.¹¹

Oproti tomu **pojištění odpovědnosti občana za škodu z vlastnictví či držby nemovitosti** je vázáno ke konkrétní nemovité věci (rodinný dům, byt, chata, sad, lesní porost), a to jak nemovitosti ve vlastnictví pojištěného (dle Katastru nemovitostí) nebo nemovitost, která je pojištěným užívána/držena (nájem, pronájem, dohoda). Často opomíjeným faktem je, že ačkoliv se jedná o pojištění v souvislosti s nemovitou věcí, škody a újmy často vznikají i na movitých věcech a zdraví (např. pád sněhu ze střechy domu na auto souseda, uklouznutí osoby chodníku, který náleží k domu pojištěného). Tento druh

---

¹¹ ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění občana DPPBOŽ O 1/17* [online]. [cit.2020-08-31]. s. (PDF). Dostupné z WWW: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-majetku-a-odpovednosti/domex/dppboz-o-1_17.pdf

pojištění je z ekonomického hlediska považován za rychle se rozvíjející produkt. Zásadní důvod lze dovozovat, že každý je spjat s nemovitostí a výše vzniklé újmy se v souvislosti právní úpravou a růstem cen v posledních letech zvyšuje. Příčinou zvyšování skutečné škody jsou rostoucí zejména ceny materiálu i práce, ale i náhrady při újmě na zdraví, které se odvíjejí od průměrné mzdy, vyhlášené Českým statistickým úřadem. Z tohoto důvodu subjekty pojištění přistupují k obezřetnému stanovení limitu pojistného plnění.

Důležitým je i srovnání dalšího typu pojištění občanů. **Pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu**, kterou způsobí zaměstnavateli, a která je upravena v zákoníku práce. Z toho vyplývá, že se jedná o pojištění nezbytné pro škody a újmy, které vznikají na základě pracovního poměru (pracovní smlouvy). Produkty pojišťoven na českém pojistném trhu kryjí škody vzniklé z hlavního pracovního poměru. V případě, že zaměstnanec vykonává vedlejší pracovní poměr na základě Dohody o pracovní činnosti nebo Dohody o provedení práce, je nutné, aby při uzavírání pojistné smlouvy, nejlépe ve spolupráci se zprostředkovatelem pojištění, bylo ověřeno, že zvolený produkt tuto činnost zahrnuje (např. ČSOB pojišťovna, a.s. toto zahrnuje ve svém základu). Zákoníkem práce je také upraveno, do jaké výše, a za jakých podmínek zaměstnanec za škodu zaměstnavateli odpovídá. Maximální výše předepsané zaviněné újmy může činit maximálně 4,5násobek průměrného hrubého měsíčního výdělku¹². Tato ochrana zaměstnance neplatí v případě, že zaměstnanec způsobí škodu pod vlivem návykové látky nebo úmyslně. Pak za vzniklou újmu odpovídá v plné výši. Limity pojistného plnění jsou v pojištění odpovědnosti zaměstnance nastavovány, s ohledem na toto ustanovení zákona, v přehledných kategoriích nebo v předem stanoveném rozmezí (viz Tabulka 2).

Tabulka 2 Konstrukce limitu v odpovědnosti zaměstnance vybraných pojistitelů

Pojistitel	Kategorie limitů			
	I.	II.	III.	IV.
ČPP	60 000 Kč	100 000 Kč	150 000 Kč	200 000 Kč
KOOP	Volitelné od 100 000 Kč do 700 000 Kč			
GČP	Volitelné bez omezení			
ČSOB	Volitelné od 60 000 Kč do 700 000 Kč			

Zdroj: www.cpp.cz; www.koop.cz; www.generaliceska.cz; www.csobpoj.cz, vlastní zpracování

¹² § 257 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Dalším požadavkem na uzavření pojistné smlouvy ze strany pojistitele je zařazení zaměstnance do kategorie povolání profesionálních řidičů, řidičů referentů (zaměstnanci, kteří vedle své hlavní náplně pracovní činnosti také řídí vozidlo zaměstnavatele) a ostatní profese. Kategorie jsou voleny v závislosti na pravděpodobnosti vzniku nahodilé události, která odráží i sjednávanou spoluúčasť. Zatímco u „ostatních profesí“ bývá sjednána pevnou částkou, u řidičů přistupují pojistitelé ke kombinaci minimální pevné částky a procentem ze skutečné škody (např. 10 %/min. 1000 Kč).

Pokud je činnost vykonávána podnikatelsky, zákoník práce ani jiný právní předpis jejich povinnost k náhradě újmy nijak nelimituje. To znamená, že tyto subjekty (podnikající fyzické osoby a právnické osoby) ručí za způsobenou újmu celým svým majetkem a případné riziko nemůže být kryto z pojištění odpovědnosti zaměstnance.

3.3 Pojištění podnikatelské činnosti

Pracovat na volné noze může znamenat větší svobodu. Je třeba ale myslet na to, že i podnikající subjekt může způsobit škodu třetí osobě, a na vlastní ochranu musí myslet sám. Stává se, že na úvahu o vhodné pojistné ochraně dochází až při prvních potížích. Přitom při vhodně zvoleném produktu pojistitel uhradí za pojištěný podnikatelský subjekt újmu, za kterou dle zákona odpovídá (v rozsahu a limitu sjednaného pojistnou smlouvou). Podnikatel je tedy zabezpečen proti rizikům plynoucím z jeho činnosti (vyjma profesních činností, která jsou vyloučena – lékaři, architekti, notáři, daňoví poradci atd.). Předměty činnosti musí být zapsány v obchodním rejstříku, popř. v jiném oprávnění k výkonu činnosti – živnostenský rejstřík, obchodní rejstřík, zřizovací listina ev. jiný dokument k oprávnění provozování činnosti. V opačném případě pojistitel není povinen újmu vzniklou z činností, která v obchodním rejstříku není uvedena, nahradit. Provozování činnosti musí zároveň odpovídat i obsahové náplni dané živnosti. V praxi činí nejčastější problém vymezení činnosti účetních (OSVČ) versus činnosti daňových poradců.¹³

Pojištění odpovědnosti podnikatelů poskytuje ochranu jak před nahodilými událostmi, které mohou nastat jednáním podnikatele, popřípadě i činností, kterou podnikatel nevykoná

---

¹³ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.10.2015, sp. zn. 32 Cdo 4092/2014* [online]. [cit. 2020-08-31]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/C7869A6CE97B4107C1257F4C00364B9B?openDocument&Highlight=0

(nekonáním). Předpoklad vzniku škodné (resp. pojistné události) je: „*Protiprávní úkon, spočívající v jednání či opomenutí pojištěné osoby anebo právně významná událost, která je objektivně způsobitelná vyvolat právní následky, dále vznik škody jako majetkové újmy, kauzální nexus, tedy příčinná souvislost mezi protiprávním úkonem a škodou anebo právně významnou událostí a škodou; v případě subjektivní odpovědnosti pak k těmto předpokladům náleží zavinění pojištěné osoby.*“¹⁴

V pojištění podnikatelů je možnost kombinovat nejen různé druhy pojištění odpovědnosti a majetku, ale i další specifická rizika, jakými jsou například pojištění přepravy, finančních a kybernetických rizik, úvěrů, odpovědnosti statutárních orgánů (D&O) a mnoho dalších. Mezi nejfrekventovanější pojišťovaná rizika patří povinnost nahradit škodu či újmu:

- a) v souvislosti s provozní činností a poskytovanými službami
- b) v souvislosti s vlastnictvím nebo oprávněnou držbou nemovitosti pro podnikatelské účely
- c) na věcech převzatých
- d) na věcech zaměstnanců
- e) způsobenou vadným výrobkem
- f) regresní náhrady zdravotních pojišťoven a dávek sociálního pojištění (pracovní neschopnost, ošetřování člena rodiny) pro třetí osoby
- g) na zdraví žáků a učňů (nově od 1. 6. 2020 i mateřské školy)
- h) čistá finanční škoda

Obecná definice „obecné odpovědnosti“ neexistuje, a proto nelze provést její analýzu. Lze přistoupit k rozřazení podle výše uvedených znaků, které korespondují s právní úpravou dané povinnosti nahradit újmu. Základním kodexem, který upravuje povinnost nahradit újmu je zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který povinnost nahradit újmu vykládá v Hlavě III; Závazky z deliktů Díl 1; Oddíl 1 až 3.

Pojištění odpovědnosti podnikatele nelze považovat za pojištění allriskové. Při uzavírání pojistné smlouvy je nezbytné věnovat zvýšenou pozornost výlukám z pojištění a zvážit všechna rizika, která v souvislosti s danou činností mohou vzniknout. Výluky

---

¹⁴ ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu (historie a současnost)*. 2010, s. 58.

z pojištění jsou u většiny pojistitelů dělena na tzv. „tvrdé“ výluky, tedy daným produktem nepojistitelné¹⁵ a výluky, které lze danou smlouvu připojistit.

Nejčastější nepojistitelné výluky hovoří o případech, kdy se pojištění nevztahuje na povinnost pojištěného nahradit újmu způsobenou:

- válečnými událostmi, vzpourami, povstáním nebo jinými hromadnými násilnými nepokoji, stávkami, výlukami a teroristickými akty
- zásahem státní moci nebo veřejné správy
- působením jaderné energie
- úmyslně včetně svévole nebo škodolibosti
- sesedáním a sesouváním půdy, erozí, průmyslovým odstřelem nebo v důsledku poddolování

Nejčtenější připojistitelnou výlukou je **pojištění věcí převzatých a užívaných**, pojištění odpovědnosti za výrobek a křížová odpovědnost. Zde přichází na řadu odborná rada pojišťovacího zprostředkovatele, který na základě pojistného zájmu (podnikatelské činnosti a vytěžení informací) doporučí danému subjektu vhodné připojištění. V případě, že ze strany zprostředkovatele dojde k pochybení, jsou v praxi často tato řešena opět z pojištění odpovědnosti, tentokrát z profesní odpovědnosti zprostředkovatele pojištění¹⁶.

Ačkoliv jsou věci převzaté a užívané pojišťovány jako jeden soubor, jsou zákonem definovány odlišně, resp. občanský zákoník hovoří pouze o věcech převzatých. Ve smyslu podmínek je tedy na tyto věci nahlíženo jako na věci movité, popř. i nemovité, které nejsou ve vlastnictví pojištěného, které však pojištěný převzal a mají být předmětem jeho závazku, popř. věci, které pojištěný převzal do oprávněného užívání¹⁷.

V **odpovědnosti za výrobek** (pro účely pojištění i vadně vykonaná práce) záleží, zda podnikatelská činnost je spojena s tzv. předáním movité věci nebo díla, které je určeno spotřebiteli (tedy neslouží k podnikatelským účelům). Vzhledem k obsáhlosti problémů s tímto rizikem pojistitelé tento typ připojištění ve většině podnikatelských produktů

---

¹⁵ Lze pouze na základě risk managementu v souladu nebo na základě zajistných smluv (jedná se o rizika obtížně pojistitelná a standardně nepojistitelná).

¹⁶ § 2950 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění podnikatele DPPOP P 1/16* [online]. [cit. 2020-08-31].s.(PDF). Dostupné z WWW: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-podnikatele/spolecne-dokumenty/pp0292016unp_p1_dppop-p-1_16.pdf

upravují samostatnými pojistnými podmínkami.¹⁸ Podmínky specifikují připojistitelné výluky, které opět odrážejí konkrétní podnikatelskou činnost např. montáž a demontáž vadného výrobku, spojení smísení vadného výrobku s jiným výrobkem, čistá finanční škoda z vadného výrobku. Pojem odpovědnost za výrobek je pojmem, se kterým se setkáváme až od roku 1998 (přijetím zákona č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku), avšak nejasnosti vyvolává, pro subjekty pojištění, svým nejasným obsahem. Pojem výrobek je stále zaměňován s nedostatky z vadného plnění, tedy zárukou. Nedostatky z vadného plnění nelze považovat za újmu vzniklou třetí osobě, ale jedná se o závazek pojištěného vykonat dílo řádně a včas. Tyto nedostatky stíhají pojištěného a nejsou tedy předmětem pojištění. Zákon přijat v souvislosti se snahou začlenění do Evropské unie a postupného sladění s legislativou Evropské unie, dle Směrnice Rady č. 85/374/EEC ze dne 25. července 1985 o sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky.¹⁹

V případě provázanosti firem a osob je hovořeno o **křížové odpovědnosti**. Jedná se o další typ rizika, který lze do pojistné smlouvy zahrnout, a záleží tedy na podnikajícím subjektu, jak provázanost definuje. Existuje několik typů křížové odpovědnosti, které korespondují s pojistitelnými výlukami. Nejčastější je povinnost k náhradě újmy osobě, která je spolupojištěná v pojistné smlouvě (pojistník, který je zároveň pojištěným způsobí škodu spolupojištěnému). V praxi nastávají i případy, kdy je majetková či nemajetková újma způsobena společností, ve které má pojištěný (popř. i osoby jemu blízké) majetkovou účast. Odlišnost majetkové účasti je v její specifikaci ve výkladu pojmů pojistitelů. Za majetkovou účast bývá specifikována jakákoliv majetková účast nebo majetková újma stanovená minimálním procentem (například pojištění podnikatelů u Kooperativa pojišťovny, je majetkovou účastí považována účast převyšující 50 %).

Specifickým rizikem v pojištění odpovědnosti je čistá finanční škoda. Jedná se o škodu, která vznikla bez poškození, zničení nebo ztráty věci. S ohledem na komplikovanost výkladu tohoto rizika, jsou čisté finanční škody v posledních letech zařazovány do základního krytí pojištění odpovědnosti (jako příklad lze uvést v pojištění odpovědnosti podnikatele chybné zaměření otvorů pro výrobu oken, které posléze vede k výrobě

---

¹⁸ Tamtéž, s.(PDF).

¹⁹ ZÁRUBA, Petr a Martin POSPÍŠIL. *Odpovědnost za výrobek v Evropské unii, České republice a Slovenské republice*. 2016, s. 17.

sortimentu nevyhovujících rozměrů, okna nejsou ani poškozena, ani zničena. Nedošlo k jejich ztrátě nebo pohřešování, pro další využití jsou ale nemožná.

Náklady právního zastoupení jsou obsahem všech pojištění povinnosti nahradit újmu. Zvýšenou pozornost je nutné zaměřit na výklad pojmů. Předmětem pojistného plnění bývá pouze smluvní odměna advokáta tzv. advokátní tarif²⁰, pokud se k tomu pojistitel zaváže. V případě, že je tedy na pojištěný subjekt uplatněn nárok na náhradu újmy, musí být tato skutečnost bezprostředně nahlášena pojistiteli, který je svému klientovi v tomto případě oporou. Nejčastější formou vstupu do procesu je vedlejší účastenství pojistitele.

3.4 Pojištění odpovědnosti na pojistném trhu České republiky

„Existence solidního, důvěryhodného pojistného trhu je symptomem zdravé, úspěšné ekonomiky a dobrého fungování finanční sféry v daném teritoriu.“²¹

System řízení centrálně plánované ekonomiky neumožňoval v minulosti na svém trhu vznik více subjektů spravujících pojištění (před rokem 1989). Záleželo tedy pouze na rozhodnutí subjektu, zda zvolí jednu státem určenou pojišťovnu Česká pojišťovna s.p., nebo od záměru se pojistit úplně upustí. Po roce 1989 došlo k prudkému rozvoji pojistného trhu, které souviselo s transformací zahraničního kapitálu na náš finanční trh. Pojišťovnictví lze chápat jako odvětví, které svým charakterem přesahuje národní úroveň. Cesta ke globalizaci celosvětového pojišťovnictví se otevřela v roce 2000. Řada finančních institucí v mezinárodním měřítku nebyla úspěšná a přestala splňovat požadovaná finanční kritéria. Ke ztrátě důvěry v kapitálové trhy došlo i za přispění finančních afér vrcholového managementu nadnárodních zahraničních společností, kdy byly podávány nepravdivé informace o skutečném stavu hospodaření.²² Opět docházelo k zásahu zahraničního kapitálu na kapitálový trh a změnám vlastníků finančních institucí. Příkladem může být společnost AXA pojišťovna, a.s. (od 15.10.2020 UNIQA pojišťovna, a.s.), která prošla následující transformací kapitálu a re-brandingu (viz Obrázek 1).

---

²⁰ ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA. *Vyhláška č. 177/1996 Sb., Vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb* [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=43>

²¹ DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Pojistné trhy Změny v postavení pojišťovnictví v globální éře*. 2012, s. 43.

²² JANATA, Jiří. *Principy pojištění podnikatelů a právnických osob*. 2014, s. 17.

Obrázek 1 Příklad transformace kapitálu a převodu kmene

Zdroj: www.axa.cz, vlastní zpracování

Subjekty s povolením provozování životního i neživotního pojištění jsou sdružovány v **České asociaci pojišťoven, a.s.** (subjekty tvořící v celkovém podílu 97 % předepsaného pojistného). Česká asociace pojišťoven a.s., je zájmovým sdružením, které slouží k organizaci, podpoře, spolupráci, ale i k a zabezpečení zájmů pojišťoven a zajišťoven. Česká asociace pojišťoven, a.s. je od roku 1998 řádným členem **Insurance Europe** (dříve Evropská pojišťovací a zajišťovací federace – CEA). „*Jejím posláním je koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy pojišťoven ve vztahu k orgánům státní správy a dalším osobám i ve vztahu k zahraničí.*“ V rámci ČAP byla zřízena v roce 2018 Kancelář ombudsmana, která ve spolupráci s výkonným výborem Legislativní sekce byla ustanovena ústavem pro mediaci a dohody pro mimosoudní řešení sporů v neživotním pojištění.²³ Pojištění odpovědnosti je nabízeno 17 členskými pojišťovnami. Přehled jednotlivých pojistitelů českého pojistného trhu je dle jednotlivých skupin a rizik srovnán a zpracován do tabulky (Tabulka 3), která zobrazuje komplexnost nabízeného portfolia segmentu pojištění odpovědnosti. Nejširší portfolio nabízí pojišťovna Kooperativa, a.s. a GČP, a.s., a to i s ohledem na spravování zákonného pojištění zaměstnavatele za pracovní úraz a nemoc z povolání. Naproti tomu například škála nabízených produktů Halali všeobecnou pojišťovnou, a.s. je velice úzká. Příčinou není nezáměr o širší a komplexnější produktovou řadu, ale důvod je specializace tohoto pojistitele na myslivost.²⁴

²³ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *O nás* [online]. [cit. 2020-08-31]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/o-nas>

²⁴ HALALI. *Pojištění myslivosti* [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.halali.cz/index.php/pojisteni-myslivost>

Tabulka 3 Produktová nabídka pojištění odpovědnosti

	OBČAN			PODNIKATEL	
	odpovědnost v občanském životě	zaměstnanec	z vlastnictví budovy	obecná odpovědnost podnikatele (včetně pojištění měst a obcí)	vadný výrobek
Allianz	a	a	a	a	a
AXA	a	n	a	n	n
BNP	a	n	n	n	n
COLONNADE	n	n	n	n	n
ČP (GČP)	a	a	a	a	a
ČPP	a	a	a	a	a
ČSOB	a	a	a	a	a
DIRECT	a	n	a	a	a
ERGO	a	a	a	n	n
ERV	n	n	n	n	n
GP	a	a	a	a	a
HALALI	n	n	n	a	n
HDI	n	n	n	a	a
HVP	a	a	a	a	a
KP	a	n	n	n	n
KOOP	a	a	a	a	a
MAXIMA	a	a	a	a	a
PVZP	a	n	a	a	a
SLAVIA	a	a	a	a	a
UNIQA	a	a	a	a	a

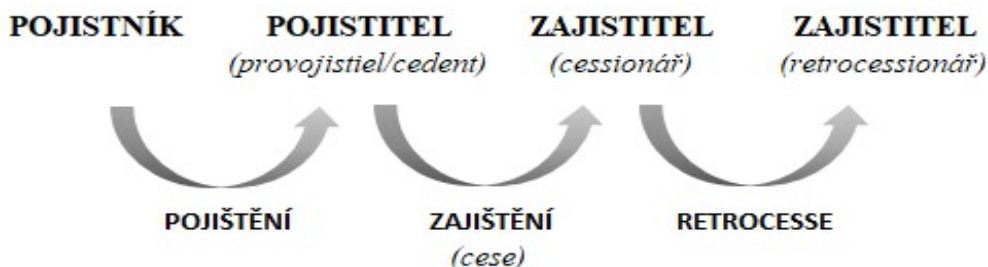
Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

Fungování pojišťovnictví je založeno na principu tvorby rezerv. Lze říct, že rezervy tvoří všechny instituce, které byť malou měrou čelí, nejednoznačnosti ekonomických jevů. Vedle tvorby těchto výkyvových rezerv tvoří pojišťovny i další rezervy (např. na životní pojištění), ale zároveň provádějí vertikální dělení pojistně technického rizika, a to prostřednictvím **zajištění**. Zajištění je označováno jako pojištění pojišťovny. Jedná se o právní vztah mezi pojistitelem (zajistník/prvopojistitel/cedent) a zajistitelem (cesionář). V důsledku zajištění se rozsah škody nijak nemění, ale díky němu se pro pojistitele stávají finanční důsledky škod ekonomicky únosnější. Bez propracovaného zajištění by po ničivých povodních²⁵ v roce 2002, které byly neskutečnou zatěžkávací zkouškou pro pojišťovny, musela český pojistný trh opustit nejedna pojišťovna. Úhrnná škoda převýšila celkové

²⁵ Povodeň a záplava se dotýká pojištění odpovědnosti v ustanovení § 2944 NOZ, tj. pokud dojde ke škodě na věcech převzatých.

finanční možnosti některých pojistitelů. Finanční rizika mohou být cedována ještě dále. Jedná se o tzv. retrocesi (viz Obrázek 2).²⁶

Obrázek 2 Přenos rizika

Zdroj: vlastní zpracování

Zajištění zahrnuje tak obsáhlou problematiku, kterou by se mohla zabývat samostatná diplomová práce. V následující části budou popsány pouze základní typy zajištění. V pojištění odpovědnosti podnikatelů je nejčastějším typem zajištění obligatorní (smluvní). Zajištění je sjednáno rámcovou smlouvou, která zajišťuje všechny obchody stejného opakujícího se rizika. Zajistné smlouvy taxativně určují obsah konkrétního rizika (druh rizika, teritoriální vymezení, velikost rizika konkrétního zajištění). Zajistná smlouva tedy zaručuje automatickou zajistnou ochranu. Výhodou je, že zajistitel nezkoumá každé jednotlivé riziko samostatně a smlouvou specifikované riziko nemůže odmítnout. Oproti tomu stojí fakultativní zajištění. V pojištění odpovědnosti se jedná o smlouvy, které kryjí velká hospodářská rizika (odpovědnost měst a obcí, stavebně montážní díla a další hospodářská rizika). Pro tato rizika musí pojistitel najít vždy konkrétní zajištění na zajistném trhu²⁷. Zajistná smlouva se uzavírá jednotlivě pro každý zajistný vztah. Vyjednává se o riziku, popř. i o jeho části a podmínkách, za jakých zajistitel riziko převezme. Riziko je možné diverzifikovat i mezi několik zajistitelů. Hlavní nevýhodou je administrativní riziko. Výše uvedená zajištění lze i kombinovat a hovoříme pak o fakultativně obligatorním zajištění nebo zajištění obligatorně fakultativním. Na českém pojistném trhu působí pouze jedna zajišťovna s udělenou licenci ČNB, kterou je VIG RE zajišťovna, a.s.

²⁶ CIPRA, Tomáš. *Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví*. 2004. s. 9-27.

²⁷ Např. Swiss RE Group, Munich RE, Scor Reinsurance CO, VIG RE zajišťovna, a.s.

V pojištění odpovědnosti malých a středních podnikatelů lze přistoupit také k diverzifikaci rizika mezi více pojistitelů, jedná se o **soupojištění**. Riziko je rozděleno horizontálně mezi více pojistitelů na základě předem dohodnutého podílu z celkového rizika.

Naproti tomu stojí **vícenásobné pojištění**, situace, kdy pojištěný má stejně riziko pojištěno několikrát. Tato situace vzniká nejčastěji u cestovního pojištění, které také může zahrnout pojištění odpovědnosti. Aby se v případě vzniku škodné události nejednalo o nedovolené obohacení je postup vypořádání při vzniku události v dikci ustanovení občanského zákoníku.²⁸ Pojistitelé se poté vyrovnávají v poměru buď pojistných částek, nebo dle limitů pojistného plnění jednotlivých pojistných smluv.²⁹

Regulace a dohled nad pojišťovnami, které mají povolení činnosti na českém pojistném trhu, vykonává od roku 1.4.2006 Česká národní banka (dále jen ČNB).³⁰ Před tímto datem bylo dozorčím orgánem pojišťovnictví Ministerstvo financí (Úřad státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění). Tento orgán byl koncipován v souvislosti s demonopolizací pojišťovnictví, nabyt účinnosti dnem 28. května 1991 a zrušil monopol České státní pojišťovny.³¹ Problematika dohledu v pojišťovnictví je upravena zákonem č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, který taxativně vymezuje rozhodovací a kontrolní činnosti prováděné ČNB. Dále specifikuje i činnosti související s kontrolou a rozhodováním a soubor nástrojů k výkonu činnosti. Zároveň jsou prováděny již od roku 2011 zátěžové testy (mikro zátěžové testy), vždy u vybraných pojišťoven. Orgán EIOPA provádí evropské zátěžové testy vybraných tuzemských pojišťoven od roku 2016.³²

---

²⁸ § 2818 zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, „Vznikne-li vícenásobné pojištění, oznámí to pojistník bez zbytečného odkladu každému pojistiteli a v oznámení uvede ostatní pojistitele a pojistné částky nebo limity pojistného plnění ujednané v ostatních smlouvách. Pojistitel, jemuž byla jako prvnímu oznámena pojistná událost, poskytne pojistné plnění do výše pojistné částky nebo limitu pojistného plnění ujednaného ve smlouvě, kterou je vázán, a oznámí to bez zbytečného odkladu ostatním pojistitelům, o nichž se dozvěděl. Tím není dotčeno právo oprávněné osoby požadovat pojistné plnění až do výše vyrovnání úbytku majetku na ostatních pojistitelích, pokud pojistná částka nebo limit pojistného plnění ujednaný ve smlouvě s prvním pojistitelem nepostačuje k vyrovnání celého úbytku majetku vzniklého v důsledku pojistné události.“

²⁹ CIPRA, Tomáš. *Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví*. 2004. s. 9-27.

³⁰ ČNB. *Regulace a dohled nad pojišťovnami a zajišťovnami* [online]. [cit. 2020-08-31]. Dostupné z WWW: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/postaveni-dohledu/regulace-a-dohled-nad-pojistovnami-a-zajistovnami/>

³¹ KARFÍKOVÁ, Marie a Vladimír PŘIKRYL kolektiv. *Pojišťovací právo*. 2010, s. 140.

³² ČNB. *Dohledové zátěžové testy vybraných pojišťoven* [online]. [cit. 2020-08-31]. s. (PDF). Dostupné WWW: <https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/zatezove-testy/pojistovaci-sektor-a-sektor-penzijnich-spolecnosti/>

Kontrolní činností ČNB je dodržování právních předpisů a pravidel, které regulují provozování v pojišťovnictví „formou dohledu na místě nebo na dálku“ a soulad těchto činností s rozsahem, který regulátor té dané instituci udělil. Zde se dozorující orgán soustředí zejména na hospodaření pojišťovny, tvorbu rezerv (technických), finanční umístění, ale i administrativní procesy.

Dohled ČNB vykonává především v zájmu ochrany účastníků pojištění – pojistníků, pojištěných, poškozených a dalších oprávněných osob, a v neposlední řadě i v zájmu udržení finanční stability pojišťoven. Dohled je regulátorem vykonáván i nad činností pojišťovny ve skupině. Aby bylo možné dohled provádět, je povinností pojišťoven poskytnout součinnost, a to doložením předepsaných dokladů, výkazů a informací. Tato povinnost je zakotvena v zákoně č. 277/2009, o pojišťovnictví. ČNB je oprávněna uložit subjektu dohledu, které neposkytne požadovanou součinnost tzv. pořádkovou pokutu. V případě, že pojišťovna nebo zajišťovna vykazuje dohledem zjištěné nedostatky, které ohrožují finanční stabilitu a nesplnění závazků, může ČNB uložit některé z opatření: ozdravný plán, zákaz volného nakládání s aktivy, zavedení nucené správy, postavení oprávnění uzavírání pojistných smluv, nucená správa nebo převod kmene. Principu jednotného evropského pasu odpovídá dohled ČNB nad činností pojišťovny a zajišťovny z jiného členského státu.³³

S účinností ke dni 23.9.2016 došlo k novele zákona o pojišťovnictví (provedené zákonem č. 304/2016 Sb.), která zohlednila podstatné změny v souvislosti s legislativou EU a přijetím Lisabonské smlouvy, Lamfalussyho procesem (hierarchického uspořádání legislativních norem EU v oblasti finančního trhu) a evropské směrnice týkající se SOLVENCY II.³⁴

3.5 Ukazatele pojistného trhu

Hodnocení pojistného trhu není možné bez účinně stanovených ukazatelů úrovně. Aby bylo možné trh jednotně a komplexně hodnotit, jsou stanoveny obecné ukazatele, které jsou užívány ve všech vyspělých ekonomikách.³⁵

---

³³ § 84 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, „Dohledu v pojišťovnictví podléhají pojišťovny a zajišťovny, které na území České republiky provozují pojišťovací nebo zajišťovací činnost, a to v rozsahu stanoveném tímto zákonem, poskytovatelé služby podle §7g a další fyzické a právnické osoby, pokud tak stanoví tento zákon nebo jiný právní předpis.“

³⁴HUSÁK, Zdeněk. *Několik poznámek k novele zákona o pojišťovnictví. Pojistný obzor* [online]. 2016, č.4. [cit. 2020-08-31]. Dostupné z WWW: <https://www.pojistnyobzor.cz/images/archiv/2016-4/casopis.pdf>

³⁵ ČEJKOVÁ, Viktória a Svatopluk NEČAS. *Pojistný trh: distanční studijní opora*. 2005, s. 21.

Pojistné je vyjádřením ceny pojistné ochrany, která je pojištěným v rámci pojistné smlouvy za sjednaných podmínek garantována. Pojistnou ochranou je rozuměn přenos rizika na pojistitele. Předepsané pojistné je hlavním ukazatelem pojistného trhu, a je částkou celkového pojistného, které odpovídá konkrétní sazbě dohodnuté v pojistné smlouvě. Přijaté pojistné je skutečně zaplacené pojistné pojistníky, a pojistitelem přijato a vykázáno ve sledovaném období. Za další ukazatele pojistného trhu, které jsou vázány výhradně k pojistnému jsou označovány produkční pojistné a kmenové pojistné nebo zasloužené a nezasloužené pojistné.³⁶

Propojištěnost je ukazatelem, kterým je hodnocena úroveň a rozsah pojistného trhu v dané zemi (odvětví, segmentu) a je nejdůležitějším ukazatelem, kterým se zobrazuje rozvoj pojistného trhu. Sledována je globální propojištěnost v konkrétní zemi a zároveň propojištěnost v rámci jednotlivých odvětví pojištění (příklad propojištěnosti podnikatelských subjektů v ČR dle ekonomické činnosti viz Příloha V). Hodnoty globální propojištěnosti jsou ovlivněny zejména ekonomickou úrovní země, sociální politikou, přístupem ke krytí rizik a státními intervencemi ke komerčnímu pojištění.³⁷

Pojistné

$$\text{GLOBÁLNÍ PROPOJIŠTĚNOST} = \frac{\text{Pojistné}}{\text{Hrubý domácí produkt}}$$

Pojistné plnění představuje náhradu vzniklé škody (škodové pojištění) nebo vyplacení sjednaného obnosu (obnosové pojištění), pokud je realizováno riziko pojistné události. Výplatou pojistného plnění je vzniklé riziko u škodového pojištění eliminováno.³⁸

Škodovost se vyjadřuje jako poměr mezi výší předepsaného pojistného a výší vyplacených pojistných plnění. Ve výkaznictví je ukazatel členěn na životní a neživotní pojištění a je stanoven procentem.

Pojistné trhy jsou dále hodnoceny dalšími, předem definovanými ukazateli, mezi které patří počet zaměstnanců pojišťoven, počet komerčních pojišťoven daného trhu, počet škodných a počet pojistných událostí, šetřené, odhalené pojistné podvody a uchráněné hodnoty apod.³⁹

³⁶ DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2009, s. 65.

³⁷ Tamtéž, s.213.

³⁸ VÁVROVÁ, Eva. *Finanční řízení komerčních pojišťoven*. 2014, s. 16.

³⁹ ČEJKOVÁ, Viktória. *Pojistný trh: distanční studijní opora*. 2005, s. 22.

4 Vlastní práce

Praktická část diplomové práce vymezuje povinnost nahradit újmu v systému platné právní úpravy, a to dle nejfrekventovanějších skutkových dějů v pojištění odpovědnosti s ohledem na rozsah nabízených občanských a podnikatelských produktů (segment SME „Small and medium equipment“) a likvidační praxi. Likvidace škodných událostí představuje specifickou, a v pojištění odpovědnosti, velmi rozmanitou činnost. Autorka práce se účastnila přednášky Ing. Jany Zárybnické, Ph.D., která nazvala samotnou likvidaci z pojištění odpovědnosti za „královnu likvidace“. Toto lze chápat, tak že v pojištění odpovědnosti, každá škodná událost je svými okolnostmi jedinečná, a zahrnuje v podstatě všechny ostatní likvidace (z pojištění majetku, pojištění vozidel, zemědělské pojištění, zahraniční škody, životní i neživotní pojištění). Na pracovníky likvidace pojištění odpovědnosti jsou proto kladeny velké požadavky na všeobecný rozhled, znalost právních norem a schopnost analytického myšlení.

Významnou změnu v pojetí právní úpravy povinnosti nahradit újmu přinesl nový občanský zákoník, tj. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen NOZ, nový občanský zákoník). Tento právní předpis přináší mimo jiné do civilního práva i změnu používané terminologie, například nová právní úprava vymezuje škodu jako újmu na jmění. Občanskoprávní úprava povinnosti nahradit újmu (*lex generalis*) se uplatní tehdy, nejde-li o konkrétní případ zvlášť upravené povinnosti nahradit újmu stanovenou jiným speciálním právním předpisem (*lex specialis*). Z pohledu procesu likvidace škodných událostí je jednou z nejvýznamnějších změn, oproti staré právní úpravě, možnost uplatnění práva na pojistné plnění i poškozeným subjektem.

Z praxe autorky vyplývá, že likvidátor je vystaven vícestranným tlakům. Vždy do procesu likvidace vstupují minimálně dvě strany, pojištěný jako stávající klient a poškozená strana, na kterou lze pohlížet i jako na budoucího klienta. Proto je nezbytné, aby celý proces likvidace (posuzování oprávněnosti nároku na pojistné plnění a stanovení rozsahu vzniklé újmy), proběhl rychle a řádně. Provádí se důkladné posouzení rozsahu krytí sjednanou pojistnou smlouvou, efektivní vyžádání dokumentů (relevantní doklady, elektronická a telefonická komunikace, objednání znaleckých posudků), a poté co možná v nejkratším čase provést samotné šetření povinnosti nahradit újmu v rozsahu platné právní úpravy a stanovit skutečnou škodu/újmu a provést výplatu pojistného plnění oprávněné osobě v zákonných termínech. Pokud je celý likvidační proces efektivně nastaven včetně technické

infrastruktury pojistitele, mohou být uspokojeny všechny zúčastněné strany. Na mysl přichází, že z poškozeného může být potencionální klient. Na celý proces likvidace škodných událostí je pohlíženo jako na neefektivnější marketingový nástroj pojistného trhu. Cílem práce je provést ucelený pohled na pojištění odpovědnosti zvoleného segmentu, proto v druhé části praktické práce bude analyzován pojistný trh neživotního pojištění a jeho vývoj v posledních letech včetně dopadů současné pandemické situace.

4.1 Právní problematika povinnosti nahradit újmu

Újma může mít nespočetné množství důvodů a příčin, na které se snaží reagovat zákonodárci tím, že stanoví spektrum typů odpovědnosti, které toto odrážejí dle předem daných skutkových podstat. Skutkové podstaty jsou následně zohledňovány i při tvorbě produktů neživotního pojištění – pojištění odpovědnosti.

Předpoklady vzniku nahradit újmu jsou protiprávní jednání (porušení povinnosti) nebo zákonem kvalifikovaná skutečnost vyvolávající újmu, samotná újma a příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti nebo zákonem kvalifikovanou skutečností a újmou. Předpoklady jsou objektivní povahy a jejich naplnění je nezbytné dovodit pro vznik povinnosti nahradit újmy z pojištění odpovědnosti podnikatelského subjektu i v občanském pojištění. Pokud je hovořeno o subjektivní odpovědnosti, je jejím předpokladem ještě zavinění, a to v případech, kdy tak zákon stanoví.⁴⁰

Z pojištění odpovědnosti má pojištěný právo, aby za něj pojistitel v případě vzniku pojistné události uhradil v rozsahu a ve výši určené právním předpisem škodu, za kterou pojištěný dle zákona odpovídá, a to dle rozsahu a do výše limitu pojistného plnění sjednaného v pojistné smlouvě. Ke vzniku odpovědnostního vztahu je tak zapotřebí naplnění tří základních skutečností, a to porušení povinnosti/povinnosti dané právním předpisem k náhradě újmy, vznik škody a existence příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti a vznikem škody. Existence jednotlivých předpokladů vzniku újmy musí být zkoumána a pro dovození odpovědnosti poškozeným prokázána.⁴¹ Povinnost nahradit újmu podrobně analyzují následující části práce.

---

⁴⁰ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 2017, s. 202-204.

⁴¹ ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu (historie a současnost)*. 2010, s. 49.

Příčinná souvislost (kauzální nexus) rozlišuje, která povinnost k náhradě újmy škůdce/pojištěného je dána. Záleží tedy na skutkových tvrzení. Ustanovení NS 25 Cdo 1127/2018⁴² ve svém rozhodnutí zdůvodňuje, že příčinná souvislost se nepředpokládá, nýbrž musí být prokázána, a v tomto směru jde tedy o otázku skutkových zjištění. Ve svém rozhodnutí NS 25 Cdo 3285/2015 Nejvyšší soud dospěl k závěru, že o vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li škoda následkem protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku, tudíž je-li doloženo, že nebýt protiprávního úkonu, ke škodě by nedošlo. Důkazní břemeno příčinné souvislosti má poškozený a příčinná souvislost musí být bezpečně prokázána. Nestací pouhá pravděpodobnost.⁴³ Autorce práce se nepodařilo dovodit, jakým právním předpisem je míra pravděpodobnosti stanovována, a lze tedy dovodit, že zákon míru pravděpodobnosti nestanoví. V praxi lze tedy dovodit, že by se mělo jednat o praktickou jistotu, anebo že existenci příčinné souvislosti lze považovat za prokázanou souvislou řadou nepřímých důkazů.

Újma dle ustanovení § 2894 NOZ zahrnuje vše co má být poškozenému odčiněno a je chápáno jako náhrada škody. Za pojistné plnění je považována spravedlivá náhrada za škodu, kterou poškozený utrpěl.⁴⁴ Základním dělením dle občanského zákoníku (Oddíl 3 Způsob a rozsah náhrady) je:

- Majetková újma – skutečná (pozitivní) škoda, a to co poškozenému ušlo (ušlý zisk).
- Nemajetková újma – v ustanovení § 2958 NOZ je rozložena do tří složek, a to odčinění vytrpěných bolestí, odčinění ztížení společenského uplatnění a odčinění dalších nemajetkových újem.⁴⁵

Liberace je důvod, který zprošťuje škůdce objektivní odpovědnosti. Zproštění a jeho možnost je závislá na jednotlivých skutkových stavech, za kterých je povinnost nahradit újmu dovozena a budou jí věnovány části jednotlivých kapitol.

---

⁴² NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2019, sp. zn. 25 Cdo 1127/2018* [online]. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F7C01B905B4D718BC125848500186E5B?openDocument&Highlight=0,

⁴³ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.8.2017, sp. zn. 25 Cdo 3285/2015* [online]. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/A7DB65E8F02517A6C12581D0002B8F00?openDocument&Highlight=0,

⁴⁴ DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhu*. 2010, s. 48.

⁴⁵ SMRŽ, Ivo. *Duševní újmy na zdraví a jejich odčínování v civilním právu. Časopis zdravotnického práva a bioetiky* [online]. 2019, Vol 9, No 2. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: <http://medlawjournal.ilaw.cas.cz/index.php/medlawjournal/article/view/184>

Ke **spoluzavinění poškozeného** je přihlíženo i pokud je povinnost k náhradě škody/újmou objektivní, protože je nezbytné se zabývat tím, jaký má poškozený podíl na vzniku újmy. Aktivní konání nebo naopak nekonání poškozeného subjektu může mít vliv na rozsah povinnosti nahradit újmu škůdcem/pojištěným subjektem. Dle ustanovení § 2918 NOZ „*Vznikla-li škoda nebo zvětšila-li se také následkem okolností, které se přičítají poškozenému, povinnost škůdce nahradit škodu se poměrně sníží. Podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na škodě jen zanedbatelným způsobem, škoda se nedělí*“.

Následující zobrazení (Tabulka 4) potvrzuje dle rozhodnutí Nejvyššího soudu, že finální úvaha o tom, jaký podíl na vzniku události mají jednotliví poškození, je závislá na podrobném zkoumání samotného skutkového děje a nelze na něj vytvořit obecné pravidlo. Z tohoto důvodu se při likvidaci vychází z ustálené judikatury (a to za předpokladu, že starší rozhodnutí NS jsou aplikovatelná i za účinnosti nového občanského zákoníku).

Tabulka 4 Judikovaná míra spoluzavinění

Nejvyšší soud, spisová značka	Míra spoluzavinění
25 Cdo 91/2010	50 %
25 Cdo 1054/2007	30 %
25 Cdo 1465/2011	Neshledáno
25 Cdo 244/2015	20 %

Zdroj: www.nsoud.cz, vlastní zpracování

4.1.1 Povinnost nahradit újmu dle občanského zákoníku

Nový občanský zákoník přinesl mimo úpravy terminologie i podrobnější rozlišení vzniku povinnosti k náhradě újmy. Platí zde totožný vztah, jak bylo uvedeno výše (lex generalis vs. lex specialis). Jedná se o základní/obecnou úpravu povinnosti nahradit újmu a dále řadu speciálních případů.

Tři základní skutkové podstaty povinnosti nahradit újmu jsou:

- Porušení dobrých mravů
- Porušení zákona – subjektivní (objektivní odpovědnost)
- Porušení smluvní povinnosti (kontraktní odpovědnost)

Porušení dobrých mravů je zařazeno na první místo obecné úpravy povinnosti nahradit újmu. Autor komentáře JUDr. Jiří Hrádek, Ph.D, LL.M. dovozuje, že je tak učiněno z důvodu potřeby ochrání vzájemných společenských vztahů, pokud tak nevyplývá z konkrétní normy. Porušení dobrých mravů je zakotveno v ustanovení § 2909 NOZ.⁴⁶ Toto ustanovení předpokládá úmyslné jednání škůdce a prokázání úmyslu je přisuzováno poškozenému. Analýzou pojistných podmínek pojistitelů lze jednoznačně a bez výhrad konstatovat, že úmyslné jednání je z pojištění odpovědnosti vyloučeno.

ČPP: „*Pojištění odpovědnosti se nevztahuje na povinnost pojištěného nahradit poškozenému újmu vzniklou úmyslným jednáním, škodolibostí nebo jinou pohnutkou zvlášť zavržení hodnou;*“⁴⁷

KOOP: „*Pojištění se nevztahuje na povinnost pojištěného nahradit újmu způsobenou úmyslně (včetně svévole nebo škodolibosti).*“⁴⁸

GČP: „*Kromě dalších omezení a výluk z pojištění stanovených právními předpisy, pojistnými podmínkami nebo pojistnou smlouvou se pojištění nevztahuje na škody, a to bez ohledu na spolupůsobící příčiny, vzniklé úmyslným jednáním nebo hrubou nedbalostí pojištěného nebo spolupojištěných osob anebo jiné osoby z podnětu některého z nich;*“⁴⁹

Druhou základní skutkovou podstatou povinnosti nahradit újmu je **porušení zákona** specifikované v ust. § 2910 NOZ: „*Škůdce, který vlastním zaviněním porušení povinností stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu*

---

⁴⁶ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář; Svazek VI. (§ 2521 až 3081)*. 2014, s. 922, 923.

⁴⁷ ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti VPPOD 1/16* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/nezivotni-pojisteni/pp0282016unp_vppod-1_16.pdf

⁴⁸ KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA. *Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti za újmu P-600/14* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: [https://www.koop.cz/dokumenty/pojisteni-odpovednosti/zvlastni-pojistne-podminky-pro-pojisteni-odpovednosti-za-ujmu/Zvl%3%a1%5%a1tn%3%ad%20pojstn%3%a9%20podm%3%adnky%20pro%20poji%5%a1t%4%9bn%3%ad%20odpov%4%9bdnosti%20za%20%3%bajmu%20\(ZPP-600-14\).pdf](https://www.koop.cz/dokumenty/pojisteni-odpovednosti/zvlastni-pojistne-podminky-pro-pojisteni-odpovednosti-za-ujmu/Zvl%3%a1%5%a1tn%3%ad%20pojstn%3%a9%20podm%3%adnky%20pro%20poji%5%a1t%4%9bn%3%ad%20odpov%4%9bdnosti%20za%20%3%bajmu%20(ZPP-600-14).pdf)

⁴⁹ GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Všeobecné pojistné podmínky pro můj majetek (VPP-BH-02/2020)* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.generaliceska.cz/documents/20183/122618/pojistne-podminky-muj-majetek.pdf/bb765607-2395-41f5-a576-f81f855dd41a>

*takového práva.*⁵⁰ Ze samotné textace lze dovodit, že se jedná o odpovědnost subjektivní a delikt ní odpovědnost tak mají v zásadě fyzické osoby, které na základě svého rozumu dokážou poznat protiprávní jednání a jeho následky, a také mohou své chování ovládat. Zároveň zde není taxativně vymezeno porušení konkrétního právního předpisu. Nejedná se tedy jen o občanský zákoník, ale odpovědnost je dovozována porušením i jakékoliv další právní normy. Vznik povinnosti nahradit újmu způsobenou porušením zákona vychází z rozlišení případů, kdy je zasaženo absolutní právo poškozeného (právo na život, na svobodu, vlastnické nebo i právo autorské), a kdy je porušeno relativní právo (závazkové). Zároveň je zde dovozováno, že na ustanovení porušení zákona je přímo navázána prevenční povinnost. Porušením zákonem stanovené povinnosti ve smyslu ust. § 2910 NOZ je i jednání, které je v rozporu s ust. § 2900 NOZ *„Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.“*⁵¹

V likvidační praxi je možné se často setkat s pojmem hrubá nedbalost. Jedná se ale o velmi obecný právní pojem, který nebyl zatím prejudikován. Dle názoru autorky lze tento pojem považovat za jakýsi subjektivní parametr škodné události, který odpovědnost nelimituje. Příklad lze dovodit maximálně dle přepravních smluv (CMR).

Porušení smluvní povinnosti je zakotveno v ust. § 2913 NOZ *„Poruší-li strana povinnosti ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.“*⁵² Jedná se o obecnou skutkovou podstatu a objektivní povinnost k náhradě újmy.

Porušením smlouvou stanovené povinnosti se nerozumí pouze výslovně smlouvou stanovená povinnost, ale i porušení povinnosti dané právním předpisem, který na konkrétní smlouvu dopadá. V případě, že by byly smlouvou ujednána odchylná ustanovení, jsou ve většině případů tato ujednání vyloučena. *„Pojištění odpovědnosti se nevztahuje na povinnost*

---

⁵⁰ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář; Svazek VI. (§2521 až 3081)*. 2014, s. 924.

⁵¹ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník komentář: komentář; Svazek VI. (§ 2521 až 3081)*. 2014, s. 888.

⁵² Tamtéž, s. 957.

*pojištěného nahradit poškozenému újmu vzniklou převzetím nad rámec stanovenými předpisy.*⁵³

Ustanovení smluvní povinnosti eroduje koncept, že oprávněnou poškozenou stranou je vždy jen smluvní strana. Právo na náhradu škody mají i ti, kteří jsou porušením smluvní povinnosti přímo dotčeni. V komentáři zákona dovozuje autor, že okruh osob, které mohou profitovat z určité smluvní povinnosti, je velmi rozsáhlý, a dochází k závěru, že i u některých závazků je téměř neomezený.⁵⁴

Liberační důvod u smluvní odpovědnosti vychází z obchodního zákoníku § 374, odst. 1⁵⁵, kdy u smluvní odpovědnosti lze dovodit, že liberace je dle dikce právního ustanovení velice obtížná, přísná. Dle ust. § 2913, odst. 2 NOZ „...se povinnosti k náhradě škůdce zproští, prokáže-li, že mu ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná, nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka, vzniklá nezávisle na jeho vůli. Překážka vzniklá ze škůdcových osobních poměrů nebo vzniklá až v době, kdy byl škůdce s plněním smlouvené povinnosti v prodlení, ani překážka, kterou byl škůdce podle smlouvy povinen překonat, ho však povinnosti k náhradě újmy nezproští“.⁵⁶

Nejproblematictější prvkem v posuzování nároku na pojistné plnění v pojištění odpovědnosti, za aplikace ust. § 2913 NOZ, je považováno rozlišení práv z vadného plnění a následné škody. Vady nejsou předmětem pojistného plnění, jsou to rizika nepojistitelná, ovšem v důsledku vadného plnění dochází k souvisejícím škodám. Podle vývoje právní úpravy se měnily různé nároky (starý občanský zákoník, obchodní zákoník, NOZ). Tabulka 5 nastiňuje, co lze za vady požadovat a co lze nárokovat z pojištění odpovědnosti. U práva z vady se rozlišují nepodstatné vady, kdy lze požadovat odstranění vady a slevy z ceny, u podstatné vady, kdy má poškozený právo na dodání nové věci, opravu věci, slevy z ceny nebo odstoupení od smlouvy.

---

⁵³ ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti VPPOD 1/16* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/nezivotni-pojisteni/pp0282016unp_vppod-1_16.pdf

⁵⁴ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník komentář: komentář; Svazek VI. (§ 2521 až 3081)*. 2014, s. 964.

⁵⁵ ČESKO. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění do 31. 12. 2013.

⁵⁶ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 5 Rozdíl práva z vad a následné škody

Práva z vad	NÁSLEDNÉ ŠKODY
Oprava vadné izolace	Opadání omítek v důsledku vadně provedené izolace, poškození věcí movitých po zatečení
Výměna vadného dílu motoru vozidla	Poškození motoru vadnou součástí, zadření motoru po ujetí určitého počtu kilometrů
Dodání správné součásti do výrobní linky	Ušlý zisk v důsledku zastavení výroby Náklady na přetřídění vadných výrobků z linky Stažení již exportovaných výrobků z trhu Náklady na montáž a demontáž

Zdroj: vlastní zpracování

Příklad – pojištění odpovědnosti podnikatele: Poškozený se domáhal náhrady škody v důsledku poškození zboží, které bylo znehodnoceno v důsledku zřícení skladového systému. Svůj nárok poškozený vznesl u subdodavatele skladovatele (výrobce skladového systému), tzv. přímým nárokem s odůvodněním, že systém nebyl bezpečný.

Tento případ byl v procesu likvidace posouzen dle textace ustanovení o smluvní odpovědnosti (§ 2913 NOZ) s dovozením, co jiného, než povinnost dodat bezpečný skladovací systém by mělo být v zájmu ukladatele. Soudní praxe i komentáře velmi úzce směřují k výkladu, že smlouva o dílo není smlouvou s takzvanými ochrannými účinky. Primárně likvidátor posuzuje smlouvu v obchodních vztazích (jaké má mít plnění parametry – materiál, rozsah, vzorek apod.). Pokud toto není dohodnuto, zkoumá následně účel a zda je věc k obvyklému účelu způsobilá sloužit. Technické normy nejsou závazné a nemusí být podle nich plněno (až na výjimky dané právním předpisem). Toto musí být ve smlouvě ujednáno.

Příklad – pojištění odpovědnosti občana: V likvidační praxi se se závěry, kdy je dovozena povinnost nahradit újmu v odpovědnosti občana, setkávají pracovníci velice zřídka. Jako nejtypičtější příklad lze uvést smlouvu o nájmu. V důsledku vadné střešní krytiny, nevyhovujících okapových svodů dojde k zatečení do poškozeným pronajatého rodinného domu a následně ke škodě na movitých věcech ve vlastnictví poškozeného. Smlouvou o nájmu/pronájmu se vlastník nemovitosti zavázal zajistit nájemci plný a nerušený výkon jeho práv spojených s užíváním nemovitosti.

4.1.2 Zvláštní úprava povinnosti nahradit újmu dle občanského zákoníku

Pro aplikaci konkrétní právní normy, musí být likvidátorem v úvodu šetření škodné události zjištěna skutková podstata nahlášeného případu a zvážení aplikace konkrétní právní normy, která se k rozhodnému případu vztahuje, popř. na něj dopadá včetně ověření platnosti a účinnosti normy. Dalším krokem je zjištění smyslu právního předpisu a jeho následná interpretace.

Škoda způsobená osobou s omezenou svéprávností

Povinnost nahradit újmu nezletilých je upravena v ust. § 2920 NOZ „*Nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou, nahradí způsobenou škodu, pokud byl způsobilý ovládnout své jednání a posoudit jeho následky.*“⁵⁷

U nezletilého (lze hovořit o osobách mladších 18 let) je dovozováno, že dohled náleží oběma rodičům. Ústavní soud ve svém rozhodnutí uvádí, že náležitý dohled nesmí nepřiměřeně omezovat právo na výchovu rodičů a svobodu samotných dětí.⁵⁸ Zákonem není upraveno, zda v případě vzniku újmy způsobené nezletilou osobou, postačuje pouze porušení povinnosti dohledu anebo zda lze přihlížet i k jejímu zavinění (nedbalosti). Stupeň vývoje nezletilých nespolečných osob a jejich způsobilosti může být dovozován dle premisy zpracované v tabulce (Tabulka 6). K následujícímu je nezbytné v likvidaci škodných události přihlížet jako k vyvratitelné právní domněnce, tj. „*má se za to, že...*“.⁵⁹

Společně a nerozdílně s osobami nezletilými, nespolečnými a osobami stíženými duševními nemocemi nahradí újmu i ti, kdo jsou povinni nad nimi vykonávat dohled, ledaže by prokázali, že náležitý dohled nebyl zanedbán. Za osoby, které jsou povinni vykonávat náležitý dohled jsou považováni nejen rodiče (osvojitelé, poručníci, opatrovníci nebo pěstouni), ale také další školská, sociální zařízení a volnočasová zařízení. Náležitý dohled byl v roce 2020 judikován rozsudkem NS sp. zn., 25 Cdo 1091/2020 (vážné poranění oka na dětském táboře), kdy Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí potvrdil stanovisko odvolacího soudu, kdy pouze došlo ke změna právní kvalifikace v souladu s ustanovením § 2921 NOZ,

---

⁵⁷ § 2920 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ LOVĚTÍNSKÝ, Vojtěch. *Odpovědnost osoby s povinností dohledu v českém deliktním právu aneb jak je to s těmi dětmi na hřišti. Právní rozhledy*. 2018, č. 9, s. 305-310.

⁵⁹ Ust. § 31 NOZ bere v úvahu možné odchylky ve vývoji dítěte oproti průměrnému vývoji ostatních vrstevníků

s tím že žaloba je důvodná pro nedostatečně vykonávaný dohled nad nezletilým, který je podmínkou pro odpovědnost dohledové osoby.⁶⁰

Tabulka 6 Věkové dispozice nezletilých

Věk	Dispozice	Právní předpis (příklady)
Od šesti let	Samostatné užití prostředků veřejné hromadné dopravy a účast jako chodce silničního provozu	Přepravní řády dopravců, Vyhláška MD ČR
Od deseti let	Samostatně jezdit na jízdním kole v silničním provozu, být sami doma během pracovní doby rodičů i v případě nemoci ⁶¹	Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích
Od patnácti let	Převzít a užívat občanský průkaz, spáchat přestupek nebo trestný čin, získat řidičské oprávnění malých motocyklů, používat samostatně vzduchovky a startovací pistole apod.	Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích
Od šestnácti let	Být zaměstnán jako obsluha strojů a zařízení používaných v zemědělství a lesním hospodářství, být zaměstnán jako ošetřovatel zvířat v zemědělských podnicích apod.	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
Od sedmnácti let	Získat řidičské oprávnění k řízení silničních motocyklů, zemědělských traktorů a některých pojízdných pracovních strojů.	Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Zdroj: vlastní zpracování

⁶⁰ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení nejvyššího soudu ze dne 30.9.2020, sp. zn. 25 Cdo 1091/2020* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F6D00DF862F6175FC1258652001DDDE8?openDocument&Highlight=0.

⁶¹ Pokud není nezbytné ošetřování rodiči vzhledem ke konkrétnímu zdravotnímu stavu.

Škoda z provozní činnosti

Dle ustanovení § 2924 NOZ, „Ten, kdo provozuje závod nebo jiné zařízení sloužící k výdělečné činnosti, nahradí škodu vzniklou z provozu, ať již byla způsobena vlastní provozní činností, věci při ní použitou nebo vlivem činností na okolí. Povinnosti se zprostí, prokáže-li, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo.“⁶²

Provozní činností lze považovat jakoukoliv aktivní činnost podnikatelského subjektu (provoz, závod nebo jiné obdobné zařízení), která vede k ziskovosti. U ziskovosti není rozhodné, zda je jí dosaženo, zásadní je, že je realizována. K ověření, zda odpovědnost podnikatele dovozovat dle tohoto ustanovení je skutečnost, že se jedná o činnost vyplývající z příslušného podnikatelského oprávnění - zřizovací listina, živnostenské oprávnění, nebo oprávnění dle zvláštního předpisu (povolení k provozování konkrétní činnosti). Nejedná se pouze o hlavní činnosti v souladu s oprávněním, ale zahrnuje i veškeré další činnosti, které s výkonem hlavní činnosti typicky i fakticky souvisí, anebo se jedná o věci používané při provozu. Lze tedy dovodit, že zásadním je původ v provozu.

Provozní odpovědnost je pro potřeby pojištění dovozována pouze u podnikatelských subjektů, kdy za podnikatelský subjekt je považován i stát a instituce zřízené státem (nemocnice, školy, policie, armáda). Dle judikátu Nejvyššího soudu sp. zn., Cdo 25 Cdo 2743/2010 není samotný lékařský zákrok považován za provozní činnosti, nelze ho považovat za typický projev činnosti nemocnice. V případě, že dojde při lékařském zákroku k pochybení, neodpovídá nemocnice automaticky. K tomu, aby bylo možné stanovit, že je nemocnice povinna k náhradě újmy, je třeba prošetřit a dovodit porušení povinnosti. Zda bylo postupováno lege artis.⁶³ Z praktických poznatků autorky vyplývá, že ze strany odborné veřejnosti (znalci, právní zástupci) stoupá tlak, zda by závěr výše uvedeného judikátu neměl být v souladu s novou právní úpravou provozní odpovědnosti přehodnocen. Předchozí právní úprava specifikovala tyto odpovědnosti velice široce a bez možnosti se vyvinut. Další judikované činnosti, které nejsou provozní odpovědností, jsou například sportovní utkání nebo provozování bankovní činnosti. Rozlišit je třeba i nesprávně či nekvalitně provedené dílo, které nelze považovat za projev nebezpečného provozu.

⁶² ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář; Svazek VI. (§2521 až 3081)*. 2014, s. 1003.

⁶³ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.3.2012, sp. zn. 25 Cdo 2743/2010* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/71951791014BDB4AC1257A4E0065118A?openDocument&Highlight=0,

Rozsáhlou problematikou provozní odpovědnosti je **liberační důvod**, který předpokládá, že „...*provozovatel se může zprostit povinnosti nahradit újmu, když prokáže, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat*“⁶⁴, tj. přijetí všech možných a dostupných opatření, aby újma jinému nevznikla. Jde o změnu oproti původní právní úpravě, kdy vyvinění vycházelo z obecného principu zproštění se odpovědnosti za škodu, šlo o neodvratitelnou událost nemající původ v provozu. Důkazní břemeno, oproti jiným skutkovým podstatám, nese provozovatel. Ten musí prokázat, že učinil vše, co se v daném případě s ohledem na povahu jeho provozu jevílo jako racionální (učinil maximum možného a očekávaného od subjektu v daném oboru). Při likvidaci škodných událostí je hranice mezi vyviněním pojištěného a dovozením jeho povinnosti nahradit újmu často velice tenká, a je nutné celý případ posuzovat vždy objektivně s ohledem na konkrétní situaci daného oboru podnikání, a to jak místně, tak časově. I když liberace klade předpoklady objektivně, neměla by vést k přepjatosti na provozní požadavky podnikajících osob (fyzické i právnické osoby). Rozumné je od každého podnikatelského subjektu požadovat, aby dodržoval veškeré povinnosti stanovené právními předpisy, ujednáním smluv a poté další zásady, které vyplývají z dobré praxe a zvyklostí soukromého života a další zásady plynoucí z racionálního chodu daného provozu.⁶⁵ Analýzou výše uvedeného lze shrnout, co lze považovat za rozumnou péči. Nejsou rozhodující znalosti a schopnosti konkrétního provozovatele, ale objektivní standard péče, který se vyžaduje od profesionálního provozovatele závodu (odborná péče). Jedná se nejen o splnění povinností ze smlouvy nebo ze zákona, ale i provedení všech opatření k zamezení vzniku újmy, jaká se s ohledem na konkrétní okolnosti případu jeví rozumná. Opatrnost by měla odpovídat dosažené úrovni poznání v daném oboru i obecné zkušenosti pro daný druh provozu či zařízení. Nelze brát v potaz všechna myslitelná opatření, která jsou proveditelná a kladla by na provozovatele přepjaté požadavky. Smluvně lze požadavky modifikovat (resp. stanovit povinnosti pojištěného).

V likvidační praxi se nejčastěji, dle zkušeností autorky, setkávají pracovníci likvidace v liberaci s tzv. námitkou vyšší moci. **Vyšší moc (vis maior)**, jako taková není v právních předpisech specifikovaná. Syntézou právních předpisů lze vyšší moc dovést dle několika dílčích ustanovení, která poukazují na vyšší moc v různých souvislostech. Podstatná změna

---

⁶⁴ § 2924 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ JURISPRUDENCE. *Jurisprudence – vynutitelnosti práva a právní praxe*. 2018, s. 15.

okolností dle ust. § 1765 NOZ (hrubý nepoměr mezi stranami, který vede k pře sjednání smlouvy nebo až ke zrušení smlouvy). Následná nemožnost plnění dle ust. § 2006 NOZ (dluh se stane v důsledku vnější záležitosti nesplnitelný, zaniká). V podstatě se upravuje v závislosti na různých skutkových podstatách.⁶⁶ Výslovně v ust. § 2925, odst. 2 NOZ (provoz zvláště nebezpečný) „...jinak se povinnosti zprostití, prokáže-li, že škodu způsobila zvnějšku vyšší moc.“⁶⁷ K porovnání lze uvést ust. § 2913 odst. 2 NOZ, které ačkoliv neobsahuje jednoznačné ustanovení o vyšší moci, vymezuje charakteristiku jednotlivých podmínek při jejichž splnění může být předmětná událost považována za vyšší moc, tedy za liberační důvod. Jedná se o překážku, která brání plnění ze smlouvy a je mimořádná, nepředvídatelná, nepřekonatelná a vzniklá nezávisle na jeho vůli a na jeho poměrech.

V provozní odpovědnosti v ust. § 2924 NOZ došlo k zásadní změně, kdy starý občanský zákoník (zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník platný do 31.12.2013) upravoval provozní odpovědnost objektivně (viz ust. § 420a, odst. 3 uvedeného právního předpisu), kdy škůdce/pojištěný se mohl zprostit odpovědnosti tím, že škoda byla způsobena neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu anebo vlastním jednáním poškozeného. Naproti tomu současná právní úprava provozní odpovědnost řadí spíše k subjektivní odpovědnosti, a to proto, že ve svém znění zahrnuje možnost liberace. Zmiňovanou analýzou právních dokumentů se autorce nepovedlo najít rozhodnutí Nejvyššího soudu, ve kterém by soud uznal, že nějaká událost z provozní odpovědnosti byla skutečně liberována vyšší mocí.

Liberací vyšší mocí se Nejvyšší soud zabýval ještě před účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (ust. § 374 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník účinný do 31.12.2013), kdy neúrodu v zemědělské výrobě z důvodu nepříznivých klimatických podmínek nelze považovat za vyšší moc a možnost se odpovědnosti zprostit. V zemědělské výrobě lze rozumně předpokládat, že může dojít k neúrodě a zemědělský výrobce je povinen s mírou rizika počítat.⁶⁸

---

⁶⁶ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 2017, s. 202.

⁶⁷ § 2925, odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁸ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.1.2012, sp.zn. 23 Cdo 3066/2010* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/5DA260D4813EA0FEC1257A4E0067C163?openDocument&Highlight=0,

Za vnější původ (ne původ v provozu škůdce) lze považovat živelné události – zemětřesení, společenské události (války, nepokoje), politické a právní zásahy (u pandemie, například zákaz shromažďování osob na jednom místě např. na stavbě), ekonomicko-právní události (krach burzy). Za vnější původ se nepovažuje například nedostatek finančních prostředků (insolvence není vyšší mocí), stávky odborů (oproti tomu stávky politického charakteru by mohly být považovány za vyšší moc), onemocnění, smrt, zatčení (personální riziko).

Tabulka 7 Příklady provozní odpovědnosti v soudní praxi

Skutkový děj	Provozní odpovědnost	Nejvyšší soud (spis. zn.)
Neodborné vyproštění vozidla odtahovou službou	ANO	32 Cdo 2197/2016
Subdodávka zemních prací a poškození kabeláže krumpáčem	ANO	25 Cdo 1006/2002
Zaplavení pozemku špatným stavem jezu	ANO *	6 Cdo 52/94
Pád stromu v autokempu	ANO	25 Cdo 1117/2008
Pád stromu v městském parku	NE	25 Cdo 3997/2013
Uklouznutí klienta v lázeňském bazénku	NE	25 Cdo 4324/2015
Náraz vlaků do stromů na trati	NE	23 Cdo 2321/2020

Zdroj: www.nsoud.cz, vlastní zpracování

*dovozeno jako provoz zvlášť nebezpečný

Škoda na nemovité věci

Znění ust. § 2926 NOZ stanovuje, že „Kdo, byť oprávněně provádí nebo zajišťuje práce, jimiž se jinému působí škoda na nemovité věci, nebo jimž se držba nemovité věci znemožní nebo podstatně ztíží, nahradí škodu z toho vzniklou.“⁶⁹ Odpovědnost je dovozována jako objektivní bez možnosti se zprostit. Povinnost nahradit újmu na nemovité věci je v literatuře označována za odpovědnost absolutní. Autor komentáře se domnívá, že

⁶⁹ § 2926 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

smyslem a důvodem začlenění tohoto ustanovení do nového občanského zákoníku bylo poskytnout vlastníkům nemovitých věcí větší ochranu.

Předpokladem vzniku povinnosti nahradit újmu je provádění nebo zajišťování prací a současně vznik škody na nemovité věci nebo podstatné ztížení držby vlastnického práva k nemovité věci. Zároveň musí být dovozena kauzalita. Tvrzení je podloženo rozhodnutím NS, 25 Cdo 3636/2012 ze dne 17.1.2013 s odůvodněním, že ačkoliv stavební práce mohou vyvolat škodlivé účinky na přilehlých nemovitostech, konkrétní příčiny musí být vždy spolehlivě prokázány.⁷⁰ Povinným k náhradě škody je subjekt (fyzické i právnické osoby), který práce prováděl, a to bez ohledu na to, zda má k provádění prací příslušné oprávnění či povolení. Nároky na pojistné plnění z pojištění jsou uplatňovány jak z podnikatelských, tak občanských produktů (riziko vlastnictví a držby nemovitosti).

Příklad – občanská odpovědnost: Majitel nemovitosti fyzická nepodnikající osoba provádí svépomocí okop svého rodinného domu, pro případnou hydroizolační drenáž. V důsledku nočních dešťů dojde k zatečení do sklepních prostorů nemovitosti souseda, která bezprostředně sousedí s domem pojištěného. Šetření škodné události je ukončeno výplatou pojistného se zdůvodněním povinnosti nahradit škodu dle ust. § 2926 NOZ.

Příklad – odpovědnost podnikatele: Z pohledu četnosti se jedná o jeden z nejčastějších skutkových dějů, kdy v důsledku provádění prací stavebních firem dochází k poškození sousedních nemovitostí. Při zhotovování zámkové dlažby dojde v důsledku vibrací k poškození zdiva, fasády, omítek sousedních nemovitostí, v důsledků rozsáhlejších a hloubkových prací i ke zřícení části zdí.

Škoda způsobená zvířetem

Přijetím zákona č. 89/2012, občanský zákoník, byla vyčleněna odpovědnost za škodu způsobenou zvířetem jako nový zvláštní druh povinnosti nahradit újmu. Dle ust. § 2933 NOZ „Způsobí-li škodu zvíře, nahradí ji jeho vlastník, ať již bylo pod jeho dohledem nebo pod dohledem osoby, které vlastník zvíře svěřil, anebo se zatoulalo nebo uprchlo. Osoba, které

---

⁷⁰ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.1.2013, sp. zn. 25 Cdo 3636/2012* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/082B92B89A466213C1257B03004F632E?openDocument&Highlight=0

*zvíře bylo svěřeno nebo která zvíře chová nebo jinak používá, nahradí škodu způsobenou zvířetem společně a nerozdílně s vlastníkem.*⁷¹

Právní problematika zvířat zůstala po přijetí nového občanského zákoníku v kontextu soukromého práva. Dle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník bylo zvíře považováno za věc movitou, současná právní úprava na živé zvíře pohlíží, jako na zvláštní kategorii mezi věcí a lidskou bytostí. Tato právní úprava měla vymanit dogmata římského práva (bučících nástrojů) a přizpůsobit právní úpravu moderním zahraničním kodexům (živé zvíře je schopné vnímat bolest a má smysly). Dle ust. § 494 NOZ lze ustanovení o věcech na živé zvíře použít pouze v případě, když to neodporuje jeho povaze.⁷²

Na újmě způsobené zvířetem budou prakticky znázorněny jednotlivé nároky a jejich specifika a bude interpretován smysl právní normy z pohledu likvidace škodné události z pojištění odpovědnosti.

Příklad: Pojištěné majitelce psa paní A (Anně) se na procházce pes bojové rasy utrhne z vodítka a napadne psa paní B (Boženy). Poškozená se snaží psy roztrhnout a zabránit tak poranění zvířete (zvětšení škody). Při incidentu dojde k poranění psa paní B, které si vyžádá neodkladnou veterinární léčbu, dále k pokousání poškozené paní B v oblasti pravé horní končetiny a poškození svrchního oděvu (bundy). Poškozená paní vznesla požadavek na náhradu újmu písemnou formou na paní A (pojištěnou) a specifikovala škody/újmy, které jí měly vzniknout. Paní A má sjednáno pojištění odpovědnosti občana v běžném občanském životě včetně pojištění vlastnictví zvířete. Vznesený nárok paní B postoupí pojistiteli.

---

⁷¹ § 2933 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷² EPRAVO. *Přestává být zvíře věcí? Aneb krátký exkurz do právní úpravy zvířat v novém občanském zákoníku.* [online]. [cit.2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prestava-byt-zvire-veci-aneb-kratky-exkurz-do-pravni-upravy-zvirat-v-novem-obcanskem-zakoniku-82444.html%20%5B13>

Tabulka 8 Přehled uplatněných nároků vzorového příkladu

Nárok	Uplatněné nároky (Kč)	Pojistné plnění (Kč)
Veterinární náklady	46 000	46 000
Cestovní náklady	3 000	3 000
Ostatní náklady spojené s léčbou psa	3 500	3 500
Bolestné	20 000	6 962
Ztížení společenského uplatnění	20 000	9 000
Nemajetková újma (duševní útrapy)	50 000	0
Peněžité dávky (ušlý zisk)	13 500	10 000
Škoda na věci (oděv)	1500	1 000
Regres zdravotní pojišťovny	11 000	11 000
CELKEM	168 500	90 462

Zdroj: vlastní zpracování vzorového příkladu

Proces likvidace:

Po nahlášení škodné události je pojistitel povinen provést bez zbytečného odkladu šetření škodné události, které je nezbytné ke zjištění rozsahu své povinnosti poskytnout pojistné plnění.⁷³ Oznámením škodné události provede likvidátor prvotní likvidační úkony, které zahrnují identifikaci předmětu pojištění (ověření, zda je v rámci konkrétní pojistné smlouvy paní A zahrnuto pojištění zvířete), stanoví rezervu na pojistné plnění a vyžádá relevantní dokumenty, které jsou pro stanovení oprávněnosti nároku a rozsahu vzniklé újmy nezbytné. Od pojištěného je vždy vyžadován popis děje, jeho vyjádření k odpovědnosti a prohlášení k vzájemnému vztahu (pokud by se jednalo o podnikatelské pojištění je tento dokument nahrazen dokladem, který prokazuje právní vztah mezi pojištěným a poškozeným, například smlouva o dílo, objednávka, zakázka, nájemní smlouva, mandátní smlouva, rámcová smlouva k provádění služeb, přidělování zaměstnanců apod.). V případě, že je událost šetřena Policií ČR, je likvidátorem vyžádána i kopie usnesení. Korespondence odesílaná poškozenému zahrnuje výčet doporučených dokladů, kterými může vznesené nároky uplatnit. V simulovaném příkladě se jedná o faktury, nabývací doklady, lékařská dokumentace a příslušné formuláře k hodnocení bolestného apod.

⁷³ § 2797 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Veterinární náklady a ostatní náklady spojené s léčbou psa: Poškozená svůj požadavek doložila fakturami za veterinární léčbu, kterou byla operace poraněného psa s hospitalizací a následnou léčbou (převazy, kontroly). Nárok byl vyčíslen na 46 000 Kč, a doručené doklady jej podkládají.

Odůvodnění: Likvidátor nárok na pojistné plnění uznal v plné výši s odůvodněním dle ust. § 2970 NOZ (náhrada při poranění zvířete), kdy náklady vynaložené na léčbu lze považovat za účelné, a přestože převyšují cenu poraněného zvířete, lze dovést, že by je rozumný chovatel v postavení poškozeného vynaložil.⁷⁴ Ostatní náklady zahrnují fakturu za nákup speciálního krmiva, obvazového materiálu a nákup léků. Tyto podložené náklady ve výši 3 500 Kč lze považovat za účelně vynaložené.

Cestovní náklady: Poškozená vyčísliła dle počtu skutečně ujetých kilometrů v termínech veterinárních kontrol a průměrné spotřeby vlastněného vozidla.

Odůvodnění: Pracovník likvidace skutečnosti ověřil a náklady byly zahrnuty do pojistného plnění v plné výši 3 000 Kč. V rétorice pojišťovnictví se jedná o následnou finanční škodu.

Bolestné: V důsledku nehodového děje měla poškozená utrpět několikačetné kousné rány pravé horní končetiny a bolestné požadovala ve výši 20 000 Kč. Aby bylo možné stanovit výši nemajetkové újmy dle právní úpravy byl požadován po poškozené vyplněný formulář Hodnocení bolestného. Lékařem vyplněný formulář byl obratem zaslán poškozenou paní B zpět, likvidátor provedl přepočít a do pojistného plnění zahrnul částku náhrady újmy ve výši 6 962 Kč.

Odůvodnění: Z lékařské dokumentace vyplynulo, že zhmoždění ruky bylo v souladu s Metodikou nevyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy hodnoceno pro lékařem stanovené diagnózy⁷⁵ (S600 zhmoždění prstu ruky; S611 kousné rány prstu ruky 3x 2 cm) v celkové výši 17 bodů. Z důvodu komplikací, které kousné rány sebou přinášejí (léčba antibiotiky apod.) byl počet bodů navýšen o 20 %. Hodnocení bylo likvidátorem stanoveno jako důvodné a podložené a byla vyplacena částka 6 962 Kč (bodová hodnota 20,4 x hodnota bodu pro rok 2020 činí 341,25). Bodová hodnota je odvozována od jednoho procenta hrubé měsíční nominální mzdy přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za

---

⁷⁴ § 2970 zákona č. 89/2012, Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁵ MKN-10: *mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů*. 2018.

kalendářní rok přecházející roku, v němž vznikl nárok/vznikla bolest.⁷⁶ Hodnota bodu a její nárůst dokládá Příloha IV.

Ztížení společenského uplatnění je dalším požadavkem, který poškozená vznesla v souvislosti s poškozením zdraví, tedy nemajetkovou újmu, jejíž nárok upravuje ustanovení § 2958 NOZ.⁷⁷ Jelikož poškozená vznesla požadavek na náhradu újmu bezprostředně po vzniku, byla informována, že hodnocení lze provést až po ustálení zdravotního stavu, minimálně rok po vzniku události.

Odůvodnění: Hodnocení proběhlo po stabilizování zdravotní stavu a poškozená doložila lékařem⁷⁸ zpracovaný posudek zahrnující ocenění aktivit a participací. Zcela v souladu s názorem obsaženým v posudku lékaře likvidátor uznal nárok na pojistné plnění ve výši 9 000 Kč.

U ztížení společenského uplatnění bylo přijetím nového občanského zákoníku přistoupeno k vytvoření úplně nového systému odškodňování. Metodika se vedle odborného medicinského zařazení újmy zaměřuje nově i na přiřazený rozsah poškození ve vztahu k obvyklému poškozenému. Zohledňuje všechny oblasti a stránky lidského života, do kterých vzniklé trvalé následky zasahují. Jedná se o celosvětovou, uznávanou a používanou systematiku trvalých zdravotních újem (vychází z Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví, vypracovaná Světovou zdravotnickou organizací WHO),⁷⁹

Stabilizováním zdravotního stavu se zabýval v kontextu počátku běhu promlčení lhůty Nejvyšší soud sp. zn., 25 Cdo 2414/2008⁸⁰, kdy lze považovat za významné vznik bolesti, nikoliv kdy došlo k ustálení zdravotního stavu.

Nemajetková újma – duševní útrapy vyčíslila poškozená částkou 50 000 Kč a odůvodnila tento nárok tvrzením, že napadení domácího mazlíčka má stále před očima, vybavuje se jí pohled na poraněné zvíře a špatně spí. Tento nárok nebyl do pojistného plnění zahrnut.

---

⁷⁶ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Metodika k § 2958 o.z.* [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z WWW: https://nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/Edit/Rozhodovacicinnost~Metodikak%3F2958o.z.

⁷⁷ § 2958 NOZ zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁸ Seznam znalců oprávněných k stanovení nemateriální újmy na zdraví dostupný například z WWW: [http://datalot.justice.cz/justice/repzatl.nsf/\\$\\$SearchForm?OpenForm](http://datalot.justice.cz/justice/repzatl.nsf/$$SearchForm?OpenForm)

⁷⁹ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Metodika k § 2958 o.z.* [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z WWW: https://nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/Edit/Rozhodovacicinnost~Metodikak%3F2958o.z.

⁸⁰ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.8.2010, sp. zn. 25 Cdo 2414/2008* [online]. [20-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F9AC7770774C7DCCC1257A4E0067805E?openDocument&Highlight=0

Odůvodnění: dle ust. § 2958 NOZ se nemajetková újma posuzuje při ublížení na zdraví. Ačkoliv při události došlo k poškození zdraví, nemajetkovou újmu požaduje poškozená v souvislosti s poraněním psa. Nejedná se tedy o dušení újmu v souvislosti s újmou na zdraví poškozené, ale psa. V úvahu lze v tomto případě brát na zřetel i ust. § 2971 NOZ, kdy „*Odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, za nichž škůdce způsobí újmu protiprávním činem, zejména porušil-li z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, a nebo způsobil-li újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvlášť zavrženihodné, nahradí škůdce též nemajetkovou újmu každému, kdo způsobenou újmu důvodně pociťuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit*“⁸¹. Tento skutkový děj je z pojištění vyloučen (viz kapitola 4.1.1).

Peněžité dávky: Výdělečnou činností poškozené jsou kadeřnické služby. Činnost provozuje jako osoba samostatně výdělečně činná s tím, že má pronajaté místo v provozovně jiného podnikatelského subjektu. Ušlý zisk a fixní náklady si poškozená vyčíslila částkou 13 500 Kč bez podložení účetními odklady. V důsledku zranění nemohla svou výdělečnou činnost provozovat 10 pracovních dní, což podložila lékařskou dokumentací. K prokázání uplatněného nároku bylo likvidátorem vyžádáno Přiznání k dani z příjmu fyzických osob za uzavřené účetní období, které předcházelo datu vzniku incidentu, a dále vyžádal soupis fixních nákladů včetně jejich podložení. Po doručení požadovaného byla výše peněžitých dávek stanovena na 10 000 Kč.

Odůvodnění: Doručené Přiznání k dani prokazovalo, že poškozená dosáhla v přecházejícím účetním období zisk ve výši 132 500 Kč. Za denní peněžitou dávku lze uvažovat částku 500 Kč, dále byla předložena nájemní smlouva na místo v provozovně kadeřnictví ve výši 10 000 Kč. Prohlášením a lékařskými zprávami prokázala poškozená, že podnikatelská činnost byla v důsledku zranění přerušena plně, a to po dobu 10 pracovních dní. Ušlý zisk tedy činí 5 000 Kč a fixní náklad za nájemné 5 000 Kč. Tato částka podléhá příjmové dani.⁸² Dalšími uvažovanými fixními náklady by s ohledem na charakter zařízení mohly být leasing, splátky účelových úvěrů na vybavení, sociální a zdravotní pojištění.

Skutečná škoda: Poškození svrchního oděvu v důsledku popisované události vyčíslila poškozená na částku 1 500 Kč a podložila fotodokumentací. K posouzení výše skutečné škody se vyžádalo doplnění nabývacího dokladu poškozené věci, popřípadě prohlášení

---

⁸¹ § 2971 zákona č. 89/2019, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸² ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů.

poškozené ke značce, typu, stáří a pořizovací ceně věci. Šetřením škodné události bylo následně do pojistného plnění zahrnuto poškození věci ve výši 1 000 Kč.

Odůvodnění: Doloženým dokladem prokázala poškozená stáří svrchního oděvu, které bylo při výpočtu skutečné škody zohledněno (za předpokladu, kdy skutečná škoda vyjádřená v procentech = stáří/životnost x 100).

Náhrada při poškození věci je v likvidačním procesu obsáhlou problematikou, a s ohledem na vývoj judikatury, je k ní přistupováno se zvýšenou citlivostí. Přijetím nového občanského zákoníku došlo k vymezení škody jako k újmě na jmění⁸³. Při poškození věci se vychází z její obvyklé ceny v době poškození a nově zohledňuje i to, co poškozený musí dále vynaložit. Autor výkladu JUDr. Vojtek dovozuje, že rozsah náhrady se určuje cenou v době vzniku poškození, protože cena (hodnota věci vyjádřená v penězích) věci se může v mezidobí změnit. Zároveň je přihlíženo k tomu, že náhrada škody může obvyklou cenu převýšit, a to pouze v případě, že obnovení funkčnosti věci by nebylo možno dosáhnout jinak. Tato částka je akceptovatelná maximálně do výše 1/3 z ceny místa a času obvyklé a musí být nezbytná a odůvodněná, tj. k obnovení funkčnosti není možné jiné rozumné řešení. Nelze ji tak paušalizovat a aplikovat v každé škodné události.⁸⁴

Regres zdravotní pojišťovny je nárokem, který uplatňuje zdravotní pojišťovna jako náhradu nákladů léčení svého pojištěnce, kterému bylo ublíženo na zdraví. Zahrnuje náklady, které byly vynaloženy zdravotnickým zařízením z prostředků veřejného zdravotního pojištění. K prokázání nároku je vyžadován dokument Přehled vykázané péče. Nárok z pojištění občanské odpovědnosti byl uznán a proplacen přímo na účet zdravotní pojišťovny.

Odůvodnění: Přehled vykázané péče korespondoval s již dříve doručenou zdravotnickou dokumentací a výši škody bylo možné považovat za prokázanou.

V nabízených produktech pojištění odpovědnosti občanů je tento nárok zahrnut v základním rozsahu, oproti tomu u pojištění odpovědnosti podnikatelů se jedná o riziko připojistitelné. V podnikatelských pojištění představuje objem vyplaceného pojistného

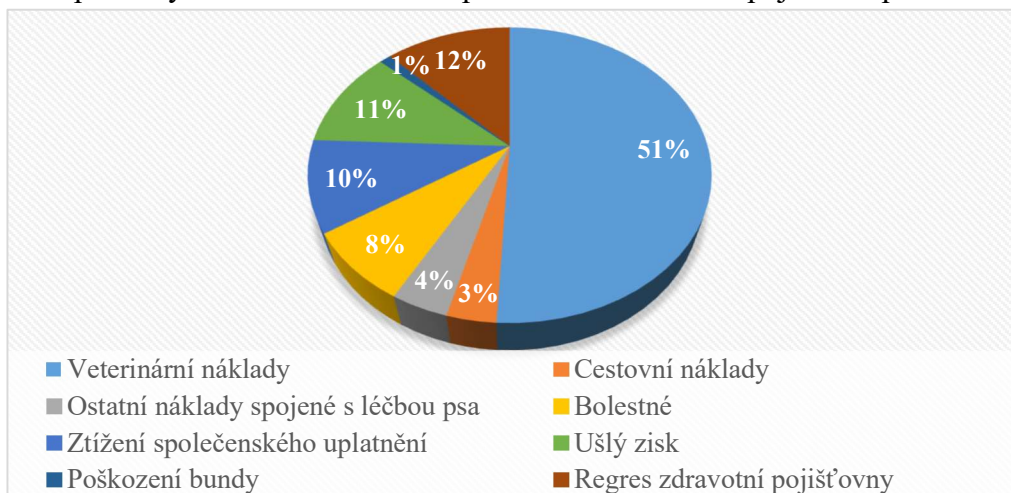
---

⁸³ § 2894 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář; Svazek VI. (§2521 až 3081)*. 2014, s. 1146.

plnění v řádu milionu korun⁸⁵. Lze dovodit, že důvodem jsou zejména uplatňované regresy z pracovních úrazů, kdy byla prokázána kauzalita a porušení povinností dané právními předpisy (bezpečnost práce).

Graf 2 Podíl uplatněných nároků vzorového příkladu na celkovém pojistném plnění

Zdroj: vlastní zpracování dat vzorového příkladu

Škoda způsobená věcí

Jedná se o další skutkovou podstatu, a lze konstatovat, že povinnosti k náhradě újmy se často překrývají. Ust. § 2936 NOZ „*Kdo je povinen někomu něco plnit a použije při tom vadnou věc, nahradí škodu způsobenou vadou věci.*“⁸⁶ Ustanovení je aplikováno v případě poskytnutí zdravotnických, sociálních veterinárních a jiných biologických služeb.

Dále je považováno použití vadné věci při realizaci závazku (mezi pojištěným a poškozeným, kdy byla povinnost plnění stanovena na základě smlouvy) a použitá věc k plnění byla vadná, nebezpečná nebo i pokud byla způsobilá vyvolat škodu. Není rozlišováno, zda se jedná o věc použitou aktivně (nástroj, výrobní zařízení) nebo pasivně (odcizením věcí ze skříňky z důvodu poškozeného uzamykání). V porovnání se starou právní úpravou je možné konstatovat, že se jedná o stejné ustanovení, které je v likvidační praxi interně nazýváno „nástroj, přístroj, látka, a to v kontextu újmy vzniklé u zdravotnických a veterinárních služeb.

⁸⁵ IDNES. *Pojišťovny vymáhají peníze od viníků nehod i rváčů, někdy až miliony*. [online].[cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/zdravotni-pojistovny-urazy-vinici-penize-vymahaji.A170508_204702_ekonomika_mpl

⁸⁶ § 2936 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Podle ust. § 2937 NOZ „Způsobí-li škodu věc sama od sebe, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít dohled, nelze-li takovou osobu jinak určit, platí, že jí je vlastník věci. Kdo prokáže, že náležitý dohled nezanedbal, zproští se povinnosti k náhradě.“⁸⁷ Zde se v porovnání s ustanovením § 2936 NOZ musí jednat o vnitřní povahu/charakteristiku věci (nikoliv samotným použitím věci). Lze konstatovat, že tímto se má pomoci poškozeným k nalezení viníka. Ustanovení specifikuje odpovědnost osoby, která má nad věcí vykonávat dohled, což ve většině případů je vlastník věci (pokud by na základě smluvního titulu nebylo ujednáno jinak – například pronájem).

Liberační důvod oproti původní právní úpravě (ust. § 421a, odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník) byl do ust. § 2937 NOZ zařazen nově. Před datem 1.1.2014 možnost liberace nebyla. Důvodová zpráva upřesňuje, že náležitý dohled nezávisí na subjektivních schopnostech či možnostech škůdce a je třeba posuzovat objektivní standard řádné péče, který musí být dodržen.⁸⁸ Z praxe autorky vyplývá, že objektivitu je třeba posuzovat vždy s přihlédnutím k rozumnému standardu, a to v závislosti na dané situaci, účelu, povaze věci a jejímu užití. Nikdy nelze požadovat maximální možnou kontrolu, ale je třeba požadovat dohled, který lze s ohledem na okolnosti případu rozumně vyžadovat od běžně pečlivého a opatrného, průměrného, rozumného člověka (dle ust. § 31 NOZ nezletilí). Rozum průměrného člověka je nově zakotven v ust. § 4 NOZ.

Příklad: Firma NONAME, s.r.o. je nájemcem rozsáhlé skladovací haly. Součástí technického vybavení haly je sprinklerový systém, který majiteli objektu dodával subdodavatel. V důsledku poruchy sprinklerového systému došlo k vodovodní škodě, která poškodila značnou část skladovaného zboží v řádu statisíců. Nájemce se domáhá škody na pronajímateli skladovací haly.

---

⁸⁷ § 2937 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁸ DŮVODOVÁ ZPRÁVA [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW:

<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

Tabulka 9 Dovození odpovědnosti konkrétního případu

Ustanovení NOZ	Dovození povinnosti nahradit újmu
Porušení smluvní povinnosti (§ 2913)	ANO
Provozní odpovědnost (§ 2994)	NE
Škoda způsobená vadou věci (§ 2936)	NE
Škoda způsobená povahou věci (§ 2937)	NE

Zdroj: vlastní zpracování

Pronajímatelé jsou povinni předat nájemcům prostory ve stavu způsobilém k užívání, ale jsou zároveň povinni ho v tomto stavu i udržovat (např. viz starší použitelná judikatura Rozhodnutí NS 26 Cdo 5135/2008 ze dne 10.11.2009). Na základě tohoto ustanovení při likvidaci škodné události a posuzování povinnosti nahradit je odpovědnost dovozena jako porušení smluvní povinnosti dle ust. § 2913 NOZ. Při posuzování nároku na pojistné plnění jsou likvidátorem uvažovány i další typy ustanovení občanského zákoníku. Provozní odpovědnost v tomto případě nelze dovozovat s odůvodněním, že škoda na zboží vznikla následkem vadně provedeného sprinklerového zařízení subdodavatelem. Nejedná se o podnikatelskou provozní činnost pojištěného vlastníka, který ve vztahu s poškozeným vystupuje jako pronajímatel. Dále je v analýze zvažována škoda způsobená vadou a povahou věci, kdy v souladu s právní úpravou může být konstatováno, že pronajatý prostor je věcí. Vzorový příklad neprokazuje aktivní jednání pojištěného majitele objektu, které je přisuzováno dodavateli zařízení (dodávka/oprava/revize). Posledním bodem posuzování oprávněnosti nároku na pojistné plnění (před ověřením rozsahu pojistného krytí a výpočtem skutečné škody) je zohlednění možnosti vyvinění. V popisovaném případě je prostor pro liberaci velice úzký. Stav, že sprinklerový systém byl dodán jiným subjektem (subdodavatel), pojištěného odpovědnosti vůči nájemci skladový prostor nezprostí. V pojištění je možnost uplatnění regresu, tj. přechodu práva, a v pojištění odpovědnosti se jedná o institut často uplatňovaný.⁸⁹

⁸⁹ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář; Svazek VI. (§2521 až 3081)*. 2014, s. 648.

Škoda způsobená vadou výrobku

Obsáhlou problematikou v likvidaci škodných událostí v pojištění odpovědnosti je újma způsobená vadou výrobku. Tento skutkový děj nastává pouze v podnikatelských typech pojištění. V první řadě je nezbytné určit, kdo je poškozený a zda lze ustanovení o vadném výrobku při posuzování nároku na pojistné plnění aplikovat.⁹⁰ Odpovědnost za vadu (a pro potřeby pojištění i odpovědnost za vadně vykonanou práci) je rizikem připojistitelným. V rámci produktové nabídky pojištění odpovědnosti podnikatele je tato skutková podstata stále častěji v základním rozsahu smlouvou zahrnutých rizik. Takto nastavený produkt zabezpečí komplexní pokrytí celého průběhu činnosti podnikatelského subjektu (před i po předání díla). Škody, které vzniknou na dodaném výrobku jsou z pojištění vždy vyloučeny. Oproti tomu lze připojistit náklady, které vznikají v souvislosti s montáží a demontáží vadného výrobku, stažení výrobku z trhu a škody, které vzniknou spojením a smísením vadného výrobku.⁹¹

Dle ust. § 2939 NOZ a následujících „*Škodu způsobenou vadou movité věci určené k uvedení na trh jako výrobek za účelem prodeje, nájmu nebo jiného použití nahradí ten, kdo výrobek nebo jeho součást vyrobil, vytěžil, vypěstoval nebo jinak získal, a společně a nerozdílně s ním i ten, kdo výrobek nebo jeho část označil svým jménem, ochranou známkou nebo jiným způsobem.*“⁹² Dříve byla odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku upravena v samostatném právním předpisu, zákoně č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadnou výrobku, znění účinné do 31.12.2013.

Z předmětného ustanovení nového občanského zákoníku lze dovodit, že odpovědnost je přisuzována výrobcí. Pokud, ale výrobce určit nelze, jsou povinni k náhradě všichni dodavatelé, a to i v případě, kdy nesdělí, kdo je výrobcem. Jedná se o ochranu spotřebitele. Například, pokud řemeslník zákazníkovi (spotřebitel) dodá a namontuje vodovodní baterii, která po několika dnech praskne a způsobí masivní zatečení, nemusí řešit poškozený, kdo je výrobcem baterie, ale primárně svůj nárok uplatní po řemeslníkovi. Ten má poté možnost se zákonem předepsaným způsobem odpovědnosti zprostit.⁹³

---

⁹⁰ ZÁRUBA, Petr a Martin POSPÍŠIL. *Odpovědnost za výrobek v Evropské unii, České republice a Slovenské republice*. 2016.

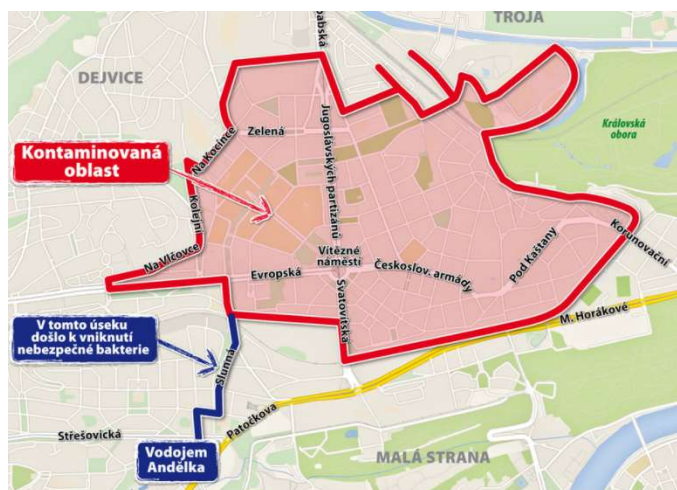
⁹¹ ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti VPPOD 1/16* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/nezivotni-pojisteni/pp0282016unp_vppod-1_16.pdf

⁹² § 2939 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁹³ § 2940 a § 2942 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Příklad: Z pohledu likvidace škodných událostí odpovědnosti byla procesně nejjobsáhlejší událost, která řešila následky havárie na vodovodním řadu a následnému rozšíření epidemie v pražských Dejvicích a Bubenči v květnu 2015. V důsledku kontaminace pitné vody byla zasažena oblast (Obrázek 3), která dle odhadů přesahovala 32 000 zásobovaných obyvatel.⁹⁴

Obrázek 3 Mapa zasažené oblasti kontaminovanou vodou

Zdroj: <https://domaci.ihned.cz/>

V době vzniku a řešení předmětné události byla autorka součástí škodního týmu. V první fázi byla pojistitelem provedena analýza rozsahu pojistného krytí. Újmy vzniklé fyzickým nepodnikajícím osobám jsou vyhodnocovány jako škody způsobené vadou výrobku, tj. dodání vadné věci (voda je ve smyslu práva věcí hmotnou)⁹⁵. Škody způsobené podnikatelským subjektům jsou škodou z provozní činnosti. Tato právní analýza je v počátku šetření škodných události nezbytná k dalšímu posouzení rozsahu sjednaného pojištění (pojištěná rizika, limity pojistného plnění, výluky).

Předmět náhrady škody poškozeným spotřebitelům bylo, na základě předložené lékařské zprávy, bolestné ve výši 5 000 Kč. Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví zahrnuje zejména úrazové etiologie, proto pro gastroenterologické onemocnění bylo vhodné nechat analogicky zpracovat lékařský posudek

⁹⁴ VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ. *Dejvická havárie a epidemie nebyla náhoda* [online]. [2021-02-22]. Dostupné z WWW: <https://vodnihospodarstvi.cz/dejvicka-havarie-a-epidemie-nebyla-nahoda/>

⁹⁵ § 489 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

s přihlédnutím k aktuální hodnotě bodu (viz Příloha IV). Zároveň bylo stanoveno, že v souladu s předmětnou metodikou lze přihlédnout ke komplikacích prodělaného onemocnění (hospitalizace, těhotenství, onkologičtí pacienti a jiné vážné nemoci) a částku bolestného od 5 do 20 % navýšit. V souvislosti s popisovanou událostí vznikly i majetkové újmy, které nejčastěji zahrnovaly nákupy léků, balených vod (do doby přistavení cisteren), cestovní náklady (cesty k lékaři), nákup dezinfekčních prostředků. V nemalé míře zahrnovalo pojistné plnění i storno náklady rekreačních pobytů a zahraničních cest. Jen během prvních 3 měsíců řešení události bylo vyplaceno 27,5 mil. Kč a bylo vyřízeno 5672 požadavků poškozených spotřebitelů.⁹⁶

Škoda na věci převzaté, odložené a vnesené

Jedná se o zvláštní skutkové podstaty (lex specialis k ust. § 2913 NOZ), které jsou zakotveny v ust. § 2944 NOZ a následující. Povinnost k náhradě újmy je objektivní povinností nahradit újmu, tj. povinnosti k náhradě založené bez ohledu na zavinění a protiprávní jednání (porušení právní povinnosti).

Věc převzatá podle ust. § 2944 NOZ praví, že „Každý, kdo od jiného převzal věc, jež má být předmětem jeho závazku, odpovídá za její poškození, ztrátu nebo zničení, neprokáže-li, že by ke škodě došlo i jinak.“⁹⁷ Aby mohla smluvní strana začít plnit svůj závazek (oprava nebo úprava věci) musí mít možnost s věcí nakládat, tedy věc převzít. Za převzetí věci je tedy považována situace, kdy má pojištěný možnost s věcí dle potřeby a povahy věci s ní manipulovat, nebo musí tuto činnost alespoň započít. Za rozhodné se nepovažuje, zda byla věc převzatá v provozovně škůdce nebo zda se zavázal provést svůj závazek na jiném místě (např. oprava v bytě pojištěného). Převzetím věci zhotovitelem je již to, že objednatel dá souhlas směřující k tomu, aby s věcí zhotovitel dále a výlučně manipuloval za účelem splnění svého závazku. Škůdce se může vyvinut jen pokud prokáže, že by ke škodě došlo i jinak (povinnost liberace je na pojištěném/škůdci).⁹⁸

---

⁹⁶ O POJIŠTĚNÍ. *Za kontaminovanou vodu v Dejvicích už Kooperativa vyplatila přes 27 milionů* [online]. [cit. 2021-01-03]. Dostupné z WWW: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/za-kontaminovanou-vodu-v-dejvicich-uz-kooperativa-vyplatila-pres-27-milionu/c:9696/>

⁹⁷ § 2944 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁸ ČERNÁ, Stanislava a Stanislav PLÍVA. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. 2013, s. 93.

V pojištění odpovědnosti se lze setkat s výkladem, že za převzatou věc se považuje i věc užívaná (například nájem věcí movitých).⁹⁹ V případě, že jsou řešeny škodné události z připojištěných věcí užívaných, nelze ustanovení o věcech převzatých aplikovat. Povinnost nahradit újmu je v tomto případě dovozována dle odpovědnosti smluvní (ust. § 2913 NOZ) popř. porušení zákonné povinnosti (ust. § 2910 NOZ). Podle nové právní úpravy nebyl případ věcí převzatých k 31.12.2020 Nejvyšším soudem řešen. Z tohoto důvodu je v likvidační praxi pojištění odpovědnosti vycházeno z ustanovení Nejvyššího soudu, která se zabývaly zvířetem jako věcí převzatou (NS sp. zn., NS Cdo 1090/2004, NS sp. zn, 25 Cdo 2109/2003, popř. i NS Slovenské socialistické republiky 1 Cz 83/85).

Věc odložená je zakotvena v ust. § 2945 NOZ s tím, že „*Je-li s provozováním nějaké činnosti zpravidla spojeno odkládání věcí a byla-li věc odložena na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se takové věci obvykle ukládají, nahradí provozovatel poškození, ztrátu nebo zničení věci tomu, kdo ji odložil, popřípadě vlastníku věci.*“¹⁰⁰

Ustanovení dopadá na výkon činností, při kterých je zákazník za účelem využití poskytované služby nucen na určitou dobu přerušit dohled na svými věcmi. Do této skupiny činností lze zařadit kempy, restaurace, zdravotnické zařízení apod.) Na rozdíl o dřívější právní úpravy není rozsah škody nijak omezen.

Nejnovějším rozhodnutím Nejvyššího soudu, které se týká hlídaného parkoviště, je Rozsudek ze dne 20.10.2016, sp. zn. 25 Cdo 5758/2015, který dovedil, že parkoviště označené a provozované v režimu P+R nemá povahu hlídaného parkoviště. Jedná se o pronájem parkovací plochy, nikoliv o povahu hlídaného parkoviště, škůdce se nezavázal vozidlo střežit.¹⁰¹ Statusem hlídaného parkoviště se později zabýval i Ústavní soud, který odmítl ústavní stížnost, kdy se poškozený domáhal náhrady škody na zaparkovaném vozidle. Z uvedeného je zřejmé, že garáž nebo jiné zařízení podobného druhu lze považovat za hlídané, pokud jsou motorová vozidla pojištěným provozovatelem střežena. Nezáleží jen na

---

⁹⁹ ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti podnikatele DPPOP P 1/16* [online]. [cit. 2021-03-01]. https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-podnikatelu/spolecne-dokumenty/pp0292016unp_p1_dppop-p-1_16.pdf

¹⁰⁰ § 2945 zákona č. 89/2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰¹ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.10.2016, sp. zn. 25 Cdo 5758/2015* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/21B8A7E1E5A271B5C12580BA0040F9A9?openDocument&Highlight=0,

technických parametrech, ale k posouzení závazku je přihlíženo dle příslušného oprávnění a smlouvy, označení parkovacího prostoru apod.¹⁰².

Věc vnesená je specifikována v ust. § 2946 NOZ „*Kdo provozuje pravidelně ubytovací služby, nahradí škodu na věci, kterou ubytovaný vnesl do prostor vyhrazených k ubytování nebo k uložení věcí, popřípadě na věci, která tam byla pro ubytovaného vnesena . Toto platí i tehdy, byla-li věc za tím účelem ubytovatelem převzata*¹⁰³. Za ubytovatele výkladem ust. § 2326 NOZ lze považovat provozovatele hotelů, penzionů, turistických a horských chat, nocleháren, lázeňských domů. Rozhodnost, zda se jedná o hlavní činnost nebo jen o doplňkovou činnost, není žádným právním předpisem dána. Analýzou právních předpisů s komparací nabízených produktů je ovšem nezbytné konkrétní činnost pojištěného při sjednávání pojištění přesně specifikovat a příslušným oprávněním podložit. V opačném případě by se jednalo o činnost pojistnou smlouvu nepojištěnou. V praxi nejasnosti nastávají u poskytování ubytování a pronájmu nemovitosti. Činnost pronájem nemovitých věcí, bytů a nebytových prostor je činností, která může být vykonávána i fyzickou nepodnikající osobou¹⁰⁴ (tedy bez příslušného oprávnění), oproti tomu ubytovací služby (poskytování krátkodobého ubytování) jsou činností podnikatelskou.

Právním předpisem je limitována i maximální výše škody, která je dle ust. § 2948 NOZ omezena stonásobkem ceny ubytování. Rozsudek NS 25 Cdo 3580/2018 specifikoval limitaci s tím, že stonásobek ceny je pro celkovou škodu na věcech, nikoliv za každou poškozenou škodu zvlášť a zároveň konstatoval, že dny se počítají počtem nocí, oproti rozhodnutí odvolacího soudu, který počítal kalendářní dny.¹⁰⁵

Příklad: Jak je úzká hranice mezi jednotlivými skutkovými statuty věci převzaté, odložené a vnesené ukazuje názorně příklad, kdy do ubytovacího zařízení přijede host vlastním vozidlem.

---

¹⁰² ÚSTAVNÍ SOUD. *Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 20.3.2018, sp. zn. ÚS 927/18 a ÚS 1072/2018* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: <https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=101569&pos=1&cnt=1&typ=result>

¹⁰³ § 2946 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁴ § 2201 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁵ NEVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.5.2019, sp. zn. 25 Cdo 3580/2018* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/3F64DDA81C5E7DC7C125846800187E87?openDocument&Highlight=0,

Tabulka 10 Vozidlo ubytovaného hosta

Ustanovení NOZ	Skutkový děj	SPECIFIKA
Věci převzaté (§ 2944)	Portýr má vozidlo ve své dispozici a přepravuje ho (aktivní jízda)	Liberace je možná – pokud by ke škodě došlo i jinak (např. samovznícení)
Věci odložené (§ 2946)	Vozidlo je umístěné na hlídaném parkovišti provozované hotelem	Liberace není možná Prekluzivní lhůta 15 dní
Věci vnesené (§ 2946)	Ubytovatel převzal vozidlo do úschovy	Liberace je možná Limitace stonásobkem ceny ubytování

Zdroj: Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů; vlastní zpracování

4.1.3 Povinnost k náhradě újmy dle zákoníku práce

Následující text se zabývá pouze ustanoveními, kdy je zaměstnavatel (jako podnikající subjekt) povinen k náhradě věcné škody svému zaměstnanci v rovině obecné odpovědnosti a za škodu na odložené věci. Jedná se o rizika standardně pojistitelná v pojištění odpovědnosti podnikatelů. Povinnost nahradit újmu je zakotvena v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (Hlava III Povinnost zaměstnavatele k náhradě škody). Odpovědnost zaměstnavatele za pracovní úrazy a nemoci z povolání je pojištěním zákonným (viz kapitola 3.1.1 teoretické části práce).

Obecná skutková podstata je zakotvena v ust. § 265 ZP, „*Kdy zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti dobrým mravům*“¹⁰⁶

Předpokladem vzniku povinnosti nahradit újmu je porušení právních povinností při plnění pracovních povinností nebo v přímé souvislosti s nimi, vznik škody a dovození kauzality. Porušení právní povinnosti nemusí být pouze na straně zaměstnavatele, ale i jakékoliv jiné osoby (i bez vztahu k zaměstnavateli). Zároveň rozhodujícím faktorem není, zda osoba, která způsobila újmu, jednala zaviněně. Lze tedy usuzovat, že povinnost nahradit újmu bude mít například zaměstnavatel učitelky, která v rámci vyučování pojedje se žáky na

¹⁰⁶ § 262 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů.

exkurzi, a ve veřejné dopravě jí bude odcizena kabelka. Povinností poškozeného je pouze prokázat, že škoda je vzniklá v souvislosti s plněním pracovních povinností nebo v souvislosti s nimi.¹⁰⁷

Plněním pracovních povinností taxativně vymezuje ust. § 273 a 274 ZP a jedná se o úkony potřebné k výkonu práce, úkony obvyklé během práce, úkony před počátkem práce, úkony nutné po ukončení práce, úkony obvyklé v době přestávky na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele, školení, vyšetření u lékaře (prováděné na příkaz zaměstnavatele). V aplikační praxi není často zřejmé, zda konkrétní činnost může být považována za plnění pracovních úkolů a činnost konanou v souvislosti s tím. Vykonávaná činnost pro zaměstnavatele nemusí vždy korespondovat výhradně s dobou pracovní.¹⁰⁸

Aby bylo možné v likvidační praxi určit hranici pracovně právní odpovědnosti, je nevyhnutelné analyzovat tyto dvě ustanovení v kontextu ustálené judikatury. Nejobvyklejším posuzovaným dějem je stravování zaměstnance a cesta do zaměstnání vs. úkon nezbytný před výkonem práce. Přestože se přestávka v práci na oddech, dle platné právní úpravy, do pracovní doby nezapočítává, je pro povinnost nahradit škodu rozhodující, zda zaměstnanec tuto dobu tráví v objektu (např. závodní stravování) nebo mimo objekt zaměstnavatele (veřejné stravovací služby).¹⁰⁹ Na toto plynule navazuje i úkon nezbytný před výkonem práce, tj. v jakém okamžiku je zaměstnanec již v objektu zaměstnavatele. Touto problematikou se zabýval Nejvyšší soud, kdy ve svém rozhodnutí dovedl, že „ukončí zaměstnanec cestu do zaměstnání okamžikem, kdy vstupem do areálu jednou z určených vrátnic začne být povinen dbát dispozic svého zaměstnavatele, přičemž cesta areálem je z pohledu zaměstnance úkonem nutným před počátkem práce“.¹¹⁰ Z výše uvedeného lze tedy dovozovat, že pokud se závodní stravování nachází v průmyslovém areálu a je využíváno více podnikatelskými subjekty, přesto se jedná o pracovně právní odpovědnost.

---

¹⁰⁷ ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu (historie a současnost)*. 2010, s. 147.

¹⁰⁸ KOMENDOVÁ, Jana. *Plnění pracovních úkolů a přímá souvislost s nimi pro účely náhrady škody v pracovním právu z pohledu soudní praxe*. *Bulletin advokacie*. 2020, č. 9, s 31–35, [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://advokatnidenik.cz/2020/09/26/plneni-pracovnich-ukolu-a-prima-souvislost-s-nimi-pro-ucely-nahrady-skody-v-pracovnim-pravu-z-pohledu-soudni-praxe/>

¹⁰⁹ NEVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10.12.2014, sp. zn. 21 Cdo 4410/2013* [online]. [2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/34C4EEC6F77CB9DEC1257DE10051D3D3?openDocument&Highlight=0,

¹¹⁰ NEVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.09.2005, sp. zn. 21 Cdo 688/2005*. [online]. [2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/099480951DB3E9F0C1257A4E00692C96?openDocument&Highlight=0,

Zvláštní skutkovou podstatou povinnosti nahradit újmu je povinnost k náhradě na věcech zaměstnancem odložených. Ust. § 267 ZP dopadá výlučně na vztah mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem (věci odložené u zaměstnavatele). Předpokladem vzniku nahradit škodu na věci je skutečnost, že se jedná o věc, která se do práce obvykle nosí, a je uložena na místě k tomu obvyklém. Odloženou věcí je věc, nad kterou zaměstnanec z důvodu plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů nucen na určitou dobu přerušit dohled (například svršky, mobilní telefon, kabelka apod.). Dalšími aspekty náhradové povinnosti, které se dle dikce posuzují, je obvyklost a místo určené. Obvyklost se posuzuje v souvislosti maximální výší pojistného plnění, která je zákoníkem práce stanovena částkou 10 000 Kč u věcí, které se obvykle do práce nenosí. Obvyklost není legislativně stanovena, tedy posuzována z obecného hlediska s přihlédnutím ke konkrétní situaci místa a času obvyklé. Ust. § 267, odst. 2 je stanovena prekluzivní lhůta 15 dní.¹¹¹

Vedle mobilních telefonů je nejčastější požadovanou náhradou zaměstnanců v pracovně právních vztazích náhrada újmy na vozidlech. Dojde-li k poškození vozidla odstaveného zaměstnancem na místě k tomu určeném zaměstnavatelem (popřípadě na místě obvyklém), a to pro následné plnění pracovních úkolů, je vycházeno z výše uvedené právní úpravy (ust. § 267 ZP), týkající se odpovědnosti za škodu na odložených věcech. V podobné záležitosti takto postupoval Nejvyšší soud ČR (rozhodnutí NS 5 CZ 15/76)¹¹², jehož závěry jsou aplikovatelné i za současné právní úpravy. Vozidlo je tedy považováno za věc odloženou za předpokladu, že je odstaveno na místě k tomu určeném nebo obvyklém. Většina práce schopného národa do zaměstnání vozidlem stále nedojíždí a odpovědnost zaměstnavatele je dána do výše 10 000 Kč. Pokud lze přiřknout poškození vozidla jinému zaměstnanci (zaměstnanec musí být individualizován) nebo došlo-li ke škodě na vozidle při převzetí do zvláštní úschovy, je zaměstnavatel povinen nahradit svému zaměstnanci škodu v plné výši. V usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2345/2015 (odcizení klíčů od automobilu ze skříňky a následné odcizení automobilu) bylo ale dovozeno, že automobil

---

¹¹¹ § 267 zákona č. 262/2006, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² NEJVYŠŠÍ SOUD. *Nejvyšší soud České socialistické republiky*, 5 Cz 15/76 [online]. [cit. 2021-02-21].

Dostupné z WWW: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptcojxhfpexzthfpgw2lw&groupIndex=0&rowIndex=0>

není věc obvyklá a zároveň zpochybnil souvislost s plněním pracovních povinností a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.¹¹³

4.1.4 Povinnost k náhradě újmy dle zákona o pozemních komunikacích

Povinnost nahradit újmu vyplývá i z dalších právních norem, které dopadají jak na pojištění občanské (vlastnictví nemovitosti), tak i podnikatelské odpovědnosti (základní rozsah obecné a provozní odpovědnosti). Dle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, vlastník pozemní komunikace je povinen nahradit škody, které vznikly v souvislosti se závadou ve sjízdnosti nebo schůdnosti pozemních komunikací.¹¹⁴ Tato povinnost je u většiny pojistitelů součástí základního rozsahu pojistné ochrany v produktech odpovědnosti za škodu. Právní předpis upravuje, které subjekty jsou povinni k náhradě škody, a to v úzké souvislosti s vlastnictvím komunikace. Pozemní komunikace jsou členěny na dálnice (I. – II. třídy), silnice (I. – III. třídy), místní komunikace (I. – IV. třídy) a účelové komunikace (veřejně přístupné a veřejně nepřístupné). O zařazení komunikace do příslušné kategorie rozhoduje příslušný správní úřad. Stát je vlastníkem dálnic a silnic prvních tříd, další třídy silnic jsou vlastnictvím krajů. Místní komunikace jsou ve vlastnictví příslušné obce a za vlastníky účelové komunikace označuje právní norma fyzické a právnické osoby. Ustanovením § 9, odst. 3 je povinnost vykonávat správu určena vlastníku komunikace. Tato povinnost může být přenesena na správce, který je právnickou osobou zřízenou nebo založenou vlastníkem pozemní komunikace a vlastník je ovládající osobou.¹¹⁵

Předpoklady k náhradě jak majetkové, tak nemajetkové újmy upravuje právní předpis v ust. § 26 až § 28. Jedná se o odpovědnost objektivní s možností liberace, v případě, že vlastník/správce prokáže, že nebylo v jeho možnostech tuto závadu zmírnit nebo na závadu předepsaným způsobem upozornit. U komunikací malého významu není povinnost sjízdnost či schůdnost zajišťovat, ale tyto skutečnosti musí být řádně vymezeny a na současně na ně předepsaným způsobem upozorněno. Zároveň se odpovědnost dle zákona o pozemních

---

¹¹³ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.1.2017, sp. zn. 21 Cdo 2345/2015* [online]. [cit. 2020-02-21]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/146FA66E220A2D2AC12580FA001AE4B0?openDocument&Highlight=0,

¹¹⁴ ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu: (historie a současnost)*. 2010, s. 149.

¹¹⁵ ČESKO: Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

komunikacích nedovozuje v případě, že se jedná o škody vzniklé stavebním stavem, dopravně technickým stavem, kterým se chodec nebo řidič nepřizpůsobil.¹¹⁶

Závada ve sjízdnosti a ve schůdnosti podle ust. § 26, odst. 6 a odst. 7 se „Rozumí taková změna ve sjízdnosti dálnice, silnice nebo místní komunikace, kterou nemůže řidič vozidla předvídat při pohybu přizpůsobeném stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu těchto pozemních komunikací. „Závadou ve schůdnosti se pro účely tohoto zákona rozumí taková změna ve schůdnosti pozemní komunikace, kterou nemůže chodec předvídat při pohybu přizpůsobeném stavebnímu stavu a dopravě technickému stavu a povětrnostním podmínkám.“¹¹⁷

Na závady je nahlíženo jako na závady vzniklé lidskou činností či nečinností a na závady způsobené přírodními živly. Závady vzniklé lidskou činností/nečinností jsou výtlučky, které jsou ojedinělé (nelze je dle charakteru povrchu vozovky jinak předvídat), propady komunikace včetně propadů dešťové vpusti a kanalizace, která slouží výlučně k odvádění vod z komunikace (oproti textu knihy dovozeno autorkou dle ustálené judikatury po datu vydání publikace, a v souladu s ustanovením § 12 zákona o pozemních komunikacích).¹¹⁸

Stavební stav i technický stav je dikcí zákona taxativně vymezen. V šetření škodných událostí však vyvolává nejednoznačnost, a proto je v procesu likvidace nezbytné likvidátory seznamovat s aktuálními rozhodnutími soudů. V případě posuzování nároku na pojistné plnění z důvodu povinnosti nahradit újmu dle zákona o pozemních komunikacích jsou zásadními následující rozhodnutí:

Stavební stav - NS sp. zn., 25 Cdo 951/2018, sníženou přilnavost vozovky v kombinaci s charakterem zatáčky nelze považovat za závadu ve sjízdnosti, jedná se o stavení stav.¹¹⁹

Povětrnostní vlivy – NS sp. zn., 25 Cdo 1257/2005, nehoda na zasněžené posypané silnici. Samotná skutečnost, že zasněžená vozovka nebyla v době nehody posypána,

---

¹¹⁶ ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu: (historie a současnost)*. 2010, s.150

¹¹⁷ § 26 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁸ ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHNELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu (historie a současnost)*. 2010, s 149–151.

¹¹⁹ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.1.2020, sp. zn. 25 Cdo 951/2018* [online].[cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/182F50CDB88EC79FC125855C001884FB?openDocument&Highlight=0,

nepředstavuje závadu ve sjízdnosti, jestliže řidič při jízdě do zatáčky na zasněžené neposypané silnici v únoru mohl a měl nebezpečí smyku předvídat.¹²⁰

Závada ve sjízdnosti – NS sp. zn., 25 Cdo 4605/2015 příčinou nehodového děje měl být pád stromu z místa mimo komunikaci, strom se měl nacházet ve svažitém terénu a byl nad komunikaci v náklonu. Ačkoliv pádem stromu mělo dojít k překážce přes celou širší komunikaci a řidič neměl možnost úhybného manévru, není toto považováno za závadu ve sjízdnosti ve smyslu zákona o pozemních komunikacích.¹²¹

Závada ve schůdnosti – NS, sp. zn. 25 Cdo 3239/2019 – po vlastníku komunikace (chodníku) nelze spravedlivě požadovat, aby bylo místo udržováno v každý okamžik v naprosté čistotě (noční hodiny, krátce po spadu).¹²²

Závada ve schůdnosti – NS, sp. zn. 25 Cdo 2295/2019 – pohyb po nezpevněné a zatravněné krajnici (oprava poruchy vozidla na dálnici), která nejsou primárně určena pro chůzi, nelze dovodit závadu ve schůdnosti. Současně mohl poškozený při dostatečné obezřetnosti předpokládat možnost nečekaných překážek a svůj pohyb jim přizpůsobit.¹²³

Nálezem Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2315/15 bylo zdůrazněno, pokud se poškozený domáhá náhrady újmy na zdraví, která měla vzniknout stavem chodníku, aby bylo zkoumáno, jak chodec úrazu předcházel s přihlédnutím ke všem okolnostem (možnost zvolit jinou cestu, zda zvolil tu nejbezpečnější, za bylo přizpůsobeno tempo chůze, jaká byla zvolena obuv apod.). Současně je nutné posoudit, zda i vlastník/správce komunikace dodržel svou povinnost (např. dle plánu zimní údržby) umožnit bezpečný pohyb chodců. „*O přiznání náhrady a její výši je třeba rozhodnout podle toho, nakolik ke vzniku újmy přispěl sám chodec a nakolik k tomu přispěl vlastník komunikace.*“¹²⁴

---

¹²⁰ BECK. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.6.2006, sp. zn. 25 Cdo 1257/2005* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqg5pwgxzugq3tk&groupIndex=0&rowIndex=0>

¹²¹ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.2.2017, sp. zn. 25 Cdo 4605/2015* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/DA0A7F79B7B1FDB4C125811C00473171?openDocument&Highlight=0,null

¹²² NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.12.2020, sp. zn. 25 Cdo 3239/2019* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/54141637ABD8D7A7C1258684001E0F18?openDocument&Highlight=0,null

¹²³ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.11.2020, sp. zn. 25 Cdo 2295/2019* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/140EBD7FBD4183A4C125866E001FEF08?openDocument&Highlight=0,null

¹²⁴ ÚSTAVNÍ SOUD. *Nález Ústavního soudu ze dne 12.4.2014, sp. zn. 2315/15* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://nalus.usoud.cz/Search/Results.aspx>

Výše uvedeným rozkladem lze dovodit, že přestože jsou místní komunikace definovány v zákoně o pozemních komunikacích, ustanovení o závadě ve schůdnosti a sjízdnosti nejsou aplikovatelná. Povinnost nahradit újmu je posuzována dle obecné právní úpravy. Zkoumaným bude ust. § 2900 NOZ v porušení prevenční povinnosti. Povinnost nahradit újmu je dovozována tedy subjektivně dle ust. § 2910.

Chybnou intepretací zákona o pozemních komunikacích dochází k situacím, kdy předvídatelnost může být pracovníkem likvidace vyhodnocena jako znalost místa poškozeným (bydliště, zaměstnání) a pojistné plnění není poté poskytnuto s odůvodněním, že pojištěného klienta nelze činit za vzniklou újmu odpovědným. Protože se jedná o odpovědnost objektivní, je legitimnější, s ohledem na znalost místa poškozeným, zohlednit v takové situaci spoluzavinění poškozeného.

Pandemie covidu-19 vis maior

Vyšší moc musí být vždy zkoumána ke konkrétní specifické povinnosti nahradit újmu, a musí být posouzeno, zda zabránila splnění konkrétní povinnosti. Může být dovozeno, že samotná pandemie covid19 ve většině případů vyšší mocí není a nebude. Opakem může být pouze, pokud tak bude smluvně ujednáno například v doložkách pro zhotovování staveb¹²⁵, které by měly taxativně uvádět výslovně vyšší moc jako zásah státní správy nebo opatření vlády, které ve splnění smluvních povinností zabránilo.

Přerušeni činnosti podniku z důvodu nákazy nebo karantény zaměstnanců by nemělo být vyšší mocí pro vykonání díla nebo splnění závazku. Další situace může nastat v případě, že nemá podnikatelský subjekt v důsledku pandemie dostatek finančních prostředků. Toto nelze za vyšší moc považovat. Finanční prostředky mají vnější původ a existuje zásada „peníze je třeba mít“. Současně se jedná o události vzniklé nezávisle na jeho osobních a hospodářských poměrech. Naproti tomu ale, pokud by politickým a právním zásahem byl například znemožněn pohyb více osob najednou (např. na stavbě, v provozu) a podnikatelský subjekt by nemohl pokračovat v díle a tím by byla způsobena újma, bylo by možné toto považovat za zásah vyšší moci. Ovšem při plnění samotného díla tzv. vadné plnění, dle názoru autorky, by za vyšší moc považováno nebylo.

---

¹²⁵ Ministerstvo pro místní rozvoj by mělo připravit textaci doložek např. pro veřejné zakázky, ale v době zpracování diplomové práce, nebyly avizované doložky zveřejněny

4.2 Pojistný trh v letech 2015–2020

Ve sledovaném období došlo k poklesu pojišťovacích subjektů působících na základě povolení ČNB na českém pojistném trhu. Jedná-li se o pobočky pojišťoven jiných členských států EU je jim udělováno právo k usazení pobočky nebo dočasné poskytování služeb na základě jednotného evropského pasu. Pobočkám ze třetích zemí je taktéž udělováno povolení ČNB. Zásadním milníkem bylo v roce 2015 udělení licence PRVNÍ KLUBOVÉ pojišťovně, a.s. (nyní Pillow pojišťovna, a.s.), která vychází ze sdíleného konceptu peer-to-peer. V roce 2016 ukončili činnost pojišťovny Wüstenrot pojišťovna, a.s. a Wüstenrot životní pojišťovna, a.s., ING pojišťovna, a.s. převedla svůj kmen na NN Životnú poisťovňu, a.s. v roce 2017. V tomto roce převedla svůj kmen na UNIQA pojišťovny, a.s. cestovní pojišťovna ADRI Way, družstvo. Oba subjekty tak učinily ještě před odnětím povolení a vstupem do likvidace. Dvě zahraniční pobočky z EU ukončili činnost v roce 2018. Jednalo se o AIG Europe Limited, organizační složka pro ČR a Stewart Title Limited, organizační složka. Naproti tomu se notifikovala nová pobočka z Lichtenštejnska, společnost ASPECTA Assurance International AG, pobočka pro ČR. Nejvýznamnější událostí roku 2018 bylo sloučení pojišťovny Kooperativa, a.s. a Pojišťovny České spořitelny, a.s. Obě společnosti jsou nyní částí skupiny Vienna Insurance Group. V roce 2019 ukončila činnost zahraniční pobočka AEGON Hungary Closed Company Ltd. a AEGON pojišťovna, a.s. zanikla, resp. fúzovala s NN pojišťovnu, a.s. (Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V.). V roce 2020 došlo k další významné akvizici. Finanční skupina AXA Česká republika a Slovensko se stala součástí UNIQA Insurance Group.¹²⁶

Tabulka 11 Přehled vývoje komerčních pojišťoven v období od 2015 do 2020

	2015	2016	2017	2018	2018	2020
Tuzemské pojišťovny	32	30	28	28	26	25
Zahraníční pobočky	23	24	22	21	21	21
Celkem	55	54	50	49	47	46

Zdroj: <https://www.cap.cz/vyrocní-zpravy>, vlastní zpracování

¹²⁶ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/vyrocní-zpravy>

Z přehledu (Tabulka 11) je zřejmé, že v období let 2015 až 2020 došlo k celkovému poklesu pojišťoven na českém pojistném trhu z 55 ústavů na 46, tj. pokles o 16 %.

V roce 2016 došlo ke schválení zákona o pojišťovnictví a evropské směrnice SOLVENCY II v důsledku, kterých došlo mimo jiné i ke změně struktury výkaznictví. Ukazatelé se dělí podle druhů pojištění, které jsou definovány novou metodikou. Zároveň došlo i ke změně vykazování propojištěnosti, tak aby bylo pojišťovnictví sledováno jednotně a ve větším detailu. Jedná se o podíl předepsaného pojistného na HDP. Jednotlivé produktové skupiny nejsou předmětem výkaznictví, proto nelze například u pojištění zvířete detailně odhadnout alokaci pojistného.

4.2.1 Celkové předepsané smluvní pojistné

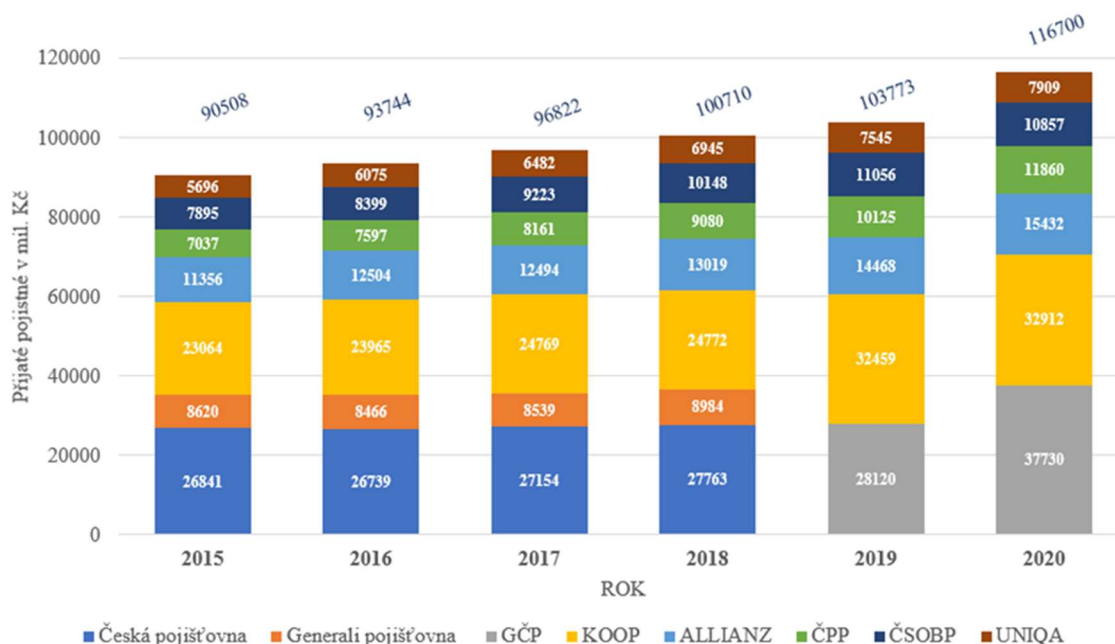
Z pohledu celkového objemu předepsaného pojistného stanovovaného dle metodiky ČAP ve sledovaném období vykazuje pojistný trh rostoucí trend. Poměr pojistného jednotlivých odvětví (životní a neživotní pojištění) českého pojistného trhu je dlouhodobě ustálen na 40:60. Oproti tomu ve světě je tento poměr obrácen ve prospěch životního pojištění. Lze dovozovat, že obyvatelé naší republiky si více chrání majetek oproti zdraví. Do roku 2018 růst životního pojištění stagnoval, až v roce 2019 se vrátilo předepsané pojistné k růstům. V roce 2019 pojistný trh celkově posílil s meziročním nárůstem o 5,7 % a největší podíl na tom mělo pojištění odpovědnosti a pojištění vozidel.¹²⁷

U vybraných pojistitelů je dlouhodobě pozorován růst celkového přijatého smluvního pojistného. Nárůst v roce 2020 v porovnání k roku 2015 vykazuje 26 192 mil Kč. Zároveň je možné z diagramu (Graf 3) identifikovat výrazný nárůst celkového předepsaného pojistného u Kooperativa pojišťovny. Tento zjevný nárůst lze přisuzovat důsledkům sjednocení kmene sloučením s pojišťovnou České spořitelny (kmen životního pojištění). V letech 2019 a 2020 není již v grafu samostatně znázorněn vývoj předepsaného pojistného České pojišťovny a Generali pojišťovny. V roce 2019 ČNB udělila souhlas k převodu kmene, a společnosti vystupují pod společným názvem Generali Česká pojišťovna, a.s. a v grafu je znázorňován jako samostatný subjekt. Pokles u GČP je přisuzován ukončení zahraničních aktivit, prodeji polské pobočky.

---

¹²⁷ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/vyrocní-zpravy>

Graf 3 Celkové přijaté smluvní pojistné vybraných pojistitelů v letech 2015–2020

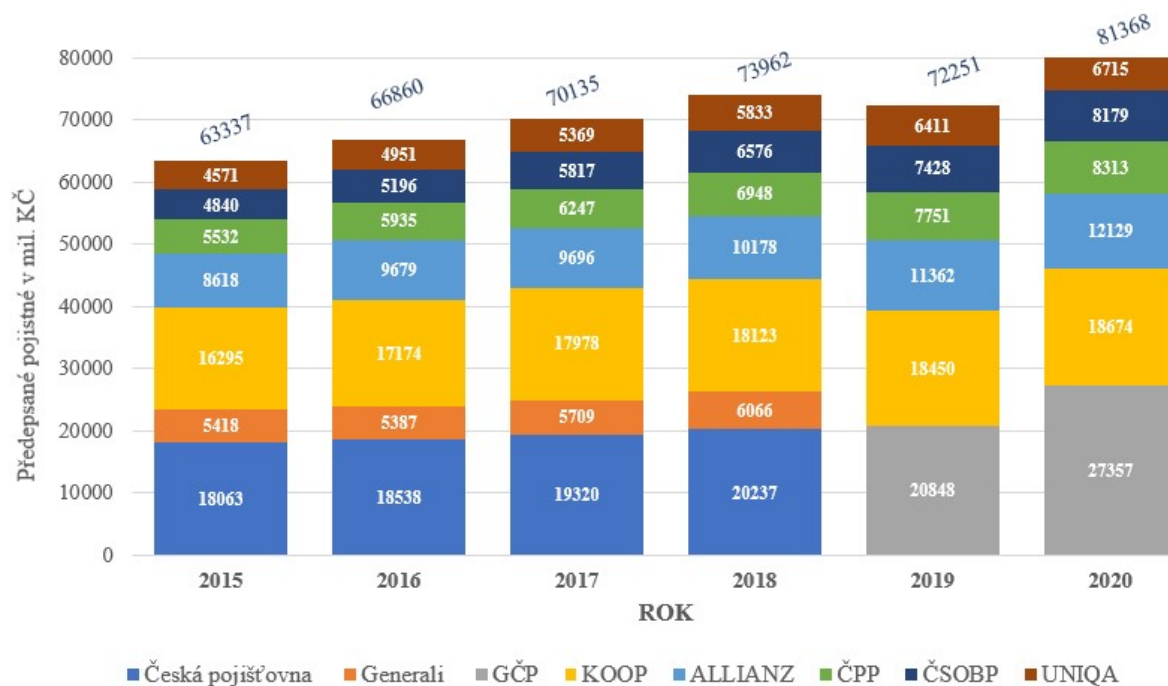
Zdroj: <https://www.cap.cz/vyrocní-zpravy>, vlastní zpracování

4.2.2 Předepsané pojistné neživotního pojištění

Neživotní pojištění je dlouhodobě tahounem českého pojistného trhu a jeho podíl na celkovém přijatém pojistném roste. V posledních dvou letech se poměr těchto dvou segmentů přiblížil k poměru 30:70 právě ve prospěch neživotního pojištění. V západoevropských státech je trend poměru opačný, lze ale dovozovat, že toto může být způsobeno vládními zásahy do komerčního a sociálního pojištění. Podpora životního pojištění je nemalá, a podílí se na penzijních systémech. Rostoucí podíl na předepsaném pojistném má v naší republice pojištění vozidel, a to především havarijní pojištění. Zajímavým ukazatelem je skutečnost, že ačkoliv celková propojištěnost klesá, předepsané pojistné roste.¹²⁸

¹²⁸ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/vyrocní-zpravy>

Graf 4 Celkové předepsané pojistné v neživotním pojištění v mil. Kč

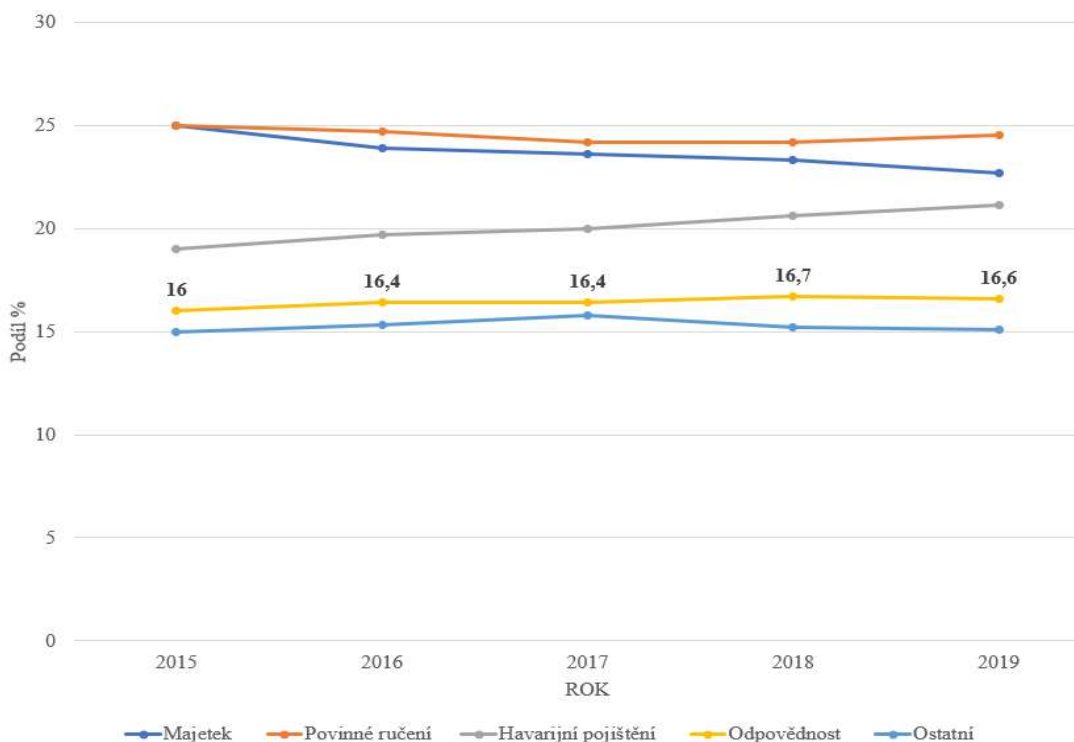
Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

Graf 4 znázorňuje popisované zvyšující se tempo růstu předepsaného pojistného neživotního pojištění vybraných pojistitelů v letech 2015-2020. Meziroční nárůst je vykazován u všech zkoumaných pojistitelů i s přihlédnutím k sjednocení kmene dříve popisovaných pojistitelů (GČP). Pozorovaný pokles je způsoben pouze omezeným znázorněním v grafu na pět pojistitelů. Po převodu kmene na Generali pojišťovny na Českou pojišťovnu, byla část zahraničních pojistných smluv (závazek mimo ČR) ponechána ve správě Pojišťovny Patricie, a.s. (21.12.2019 změna obchodního názvu z Generali pojišťovny).¹²⁹ S přihlédnutím k předepsanému pojistnému Pojišťovny Patricie, a.s. lze hovořit o celkové částce předepsaného pojistného 78 378 mil. Kč pro rok 2019 u vybraných pojistitelů, což potvrzuje tvrzení zvyšujícího se tempa růstu.

¹²⁹ POJIŠŤOVNA PATRICIE. *Základní informace* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.pojistovnapatricie.cz/>

Graf 5 Podíl pojištění odpovědnosti v neživotním pojištění (v %)

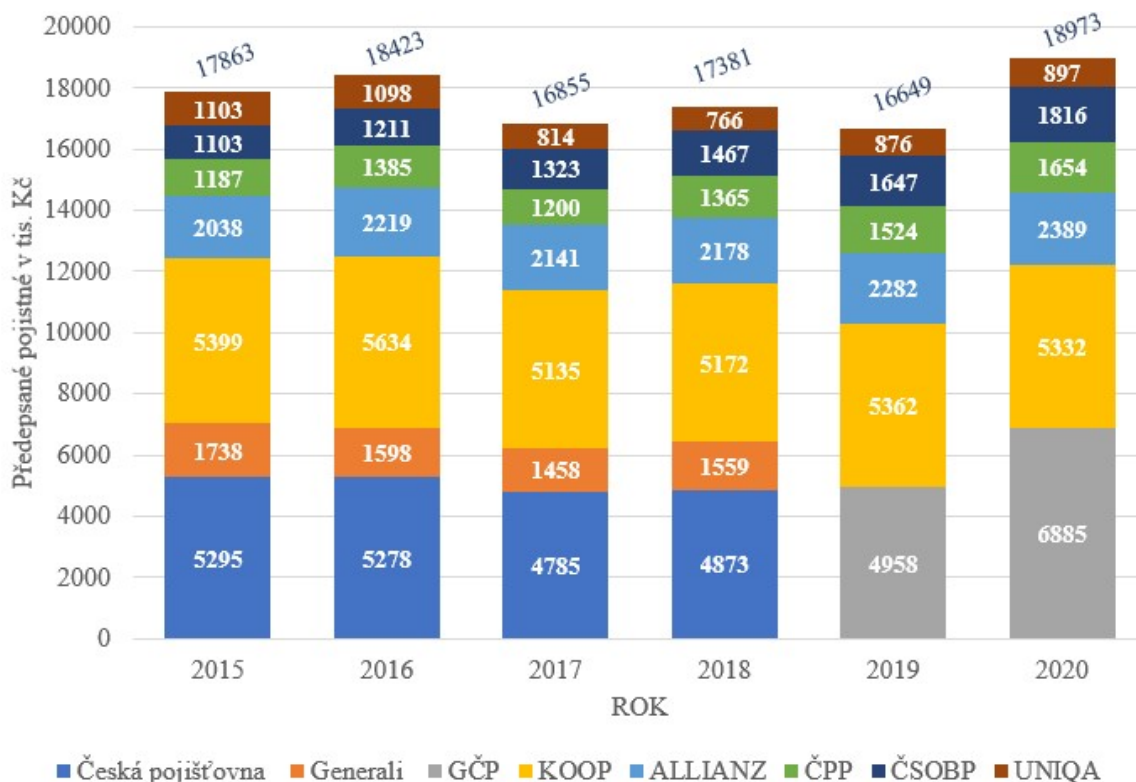
Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

Pojištění odpovědnosti má ve struktuře pojistného trhu v neživotním pojištění stabilní místo a dlouhodobě si udržuje podíl 16 % (Graf 5).

Ukazatele podnikatelského pojištění

Podnikatelské pojištění pro výkaznictví (průřezový segment) zahrnuje pojištění živnostníků, obchodních společností, družstev, příspěvkových organizací, občanských sdružení, ale i pojištění měst a obcí a jiných státních organizací. Do roku 2015 podnikatelské pojištění v předepsaném pojištění stagnovalo. Až v roce 2016 byl zaznamenán celkový růst (o 2,7 %) a tato dynamika pokračovala i v následujících letech. Celkově se růst zpomalil až roce 2020, kdy nárůst poklesl na 4,7 %. S ohledem na pandemickou situaci, lze toto považovat za stabilní výsledek (pokles jen o 0,2 p.b. oproti roku 2019).

Graf 6 Celkové předepsané pojistné podnikatelského pojištění

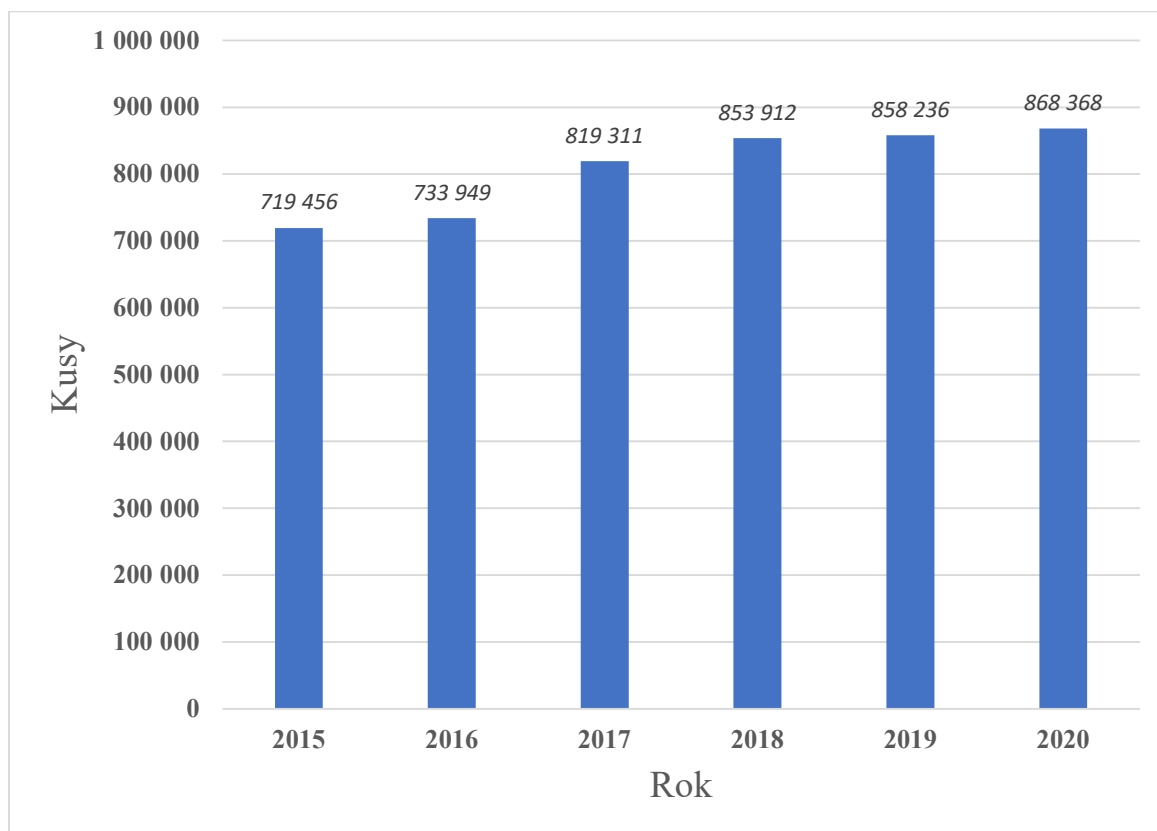

Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

Vývoj situace u největších pojistitelů (Graf 6) prokazuje, že k poklesu došlo zejména u ostatních, nezobrazených, pojistitelů. Oproti tomu analyzovaní pojistitelé posílili svůj podíl oproti roku 2019 z 72 251 mil. Kč na 81367 mil. Kč. Poměr na celkovém předepsaném pojistném se tak změnil meziročně u sledovaných pojistitelů k ostatním subjektům pojistného trhu ze 79 % na 86 %.

Dalším vyhodnocovaným ukazatelem podnikatelského pojištění ve sledovaném období je počet smluv. U podnikatelského pojištění lze nejvíc pozorovat odraz celkové ekonomické situace trhu v závislosti na vzniku a zániku nových podnikatelských subjektů.

Graf 7 Počet smluv ve kmeni podnikatelského pojištění

Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

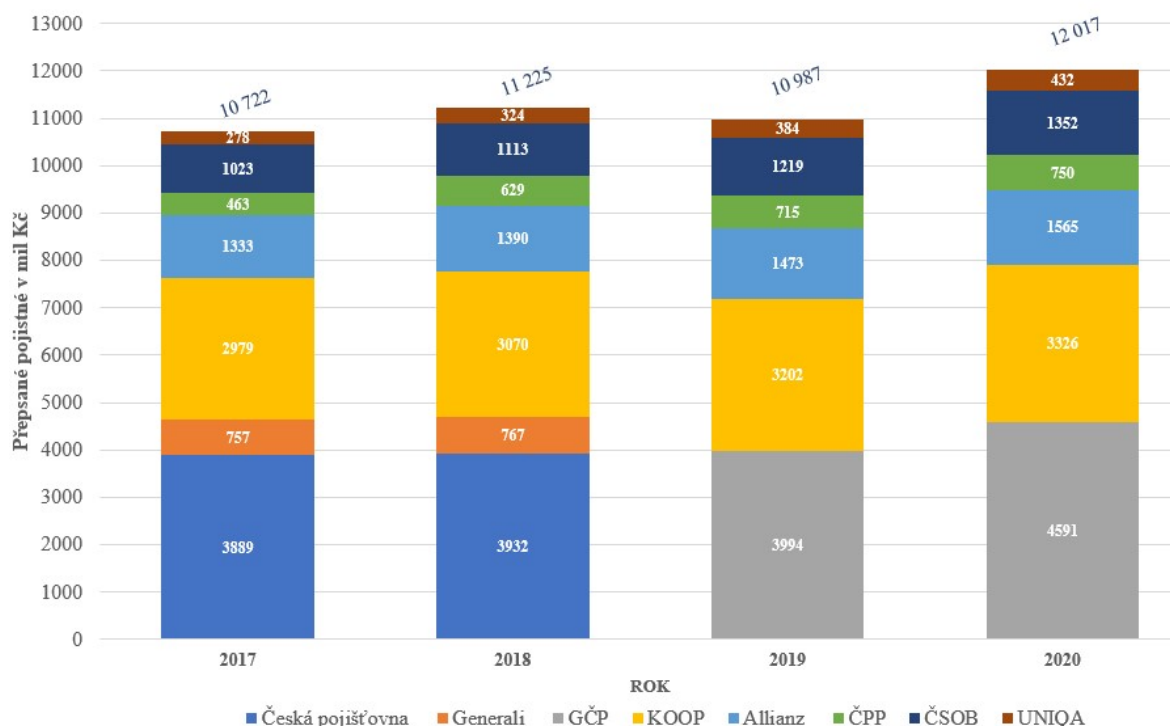
Počet smluv ve kmeni neživotního pojištění vzrostl oproti roku 2015 zhruba o 150 000 ks. Z praxe autorky lze dovodit, že nárůst kopíruje jednak zmiňovaný vznik nových ekonomických subjektů, tak i uzavření pojištění jako reakci na proběhlou živelnou událost (povodně, vichřice, orkány, tíha sněhu, krupobití). V roce 2020 se jednalo o orkán Sabine a regionální povodňové škody. V závislosti na růstu předepsaného pojistného by bylo možné konstatovat, že počet smluv napodobuje tempo růstu předepsaného pojistného. Z dostupných statistik České asociace pojišťoven vyplývá, že předepsané pojistné roste rychleji.

Propojištěnost v jednotlivých segmentech podnikatelského pojištění dle odvětví ekonomických činností (CZ-NACE) znázorňuje Příloha V, ze které vyplývá, že v segmentu pojištění odpovědnosti podnikatele v některých odvětvích je zcela zanedbatelná (např. OSVČ bez zaměstnanců v oboru informace a komunikace jen 1,7 %). Za uspokojivou propojištěnost lze považovat propojištěnost u firem se zaměstnanci ve stavebnictví a průmyslu, kde tato přesahuje 50 %.

Ukazatele retailového majetkového a odpovědnostního pojištění

Ukazatele retailového pojištění zahrnují klientelu pojišťoven, které uzavírají menší obchody (individuální smlouvy). Jedná se o občanské produkty, v neživotním pojištění je pak hovořeno o majetkovém a odpovědnostním pojištění. Takto podrobné členění výkaznictví bylo aplikováno až od roku 2017 (přijetí Solvency II v roce 2016 viz výše).

Graf 8 Předepsané pojistné retailového majetkového a odpovědnostního pojištění

Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

Tempo růstu ve sledovaných letech u retailového neživotního pojištění kopíruje růst celého kmene neživotního pojištění. Nárůst oproti roku 2017 činí u vybraných pojistitelů 1,3 mld. Kč, průměrně tedy 0,432 mld. Kč za rok. Graf opětovně ukazuje pokles u GČP v roce 2019 v důsledku ponechání části kmene pojistných smluv u Pojišťovny Patricie, a.s.

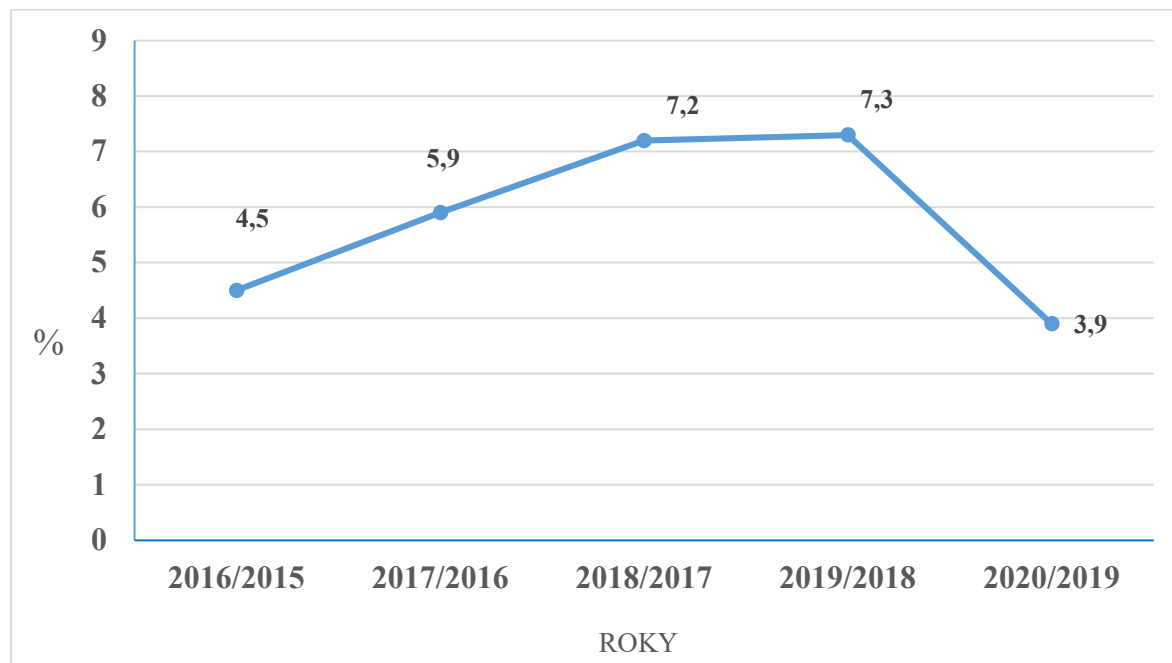
4.2.3 Rok 2020 na pojistném trhu ČR

Rok 2020 přinesl nečekanou zkoušku celé společnosti a všem odvětvím ekonomiky. Stalo se tak i v pojišťovnictví, které citlivě odráží, jak se daří celému hospodářství. Došlo k výraznému zpomalení růstu pojistného trhu. Meziroční změny reflektuje graf (Graf 9). Lze dovozovat, že k tomu dochází v důsledku omezení cestování a tím výraznému poklesu

v cestovním pojištění, zmenšení počtu podnikatelských subjektů a k poklesu prodeje motorových vozidel. V pojišťovnictví lze předpokládat, že dopady budou rozloženy do delšího časového období. Celkový předpis smluvního pojistného, dle metodiky ČAP, se v roce 2020 zvýšil na 141,21 mld Kč. U životního pojištění svůj růst zrychlilo (o 3,1 %).

V neživotním pojištění posílil trh celkově oproti roku 2019 o 3,52 mld. Kč (3,7 %). Podnikatelská pojištění vzrostla o 4,7 % a retailová majetková a odpovědnostní pojištění posílila celkově o 5,5 % (předpis pojistného 12,9 mld. Kč). Obě tyto odvětví neživotního pojištění si nadále udržují růstový trend a ekonomické dopady a restriktce se zatím zásadněji neprojevují. Největší ztráty utrpělo v neživotním pojištění cestovní pojištění a zdravotní pojištění cizinců.¹³⁰

Graf 9 Meziroční změny celkového předeepsaného neživotního pojistného.

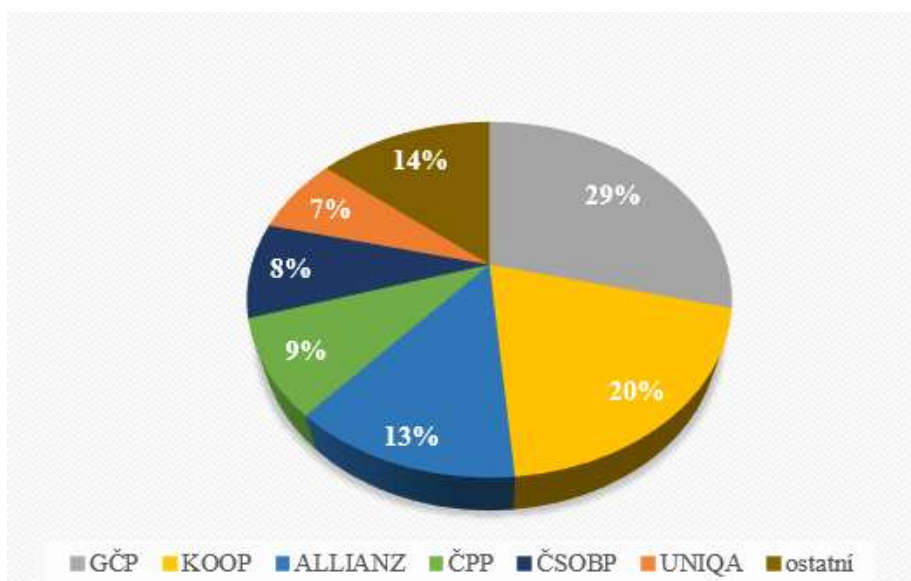

Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

Graf 9 prokazuje, že mezi lety 2019 a 2020 došlo k celkovému poklesu růstu. Ve sledovaném roce došlo meziročně k poklesu tempa o více jak 3 %. Pozitivně lze hodnotit, že ačkoli byl rok 2020 zátěžovou zkouškou, pojišťovací sektor stále vykazuje růst.

¹³⁰ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. Výroční zprávy [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/statistiky-prognozy-analyzy/individualni-vysledky-clenu>

Graf 10 Podíl pojistitelů na předepsaném pojistném v neživotním pojištění v roce 2020

Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

Z výše uvedeného znázornění (Graf 10) je zřejmé, že převažující podíl 62 % v neživotním pojištění mají 3 největší pojistitelé (GČP, KOOP, Allianz). Dalších 24 % poté připadá na ČPP, ČSOBP a UNIQA pojišťovnu. Ostatní subjekty sdružené Českou asociací pojišťoven představují pouze 14 % podílu na trhu.

Jako negativní ukazatel je asociací vykazován i objem pojistných podvodů. Z posledních dostupných dat je patrné, že v roce 2019 bylo příslušnými odděleními pojišťoven prověřeno celkem 8474 podezřelých škodných událostí. Odhalené podvody tvořily 1,133 mld. Kč. Hodnota, která byla vykazovaná na jednu škodnou událost, činila 230 000 Kč. Jedná se o dvojnásobný nárůst uchráněné hodnoty oproti roku 2010.¹³¹

¹³¹ ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Tiskové zprávy* [online]. [cit. 2021-03-14]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/104794-pojistne-podvody-2020-nejcasteji-se-lide-snazi-o-podvod-v-pojisteni-vozidel-stoupaji-podvody-v-pojisteni-odpovednosti>

Tabulka 12 Škodné události s detekcí pojistného podvodu

Druh pojištění	Prošetřované události (v ks)	Podíl	Výše uchráněné hodnoty (v tis. Kč)	MEZIROČNÍ ZMĚNA
Vozidla	4 686	49 %	359 739	105 %
Majetek	1 858	19 %	356 900	89 %
Odpovědnost	1 126	12 %	384 490	170 %
Osoby	1 962	20 %	130 225	79 %
CELKEM	9 632	100 %	1 231 354	109 %

Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

Ačkoliv počet prošetřovaných škodných událostí z pojištění odpovědnosti nedosahoval dlouhodobého prvenství počtu škodných událostí z pojištění vozidel, meziroční nárok je značný. Z praxe autorky lze dovodit, že se může jednat o dopad pandemické situace. Z pojištění odpovědnosti, lze uplatnit škody a újmy jinými produkty nepojistitelné, a je tedy jednodušší náhrady dosáhnout. Zároveň poškození nemusí mít ani žádnou pojistnou ochranu sjednanou.

Pojistný podvod je trestným činem a v pojištění odpovědnosti se tohoto činu mnohdy dopouští jak pojištěný, tak poškozený. Jde o neoprávněné uplatnění ze sjednaného pojištění a poskytnutí nepravdivých údajů o vzniku újmy, ze strany pojištěného. Tak ze strany poškozeného, který poskytuje nepravdivé údaje o rozsahu vzniklé škody/újmy. Narůstají škodné události, kdy je podvodné jednání detekováno i u dalších subjektů, například u servisních společností, které vydají nepravdivé servisní zprávy a posudky, a dále i u organizovaných skupin.

Zvyšování se počtu odhalených pojistných podvodů může být dále prisuzováno zdokonalování detekčních systému pojistitelů a jejich spolupráce s Českou asociací pojišťoven, a.s., kde jsou informace sdružovány (SVIPO A SVIPO II).

5 Výsledky a zhodnocení

V teoretické části diplomové práce byla analyzována odborná literatura, právní předpisy a pojistné podmínky produktů zahrnujícího pojištění odpovědnosti podnikatelských subjektů a občanů. Pojistný trh dle právního důvodu vzniku člení pojištění v základu na zákonné pojištění a pojištění smluvní. Pojištění odpovědnosti je v současné době jediným zákonným pojištěným, a jedná se o pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemocí z povolání. Třebaže u určitých profesí zákon výslovně uvádí povinnost uzavřít si pojištění odpovědnosti, jsou tyto profese zahrnuty do povinně smluvního pojištění. Z právního hlediska je důvodem možnost výběru protistrany smluvního vztahu – pojistitele, popřípadě jiného subjektu. Pokud je profesní činnost zastřešována konkrétní institucí (komorou, asociací), jsou mnohdy smluvní vztahy s pojistiteli navazovány prostřednictvím této organizace, a členové jsou pojištěni automaticky tzv. rámcovou smlouvou (např. Česká advokátní komora).

Pojištění odpovědnosti občanů a ostatních podnikatelských subjektů je pojištění smluvní dobrovolné, a jeho uzavření záleží plně na vůli fyzické či právnické osoby. Podrobnou analýzou a komparací jednotlivých pojistitelů bylo zjištěno, že český pojistný trh nabízí krytí většiny nahodilých skutkových dějů povinnosti nahradit újmu, ať již jako samostatný produkt nebo doplňkové připojištění k jinému riziku. Zároveň byl pozorován trend, že dříve obtížně pojistitelná nebo vyloučená rizika se v posledních letech dostala do základního krytí povinnosti nahradit újmu (vadný výrobek, čistá finanční škoda). Analýzou podkladů lze konstatovat, že možnost zahrnovat i nestandardně pojišťovaná rizika je vyjednáváním pojistitelů se svými zajišťovny, tak aby bylo možné zachovat finanční stabilitu požadovanou českými i unijními dohledovými orgány.

V praktické části práce byla vyhodnocena povinnost nahradit újmu v závislosti na nabízených produktech pojištění odpovědnosti. Základním právním předpisem je zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Konstrukce produktů odpovědnosti občanů a podnikatelů v základu odráží a kopíruje jednotlivé skutkové okolnosti a jejich povinnosti zakotvené v této právní normě. Analýzou právního předpisu bylo dovozeno, že přijetím nového občanského zákoníku došlo k posílení právního postavení poškozeného, byly rozšířeny případy náhrady imateriálních újem a zároveň umožnil limitaci náhrady škody. V praktickém příkladu bylo znázorněno, jak je do procesu likvidace škodných událostí přijetí nového občanského zákoníku implementováno, a jak je

zohledněna rozhodovací praxe soudů. I po přijetí nového občanského zákoníku je nadále při likvidaci škodných událostí vycházeno z ustálené judikatury z let před nabytím účinnosti tohoto předpisu.

Vyhodnocením právních předpisů a jejich komparací s rozhodovací praxí soudů bylo dovozeno, které skutkové stavy jsou založené na porušení zákonné povinnosti, a které na zavinění, a kdy je možné se liberovat. Závěry analýzy jsou pro přehlednost zpracovány do tabulky (Tabulka 13).

Tabulka 13 Výsledky analýzy dílčího cíle DC3

ODPOVĚDNOST	PORUŠENÍ POVINNOSTI	ZAVINĚNÍ	LIBERACE
Porušení zákona	ANO	ANO <i>(předpokládá se)</i>	NE
Porušení smlouvy	ANO	NE	ANO
Provozní odpovědnost	NE	NE	ANO
Škoda na nemovité věci	NE	NE	NE
Škoda způsobená zvířetem	NE	NE	NE
Použití vadné věci	NE	NE	NE
Škoda z povahy věci	NE	NE	ANO
Věci převzaté	NE	NE	ANO
Věci odložené	NE	NE	NE
Věci vnesené	NE	NE	ANO

Zdroj: vlastní zpracování

Z analyzovaných zdrojů bylo dedukcí dovozeno, že pandemie covid-19 není a nebude ani v budoucnu ve většině skutkových okolností považována za vyšší moc. V případě, že škůdce namítne, že mu ve splnění povinností zabránila pandemická situace, nebude ve většině případů jeho vyvinění z tohoto důvodu možné.

Z pohledu likvidace škodných událostí jsou opakovanými požadavky na náhradu škody a újmy i skutkové děje, které jsou posuzovány dle zákona o pozemních komunikacích a v souladu se zákoníkem práce, pokud se jedná o pracovní právní vztah. V praktické části práce dále byla vyhodnocena komparace právních předpisů a analýza judikatury a bylo zjištěno, že rozhodujícím kritériem pro povinnost nahradit újmu je zařazení pozemní komunikace, popřípadě její součásti do příslušné kategorie. V případě, že se jedná o účelové komunikace vlastněné právníky či fyzickými osobami, nelze povinnost k náhradě újmy hodnotit jako závalu ve schůdnosti či sjízdnosti. V tomto případě nastupuje posouzení míry

zavinění vlastníka dle ustanovení § 2910 NOZ. Zda se jedná o výhodu pro poškozené, nelze jednoznačně konstatovat, protože vždy záleží na okolnostech konkrétní situace. Co může být považováno za závadu ve schůdnosti, nemusí být taxativně porušení prevenční povinnosti a naopak. Obdobný přístup byl dovozen v zákoníku práce a úrazu žáků, kdy rozhodujícím kritériem je, zda se jedná o školské zařízení vedené v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT. Pokud ano, posuzuje požadavek na náhradu újmy na zdraví objektivně, pokud ne, povinnost je opět dovozována dle občanského zákoníku a zkoumaným jevem je zanedbání dohledu. Do 1.6.2020 nebyly mateřské školy v zákoníku práce zařazeny, a proto bylo nutné přistupovat k hodnocení posouzením zavinění, či zanedbání dohledu. Zcela správně byly tyto instituce novelou právní normy (účinnost od 1.6.2020) pod povinnost k náhradě újmy zahrnuty.

Na základě zpracování analýzy vývoje pojistného trhu lze konstatovat, že trh ve sledovaném období vykazoval růst. Základním ukazatelem bylo předepsané smluvní pojistné. Růstový trend ukazatele je možné pozorovat i v odvětvích neživotního pojištění (pojištění podnikatelů a retail majetku a odpovědnosti) u vybraných pojistitelů. Sledovanými byly pojišťovny Generali Česká pojišťovna, a.s. (dříve GP a ČP), Kooperativa pojišťovna, a.s., ČSOB pojišťovna a.s., Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Allianz pojišťovna, a.s. a UNIQA pojišťovna a.s. Tito přední pojistitelé zaujímají 86 % podíl z celkového předepsaného pojistného neživotního pojištění. Pojištění odpovědnosti tvoří stabilně v období 2015–2020 podíl na celkovém předepsaném pojistném 16 % (meziročně se jedná o výkyvy pouze v řádu desetin p.b.).

V roce 2020 vlivem pandemické situace došlo ke zpomalení růstu trhu, v předepsaném pojistném neživotního pojištění se jednalo dle prvních výsledků o pokles růstu o 2,4 p.b. Pozitivně lze komentovat, že stále se jedná o růst. Nyní je zásadním, zda bude tato situace (z pohledu recese ekonomiky) v pojišťovnictví přijata jako další výzva.

V pojištění odpovědnosti přinesl rok 2020 zásadní poznatek, a to rapidní nárůst pojistných podvodů v pojištění odpovědnosti. Meziročně stoupl jejich počet o 170 %.

6 Závěr

Diplomová práce přináší pohled na aktuální a zajímavé téma povinnosti nahradit újmu v odpovědnostním pojištění. Význam tohoto ekonomického odvětví roste – problematika, jak pojistit pandemické riziko je v současné době v popředí. Cílem práce bylo pomocí výzkumných metod v logické návaznosti dílčích cílů předložit ucelený náhled na zvolenou problematiku. V teoretické části práce bylo vysvětleno členění pojištění, a byly analyzovány produkty pojištění odpovědnosti občanů i podnikatelů a konstrukce pojistného trhu ČR.

V praktické části byly srovnány skutkové děje povinnosti nahradit újmu dle platných právních norem. Výběr skutkových dějů nebyl proveden náhodně, ale jednalo se o nejčastěji řešené skutkové děje v likvidaci škodných událostí z pojištění odpovědnosti. Jejich aplikace byla znázorněna v praktických příkladech a v kontextu s ustálenou judikaturou. Zároveň bylo dovozeno, že liberace pandemickou situací jako vyšší mocí bude obtížná. Na základě analýzy pojistného trhu bylo zjištěno, že pojištění odpovědnosti má své stabilní postavení v neživotním pojištění, ale stále vyvolává prostor pro zvyšování propojištěnosti. Podrobnou detekcí problematických skutkových dějů v pojištění odpovědnosti lze účelněji přistupovat ke konstrukci pojistných produktů.

Globální pandemie mění pojistný trh celosvětově. Potřeba fyzických osob i ekonomických subjektů diverzifikovat rizika bude narůstat a pojistný trh bude posilovat. Lze předpokládat, že tato potřeba bude ale rozložena do delšího časové úseku. Ačkoliv se nacházíme již rok od propuknutí pandemie, a jsou již k dispozici zkušenosti a poznatky nejen pojistitelů, ale i ostatních subjektů pojistného trhu, reakce jsou pozvolné. Je třeba najít mezery v pojistné ochraně a na tyto efektivně reagovat, a to jak v oblasti neživotního, tak i životního pojištění. Konstrukce produktu pro pojištění je jeden z nejvýznamnějších marketingových nástrojů pojistitelů, klientům nenabízí hmotný produkt, ale jde o prodej tzv. neviděného produktu, tedy eliminace možného rizika. Tématem pro další rozvoj je tedy, jak na toto budou pojistitelé reagovat, a jakým tempem se bude propojištěnost zvyšovat. Důležité je nastavit optimální cenovou politiku v souladu s inovacemi ve vývoji pojistných produktů.

Současně je třeba doporučit jak podnikajícím subjektům, tak občanům, aby ke krytí možných rizik přistupovali zodpovědně a k diverzifikování rizika byla zvolena kvalitní, a hlavně dostačující pojistná ochrana. Implementací nového občanského zákoníku do právního řádu České republiky došlo k posílení postavení poškozených a zároveň celá

Metodika Nejvyššího soudu, účinná od 1.1.2014, změnila od základu náhradu imateriální újmy. Ze zkušeností autorky vyplývá, že se i v občanském pojištění vyskytují případy, kdy stanovený limit nebyl dostačující, pojištěný byl podpojištěný, a část nároků musel nést z vlastních zdrojů. V současné době se můžeme jen domnívat, kam až může výše náhrady dosáhnout, i za předpokladu že soudní praxe by se neměly překlenovat (např. rozsudek „*Kopretina, Petrklíč*“ NS sp. zn. 6 Tdo 1421/2015 a sp. zn. NS 4 Tdo 1402/2015). Proto by měli občané i podnikatelé pečlivě volit výši sjednaných limitů pojištění odpovědnosti. V případě, že si nejsou konkrétním produktem jisti, nerozumí mu, doporučením je, vždy se obrátit na pojišťovacího zprostředkovatele. Jedná se o proškoleného odborníka, který pomůže nejen při sjednávání pojištění a úpisu nestandardních rizik, ale i následně, v případě vzniku události a jednáním s pojistiteli (pokud by poskytl zprostředkovatel pojištění nesprávnou informaci nebo radu, i on je proti tomuto ze zákona pojištěn – povinně smluvní pojištění). V podnikatelském pojištění odpovědnosti, se musí subjekty zamyslet, jaké důsledky může mít jejich činnost na okolí (skutkové děje), činnost specifikovat a podle toho přistoupit ke konkrétní pojistné ochraně. Pokud zájemce o pojištění provozuje autoservis, vždy je nutné mít připojištěné věci převzaté, pokud je instalatér neměla by pojistná ochrana opomíjet vadný výrobek a vadně vykonanou práci. Z praxe vyplývá, že problémy nevznikají jen při uzavírání nových smluv, ale i v jejich aktuálnosti. Doporučením je nejen si zajistit pojistnou ochranu, ale zároveň s ní v kratších časových intervalech pracovat. Co je akceptovatelné dnes, nemusí být dostačující za 5 let. Jen pokud bude zvolený pojistný produkt a pojistná ochrana krýt vše co má, lze jej považovat za efektivní nástroj sloužící k účinnému krytí ekonomických dopadů, které by jinak mohly být pro občany i podnikatele likvidační.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

- BOHMAN, Ludvík. *Zákon o pojistné smlouvě: komentář. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Linde, 2009. 335 s. ISBN 978-80-7201-755-3.
- CIPRA, Tomáš. *Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví.* Praha: Grada, 2004. Finance (Grada). 260 s. ISBN 80-247-0838-8.
- ČEJKOVÁ, Viktória a Svatopluk NEČAS. *Pojistný trh: distanční studijní opora.* Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta. 2005. 82 s. ISBN 80-210-3661-3.
- ČERNÁ, Stanislava a Stanislav PLÍVA. *Podnikatel a jeho právní vztahy.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. Scripta iuridica. 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7.
- DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví. 3. aktualiz. vyd.* Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.
- DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře.* Praha: Professional Publishing, 2012. 252 s. ISBN 978-80-7431-078-2.
- DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů.* Praha: Professional Publishing, 2010. 224 s. ISBN 978-80-7431-015-7.
- HENDL Jan. *Kvalitativní výzkum základní teorie, metody a aplikace.* Praha: Portál, 2016. 437 s. ISBN 978-80-262-0982-9.
- JANATA, Jiří. *Principy pojištění podnikatelů a právnických osob.* Praha: Professional Publishing, 2014. 136 s. ISBN 978-80-7431-140-6.
- KARFÍKOVÁ, Marie a Vladimír PŘIKRYL. *Pojišťovací právo.* Praha: Leges, 2010. 352 s. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-45-5.
- MKN-10: *mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: desátá revize: obsahová aktualizace k 1.1.2018.* Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2018. 878 s. ISBN 978-80-7472-168-7.
- PŘIKRYL, Vladimír. *Zákon o pojišťovnictví: komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2017. 500 s. ISBN 978-80-7552-546-8.

VÁVROVÁ, Eva. *Finanční řízení komerčních pojišťoven*. Praha: Grada, 2014. 192 s. ISBN 978-80-247-4662-3.

ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář; Svazek VI. (§ 2521 až 3081)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3.

ZÁRUBA, Petr a Martin POSPÍŠIL. *Odpovědnost za výrobek v Evropské unii, České republice a Slovenské republice*. Praha: Hamigo, 2016. 134 s. ISBN 978-80-906443-0-4.

ZÁRYBNICKÁ, Jana a Karel SCHELLE. *Pojištění odpovědnosti za škodu: (historie a současnost)*. Ostrava: Key Publishing, 2010. 220 s. ISBN 978-80-7418-061-3.

Odborné publikace

JURISPRUDENCE. Vynutitelnosti práva a právní praxe. *Jurisprudence*. 2018, č. 4, s. 11-19. ISSN 1802-3843.

LOVĚTÍNSKÝ, Vojtěch. Odpovědnost osoby s povinností dohledu v českém deliktním právu aneb jak je to s těmi dětmi na hřišti. *Právní rozhledy*. 2018, č. 9, s. 305-310. ISSN 1210-6410.

Internetové zdroje

EIOPA. *About EIOPA* [online]. [2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.eiopa.europa.eu/about_en

ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zpráva 2019* [online]. [2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/images/o-nas/vyrocnizpravy/2019/vyrocnizp.pdf>

ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *O nás* [online]. [cit. 2020-08-31]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/o-nas>

ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Výroční zprávy* [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/statistiky-prognozy-analyzy/individualni-vysledky-clenu>

ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Tiskové zprávy* [online]. [cit. 2021-03-14]. Dostupné z WWW: <https://www.cap.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/104794-pojistne-podvody-2020-nejcasteji-se-lide-snazi-o-podvod-v-pojisteni-vozidel-stoupaji-podvody-v-pojisteni-odpovednosti>

- KLÍK POJIŠTĚNÍ. *Historie povinného ručení* [online]. [cit. 2020-09-04]. Dostupné z WWW: <https://www.klikpojisteni.cz/historie-povinneho-ruceni/>
- O POJIŠTĚNÍ. *Noví klienti pojišťoven. Soudní znalci se letos musí pojistit* [online]. [cit. 2021-03-15]. Dostupné z www z WWW: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/pojistne-produkty/novi-klienti-pojistoven-soudni-znalci-se-letos-musi-pojistit/c:20114/>
- ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA. *Vyhláška č. 177/1996 Sb., Vyhláška ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb* [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=43>
- HALALI. *Pojištění myslivosti* [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.halali.cz/index.php/pojisteni-myslivost>
- ČNB. *Regulace a dohled nad pojišťovny a zajišťovny* [online]. [cit. 2020-08-31]. Dostupné z WWW: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/postaveni-dohledu/regulace-a-dohled-nad-pojistovnami-a-zajistovnami/>
- ČNB. *Dohledové zátěžové testy vybraných pojišťoven* [online]. [cit. 2020-08-31]. s. (PDF). Dostupné WWW: <https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/zatezove-testy/pojistovaci-sektor-a-sektor-penzijnich-spolecnosti/>
- HUSÁK, Zdeněk. *Několik poznámek k novele zákona o pojišťovnictví. Pojistný obzor* [online]. 2016, č.4. [cit. 2020-08-31]. Dostupné z WWW: <https://www.pojistnyobzor.cz/images/archiv/2016-4/casopis.pdf>
- SMRŽ, Ivo. *Duševní újmy na zdraví a jejich odčiňování v civilním právu. Časopis zdravotnického práva a bioetiky* [online]. 2019, Vol 9, No 2. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: <http://medlawjournal.ilaw.cas.cz/index.php/medlawjournal/article/view/184>
- EPRAVO. *Přestává být zvíře věcí? Aneb krátký exkurz do právní úpravy zvířat v novém občanském zákoníku*. [online]. [cit.2021-02-20]. Dostupné z WWW: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prestava-byt-zvire-veci-aneb-kratky-exkurz-do-pravni-upravy-zvirat-v-novem-obcanskem-zakoniku-82444.html%20%5B13>
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Metodika k § 2958 o.z.* [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z WWW: https://nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/Edit/Rozhodovacinnost~Metodikak%3F2958o.z.

IDNES. *Pojišťovny vymáhají peníze od viníků nehod i rváčů, někdy až miliony.* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/zdravotni-pojistovny-urazy-vinici-penize-vymahaji.A170508204702_ekonomika_mpl

DŮVODOVÁ ZPRÁVA [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ. *Dejvická havárie a epidemie nebyla náhoda* [online]. [2021-02-22]. Dostupné z WWW: <https://vodnihospodarstvi.cz/dejvicka-havarie-a-epidemie-nebyla-nahoda/>

O POJIŠTĚNÍ. *Za kontaminovanou vodu v Dejvicích už Kooperativa vyplatila přes 27 milionů* [online]. [cit. 2021-01-03]. Dostupné z WWW: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/za-kontaminovanou-vodu-v-dejvicich-uz-kooperativa-vyplatila-pres-27-milionu/c:9696/>

KOMENDOVÁ, Jana. *Plnění pracovních úkolů a přímá souvislost s nimi pro účely náhrady škody v pracovním právu z pohledu soudní praxe. Bulletin advokacie.* 2020, č. 9, s 31–35, [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://advokatnidenik.cz/2020/09/26/plneni-pracovnich-ukolu-a-prima-souvislost-s-nimi-pro-ucely-nahrady-skody-v-pracovnim-pravu-z-pohledu-soudni-praxe/>

POJIŠŤOVNA PATRICIE. *Základní informace* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.pojistovnapatricie.cz/>

Soudní rozhodnutí

NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.10.2015, sp. zn. 32 Cdo 4092/2014* [online]. [cit. 2020-08-31]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/C7869A6CE97B4107C1257F4C00364B9B?openDocument&Highlight=0

NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2019, sp. zn. 25 Cdo 1127/2018* [online]. [cit. 2021-02 21]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F7C01B905B4D718BC125848500186E5B?openDocument&Highlight=0,

- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.8.2017, sp. zn. 25 Cdo 3285/2015* [online]. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/A7DB65E8F02517A6C12581D0002B8F00?openDocument&Highlight=0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.9.2020, sp. zn. 25 Cdo 1091/2020* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F6D00DF862F6175FC1258652001DDDE8?openDocument&Highlight=0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.3.2012, sp. zn. 25 Cdo 2743/2010* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/71951791014BDB4AC1257A4E0065118A?openDocument&Highlight=0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.1.2012, sp. zn. 23 Cdo 3066/2010* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/5DA260D4813EA0FEC1257A4E0067C163?openDocument&Highlight=0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.1.2013, sp. zn. 25 Cdo 3636/2012* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/082B92B89A466213C1257B03004F632E?openDocument&Highlight=0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.8.2010, sp. zn. 25 Cdo 2414/2008* [online]. [20-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F9AC7770774C7DCCC1257A4E0067805E?openDocument&Highlight=0
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.10.2016, sp. zn. 25 Cdo 5758/2015* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/21B8A7E1E5A271B5C12580BA0040F9A9?openDocument&Highlight=0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.5.2019, sp. zn. 25 Cdo 3580/2018* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: <https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikaturans.nsf/WebSearch/3F64DDA81C5E7DC7C125846800187E87?openDocument&Highlight=0>,

- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10.12.2014, sp. zn. 21 Cdo 4410/2013* [online]. [2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/34C4EEC6F77CB9DEC1257DE10051D3D3?openDocument&Highlight0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.09.2005, sp. zn. 21 Cdo 688/2005* [online]. [2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/099480951DB3E9F0C1257A4E00692C96?openDocument&Highlight=0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Nejvyšší soud České socialistické republiky, 5 Cz 15/76* [online]. [cit.2021-02-21]. Dostupné z WWW: <https://www.beckonline.cz/bo/documentview.seam?documentId=njptcojxhfpexzthfpgw2lw&groupIndex=0&rowIndex=0>
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.1.2017, sp. zn. 21 Cdo 2345/2015* [online]. [cit. 2020-02-21]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/146FA66E220A2D2AC12580FA001AE4B0?openDocument&Highlight=0
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.1.2020, sp. zn. 25 Cdo 951/2018* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/182F50CDB88EC79FC125855C001884FB?openDocument&Highlight=0,
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.2.2017, sp. zn. 25 Cdo 4605/2015* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/DA0A7F79B7B1FDB4C125811C00473171?openDocument&Highlight=0,null
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.12.2020, sp. zn. 25 Cdo 3239/2019* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/54141637ABD8D7A7C1258684001E0F18?openDocument&Highlight=0,null
- NEJVYŠŠÍ SOUD. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.11.2020, sp. zn. 25 Cdo 2295/2019* [online]. [cit.2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/140EBD7FBD4183A4C125866E001FEF08?openDocument&Highlight=0,nul

ÚSTAVNÍ SOUD. *Nález Ústavního soudu ze dne 12.4.2014, sp. zn. 2315/15* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://nalus.usoud.cz/Search/Results.aspx>

ÚSTAVNÍ SOUD. *Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 20.3.2018, sp. zn. ÚS 927/18 a ÚS 1072/2018* [online]. [cit. 2020-12-28]. Dostupné z WWW: <https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=101569&pos=1&cnt=1&typ=result>

Pojistné podmínky

ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění občana DPPBOŽ O 1/17* [online]. [cit.2020-08-31]. s. (PDF). Dostupné z WWW: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-majetku-a-odpovednosti/domex/dppboz-o-1_17.pdf

ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění podnikatele DPPOP P 1/16* [online]. [cit. 2020-08-31]. s. (PDF). Dostupné z WWW: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-podnikatelu/spolecne-dokumenty/pp0292016unp_p1_dppop-p-1_16.pdf

ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA. *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti VPPOD 1/16* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/nezivotni-pojisteni/pp0282016unp_vppod-1_16.pdf

KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA. *Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti za újmu P-600/14* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: [https://www.koop.cz/dokumenty/pojisteni-odpovednosti/zvlastni-pojistne-podminky-pro-pojisteni-odpovednosti-za-ujmu/Zvl%3%a1%5%a1tn%3%ad%20pojistn%3%a9%20podm%3%adnky%20pro%20poji%5%a1t%4%9bn%3%ad%20odpov%4%9bdnosti%20za%20%3%bajmu%20\(ZPP-600-14\).pdf](https://www.koop.cz/dokumenty/pojisteni-odpovednosti/zvlastni-pojistne-podminky-pro-pojisteni-odpovednosti-za-ujmu/Zvl%3%a1%5%a1tn%3%ad%20pojistn%3%a9%20podm%3%adnky%20pro%20poji%5%a1t%4%9bn%3%ad%20odpov%4%9bdnosti%20za%20%3%bajmu%20(ZPP-600-14).pdf)

GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Všeobecné pojistné podmínky pro můj majetek (VPP-BH-02/2020)* [online]. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.generaliceska.cz/documents/20183/122618/pojistne-podminky-muj-majetek.pdf/bb765607-2395-41f5-a576-f81f855dd41a>

Legislativa

ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKO. Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKO. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKO. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů ve znění do 31.12.2013.

ČESKO. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění do 31.12.2013.

ČESKO. Zákon č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadnou výrobku, znění do 31.12.2013.

Přílohy

- I Seznam pojišťoven
- II EIOPA
- III Všeobecné pojistné podmínky Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.
- IV Hodnota bodu bolestného v letech 2014–2020
- V Detailní statistika výsledků propojištěnosti podle ekonomických činností
- VI Podkladové tabulky pro grafické výstupy

I Seznam pojišťoven

ČP	Česká pojišťovna, a.s.
GP	Generali pojišťovna, a.s.
GČP	Generali Česká pojišťovna a.s.
KOOP	Kooperativa, pojišťovna, a.s.
ALLIANZ	Allianz pojišťovna, a.s.
ČPP	Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.
ČSOBP	ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB
UNIQA	UNIQA pojišťovna, a.s.
PP	Pojišťovna Patricie a.s.
CARDIF	BNP Paribas Cardif Pojišťovna, a.s.
DIRECT	DIRECT pojišťovna, a.s.
SLAVIA	Slavia pojišťovna a.s.
COLONNADE	Colonnade Insurance S.A., organizační složka
PVZP	Pojišťovna VZP, a.s.
ERV	ERV Evropská pojišťovna, a. s.
HVP	Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.
ERGO	ERGO pojišťovna a.s.
ČP Zdraví	Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.
AXA	AXA pojišťovna a.s.
AXA – ŽP	AXA životní pojišťovna a.s.
KP	Komerční pojišťovna, a.s.
MAXIMA	MAXIMA pojišťovna, a.s.
D.A.S.	D.A.S. Rechtsschutz AG, pobočka pro ČR
HDI	HDI Versicherung AG, OS
METLIFE	MetLife Europe d.a.c., pobočka pro Českou republiku
HALALI	HALALI, všeobecná pojišťovna ,a.s.

Zdroj: www.cap.cz, vlastní zpracování

II EIOPA

Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění

EIOPA je srdcem pojišťovnictví a dohledu nad zaměstnaneckými důchody v Evropské unii

Posláním orgánu EIOPA je chránit veřejný zájem přispíváním ke krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé stabilitě a účinnosti finančního systému pro hospodářství Unie, její občany a podniky. Toto poslání sleduje prosazování zdravého regulačního rámce a důsledných postupů dohledu s cílem chránit práva pojistníků, členů důchodového systému a oprávněných osob a přispívat k důvěře veřejnosti v odvětví pojišťovnictví a zaměstnaneckého penzijního pojištění v Evropské unii.

EIOPA je nezávislý poradní orgán Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady Evropské unie. Je to jedna z agentur EU, která vykonává konkrétní právní, technické nebo vědecké úkoly a poskytuje rady založené na důkazech, které pomáhají utvářet informované politiky a zákony na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni.

EIOPA byl založen v důsledku reformy struktury dohledu nad finančním sektorem v Evropské unii. V listopadu 2008 pověřila Komise skupinu na vysoké úrovni, které předsedal Jacques de Larosière, aby vypracovala doporučení, jak posílit evropská opatření v oblasti dohledu s cílem lépe chránit občany a obnovit důvěru ve finanční systém.

Ve své závěrečné zprávě předložené dne 25. února 2009 (dále jen „de Larosièrova zpráva“) doporučila skupina na vysoké úrovni posílit rámec dohledu, aby se snížilo riziko a závažnost budoucích finančních krizí. Doporučila reformy struktury dohledu nad finančním sektorem v Unii a vytvoření Evropské rady pro systémová rizika. Skupina rovněž dospěla k závěru, že by měl být vytvořen evropský systém orgánů finančního dohledu, který by sestával ze tří evropských orgánů dohledu, jednoho pro bankovní sektor, jednoho pro sektor cenných papírů a druhého pro odvětví pojišťovnictví a zaměstnaneckého penzijního pojištění. EIOPA se intenzivně podílí na vývoji směrnice Solventnost II, směrnice v evropských právních předpisech, která harmonizuje předpisy EU o pojištění.

Zdroj: <https://www.eiopa.europa.eu/>, vlastní zpracování/překlad

III Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti VPPOD 1/16 České podnikatelské pojišťovny, a.s.

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group

VŠEOBECNÉ POJISTNÉ PODMÍNKY PRO POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI VPPOD 1/16

OBSAH

- Článek 1 Úvodní ustanovení
- Článek 2 Předmět pojištění
- Článek 3 Územní platnost pojištění
- Článek 4 Pojistná smlouva, vznik a změny pojištění
- Článek 5 Práva a povinnosti pojistníka a pojištěného
- Článek 6 Práva a povinnosti pojistitele
- Článek 7 Pojistné a doba trvání pojištění
- Článek 8 Přerušení pojištění
- Článek 9 Zánik pojištění
- Článek 10 Škodná a pojistná událost
- Článek 11 Pojistné plnění, náklady na soudní řízení, zachraňovací náklady
- Článek 12 Obecné výluky z pojištění
- Článek 13 Přechod práv
- Článek 14 Donučování
- Článek 15 Zpracování osobních údajů, komunikace
- Článek 16 Výklad pojmů
- Článek 17 Závěrečné ustanovení

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Pojištění odpovědnosti, které sjednává Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group (dále jen pojistitel) se řídí pojistnou smlouvou, těmito Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění odpovědnosti VPPOD 1/16 (dále jen VPPOD), příslušnými Doplnkovými pojistnými podmínkami (dále jen DPP), příslušnými Zvláštními pojistnými podmínkami (dále jen ZPP) a příslušnými ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v platném znění.
2. Pojištění odpovědnosti je pojištěním škodovým.

Článek 2

Předmět pojištění

Předmětem pojištění odpovědnosti je právním předpisem stanovená povinnost k náhradě újmy specifikované v příslušných DPP, ZPP nebo v pojistné smlouvě, vzniklá-li pojištěnému povinnost k náhradě újmy v rozsahu a ve výši určené zákonem, těmito VPPOD, příslušnými DPP, ZPP a pojistnou smlouvou.

Článek 3

Územní platnost pojištění

Pojištění odpovědnosti se vztahuje na škodné události, které nastanou na místě uvedeném v příslušných DPP, ZPP nebo v pojistné smlouvě jako územní platnost pojištění.

Článek 4

Pojistná smlouva, vznik a změny pojištění

1. Pojistnou smlouvou se pojistitel zavazuje vůči pojistníkovi poskytnout třetí osobě pojistné plnění, nastane-li nahodilá událost krytá pojištěním (pojistná událost) a pojistník se zavazuje zaplatit pojistiteli pojistné.
2. Pojistná smlouva vyžaduje písemnou formu, není-li pojištění ujednáno na dobu kratší než jeden rok. Totéž platí i pro všechna právní jednání týkající se pojištění, není-li ujednáno jinak.
3. Přijal-li pojistník nabídku včasným zaplacením pojistného, ve výši uvedené v nabídce, považuje se písemná forma smlouvy za zachovanou.
4. Pojištění vzniká prvním dnem následujícím po dni uzavření pojistné smlouvy, nebylo-li dohodnuto, že vznikne již uzavřením pojistné smlouvy nebo později.
5. V pojistné smlouvě lze ujednat, že pojištění odpovědnosti se vztahuje i na dobu přede dnem uzavření pojistné smlouvy.
6. Změn v pojistné smlouvě, které mají vliv na výši pojistného nebo rozsah pojištění, lze dosáhnout pouze písemnou dohodou účastníků, jinak jsou neplatné. Pro změny v pojistné smlouvě, které nemají vliv na výši pojistného nebo rozsah pojištění, není povinná písemná forma, pojistník může takovou změnu oznámit telefonicky nebo elektronickou poštou, pojistitel může rovněž využít prostředky elektronické komunikace, pokud je pojistník výslovně v pojistné smlouvě neodmítl. Pojistitel může použít adresu trvalého pobytu, resp. sídla, pojistníka i pojištěného uvedenou v pojistné smlouvě ve všech dříve uzavřených pojistných smlouvách. Analogicky může pojistitel v pojistné smlouvě

tyto údaje změnit na základě později uzavřené pojistné smlouvy.

7. Není-li ujednáno jinak, platí, že pojistná smlouva a právní vztahy z ní vyplývající se řídí právním řádem České republiky a pro spory z pojistné smlouvy jsou rozhodující příslušné soudy České republiky.
8. Nedílnou součástí pojistné smlouvy jsou VPPOD, příslušné DPP, případně příslušné ZPP a přílohy k pojistné smlouvě.

Článek 5

Práva a povinnosti pojistníka a pojištěného

1. Pojistník a pojištěný jsou povinni pravdivě a úplně zodpovědět písemné dotazy pojistitele, které mají význam pro pojistitelovo rozhodnutí, jak ohodnotit pojistné riziko, zda je pojišť a za jakých podmínek. Povinnost se považuje za řádně splněnou, nebylo-li v odpovědi zatajeno nic podstatného.
2. Pojistník má povinnost bez zbytečného odkladu oznámit pojistiteli všechny změny týkající se sjednaného pojištění. Skutečnosti, o kterých ví, že nastanou, je povinen oznámit již předem.
3. Pojištěný má povinnost dbát, aby pojistná událost nenastala, zejména nesmí porušovat povinnosti směřující k odvrácení nebo zmenšení nebezpečí ani strpět jejich porušování třetími osobami. Pokud pojistná událost již nastala, je pojištěný povinen učinit taková opatření, aby se vzniklá újma již nezvětšovala.
4. Pojištěný má povinnost oznámit orgánům činným v trestním řízení újmu, která vznikla za okolností vzbuzujících podezření ze spáchání trestného činu nebo pokusu o něj.
5. Pojištěný má povinnost poskytnout pojistiteli součinnost potřebnou ke zjištění příčin újmy, podat pravdivá vysvětlení o jejím vzniku a rozsahu a předložit potřebné doklady, které si pojistitel vyžádá.
6. Pojistník nebo pojištěný má povinnost zabezpečit vůči jinému práva, která na pojistitele přecházejí.
7. Pojistník nebo pojištěný má povinnost neprodleně pojistiteli oznámit, že v souvislosti se škodnou událostí bylo proti pojištěnému nebo jeho zaměstnancům zahájeno trestní, správní nebo rozhodčí řízení.
8. Pojistník nebo pojištěný má povinnost bezodkladně sdělit pojistiteli, že poškozený uplatňuje právo na náhradu újmy přímo proti němu nebo u soudu nebo u jiného příslušného orgánu. V řízení o náhradě újmy ze škodné události je pojistník nebo pojištěný povinen postupovat v souladu s pokyny pojistitele, zejména má pojištěný povinnost nepřistoupit na jakékoli vyrovnání bez předchozího souhlasu pojistitele.
9. Pojistník nebo pojištěný má povinnost oznámit pojistiteli bez zbytečného odkladu, že uzavřel další pojištění proti témuž pojistnému nebezpečí, uvést ostatní pojistitele a limity pojistného plnění ujednané v ostatních pojistných smlouvách.
10. Pojistník nebo pojištěný nesmí bez pojistitelova souhlasu učinit nic, co zvyšuje pojistné nebezpečí, ani to třetí osobě dovolit; zjisti-li až dodatečně, že bez pojistitelova souhlasu dopustil, že se pojistné nebezpečí zvýšilo, pojistiteli to bez zbytečného odkladu oznámí. Je-li pojištěno cizí pojistné riziko, má tuto povinnost pojištěný.
11. Je-li pojistníkem ve sjednaném pojištění spotřebitel, má právo na tzv. mimosoudní řešení spotřebitelského sporu vzniklého ze sjednaného pojištění. Věcně příslušným orgánem mimosoudního řešení spotřebitelských sporů je Česká obchodní inspekce (internetová adresa České obchodní inspekce: www.coi.cz).

Článek 6

Práva a povinnosti pojistitele

1. Pojistitel je povinen předat pojistníkovi pojistnou smlouvu včetně pojistných podmínek a veškeré přílohy k pojistné smlouvě. Dojde-li ke ztrátě, poškození či zničení pojistné smlouvy, vydá pojistitel na žádost a náklady pojistníka druhopis pojistné smlouvy.
2. Pojistitel je povinen v případě uzavření pojistné smlouvy formou obchodu na dálku neprodleně po uzavření pojistné smlouvy předat či odeslat dohodnutým komunikačním prostředkem pojistnou smlouvu včetně pojistných podmínek a veškeré přílohy k pojistné smlouvě.
3. Pojistitel je povinen v případě vzniku pojistné události dohodnout s pojištěným další postup a vyžádat si potřebné doklady. Bez zbytečného odkladu provést šetření nutné ke zjištění existence a rozsahu povinnosti plnit a sdělit výsledky osobě, která uplatnila právo na pojistné plnění.
4. Pojistitel je povinen umožnit pojistníkovi a pojištěnému nahlédnout do podkladů pojistitele týkajících se šetření škodné události a pořídit si jejich kopie.

5. Pojistitel je povinen vrátit na žádost pojistníka nebo pojištěného doklady, které pojistitelé zapůjčili ke sjednání pojištění nebo v souvislosti se šetřením škodné události.
6. Pojistitel má právo na zákonný úrok z prodlení, jakož i na jemu vzniklé náklady spojené se zpracováním a doručením upomínek, pokud je pojistník v prodlení s placením pojistného.
7. Pojistitel má právo odečíst od pojistného plnění splatné pohledávky pojistného nebo jiné pohledávky z pojištění. To neplatí, jedná-li se o povinnost poskytnout pojistné plnění z povinného pojištění.

Článek 7

Pojistné a doba trvání pojištění

1. Pojistné je úplatou za sjednané pojištění.
2. Pojistné je sjednáno jako běžné pojistné, pokud není v pojistné smlouvě sjednáno jako pojistné jednorázové.
3. Právo pojistitele na pojistné vzniká dnem uzavření pojistné smlouvy, není-li ujednáno jinak.
4. Je-li v pojistné smlouvě ujednána úhrada pojistného za pojistná období, může pojistitel tuto skutečnost zohlednit při stanovování výše pojistného v závislosti na počtu pojistných období.
5. Zanikne-li pojištění v důsledku pojistné události, náleží pojistiteli pojistné do konce pojistného období, v němž pojistná událost nastala; v takovém případě náleží pojistiteli jednorázové pojistné vždy celé.
6. Pojistitel může poskytnout slevu z pojistného (bonus) nebo přírůžku na pojistném (malus) v závislosti na frekvenci pojistných událostí a výši vyplaceného pojistného plnění v uplynulých pojistných obdobích.
7. Pojistitel má právo v souvislosti se změnami podmínek rozhodných pro stanovení výše pojistného, zejména z důvodu škodní inflace (soubuhrn vnitřních vlivů nezávislých na vůli pojistitele vedoucích ke zvyšování pojistného plnění nebo nákladů pojistitele, např. zvýšení cen zboží a služeb, počtu a výše škod, rozsahu pojistné ochrany dané zákonem, zvýšení daní) upravit nově výši pojistného na další pojistné období. Pojistitel je povinen nově stanovenou výši pojistného sdělit pojistníkovi nejpozději dva měsíce předem splatnosti pojistného za pojistné období, ve kterém se má výše pojistného změnit. Pokud pojistník s touto změnou nesouhlasí, musí svůj nesouhlas uplatnit do jednoho měsíce ode dne, kdy se o navrhované změně výše pojistného dozvěděl. V takovém případě pojištění zanikne uplynutím pojistného období, na které bylo pojistné zapláceno.

Článek 8

Přerušení pojištění

1. O přerušení pojištění odpovědnosti může pojistník požádat pojistitele pouze z vážných důvodů, které nestojí na straně pojistníka a podstatným způsobem ovlivňují postavení pojistníka, pojistné riziko, pojistné nebezpečí nebo i jiné skutečnosti související s pojištěním. Pojistitel má právo si vyžádat od pojistníka doplňující informace k ověření důvodů uvedených pojistníkem jako důvody přerušení pojištění. Rozhodnutí o akceptaci žádosti pojistníka o přerušení pojištění přísluší pojistiteli. V jednom pojistném roce může být pojištění odpovědnosti přerušeno jen jedenkrát, přičemž minimální doba přerušení musí činit alespoň jeden měsíc. Pojištění odpovědnosti může být přerušeno na základě písemné žádosti pojistníka doručené pojistiteli alespoň jeden měsíc před uvažovaným datem přerušení pojištění.
2. Přeruší-li se pojištění odpovědnosti během pojistné doby, netrvá za přerušení povinnost platit pojistné a nevzniká právo na plnění z události, které v době přerušení nastaly a byly by jinak pojistnými událostmi. Doba přerušení pojištění se započítává do pojistné doby, jen je-li to výslovně ujednáno v pojistné smlouvě.
3. Povinné pojištění odpovědnosti nelze přerušit, existují-li zákonné důvody jeho trvání.
4. Pro nezaplacení pojistného se pojištění nepřerušuje.

Článek 9

Zánik pojištění

1. Pojištění odpovědnosti zaniká:
  - a) uplynutím pojistné doby, na kterou bylo pojištění odpovědnosti sjednáno; je-li sjednáno pojištění odpovědnosti na dobu určitou, lze v pojistné smlouvě ujednat, že uplynutím této doby pojištění odpovědnosti nezanikne, pokud pojistitel nebo pojistník nejméně šest týdnů před uplynutím pojistné doby druhé straně písemně sdělí, že nemá zájem na dalším trvání pojištění;
  - b) písemnou dohodou pojistitele a pojistníka; k platnosti dohody o zániku pojištění odpovědnosti se vyžaduje, aby v ní strany ujednaly, jak se vyrovnají; není-li ujednáno okamžik zániku pojištění, platí, že pojištění zaniklo dnem, kdy dohoda nabyla účinnosti;
  - c) písemnou výpovědí pojistitele nebo pojistníka do dvou měsíců ode dne uzavření pojistné smlouvy; uplynutím osmidenní výpo-

vední doby pojištění zaniká; v tomto případě má pojistitel právo na poměrnou část pojistného odpovídající sjednané době trvání pojištění;

- d) písemnou výpovědí pojistitele nebo pojistníka do třech měsíců ode dne oznámení vzniku pojistné události; uplynutím jednoměsíční výpovědní doby pojištění zaniká; pokud výpověď podal pojistník, náleží pojistiteli pojistné do konce pojistného období, v němž došlo k pojistné události; jednorázové pojistné náleží pojistiteli celé, není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak;
  - e) písemnou výpovědí pojistitele nebo pojistníka ke konci pojistného období, je-li sjednáno běžné pojistné; je-li však výpověď doručena druhé smluvní straně později než šest týdnů předem, ve kterém uplyne pojistné období, zaniká pojištění odpovědnosti ke konci následujícího pojistného období;
  - f) nezaplacením pojistného, a to marným uplynutím lhůty stanovené pojistitelem nejméně v trvání jednoho měsíce ode dne doručení upomínky o zaplacení pojistného (upomínka pojistitele musí obsahovat upozornění, že pojištění zanikne, nebude-li pojistné zapláceno ani v dodatečně lhůtě);
  - g) písemnou výpovědí pojistníka do jednoho měsíce ode dne, kdy mu bylo doručeno oznámení o převodu pojistného kmene nebo jeho části nebo o přeměně pojistitele, nebo kdy bylo zveřejněno oznámení, že pojistiteli bylo odňato povolení k provozování pojišťovací činnosti; uplynutím osmidenní výpovědní doby pojištění zaniká;
  - h) odstoupením pojistitele od pojistné smlouvy; zodpoví-li zájemce o pojištění při jednání o uzavření pojistné smlouvy nebo pojistník při jednání o změně pojistné smlouvy nebo pojištění úmyslně nebo z nedbalosti nepravdivě nebo neúplně písemně dotazy pojistitele týkající se skutečností, které mají význam pro pojistitelovo rozhodnutí, jak ohodnotí pojistné riziko, zda je pojisti a za jakých podmínek a zatají v odpovědi něco podstatného, má pojistitel právo od pojistné smlouvy odstoupit, prokáže-li, že by po pravdivém a úplném zodpovězení dotazů pojistnou smlouvou neuzavřel; toto právo může pojistitel uplatnit do dvou měsíců ode dne, kdy takovou skutečnost zjistil nebo musel zjistit, jinak právo zanikne; odstoupil-li pojistitel od smlouvy, má právo započíst si přiměřené náklady spojené se vznikem a správou pojištění; odstoupil-li pojistitel od smlouvy a získal-li již pojistník, pojištěný nebo jiná osoba pojistné plnění, nahradí do jednoho měsíce ode dne, kdy se odstoupení stane účinným pojistiteli to, co ze zaplaceného pojistného plnění přesahuje zaplacené pojistné;
  - i) odstoupením pojistníka od pojistné smlouvy; pojistník má právo od smlouvy odstoupit, dotáže-li se v písemné formě pojistitele na skutečnosti týkající se pojištění a pojistitel nezodpoví tyto dotazy pravdivě a úplně; odstoupil-li pojistník od smlouvy, nahradí mu pojistitel do jednoho měsíce ode dne, kdy se odstoupení stane účinným, zaplacené pojistné snížené o to, co již případně z pojištění plnil;
  - j) dnem doručení oznámení o odmítnutí pojistného plnění za předpokladu, že příčinou pojistné události byla skutečnost:
    - i. o které se pojistitel dozvěděl až po vzniku pojistné události,
    - ii. kterou při sjednávání pojištění nebo jeho změny nemohl zjistit v důsledku zaviněného porušení povinností zájemce o pojištění při jednání o uzavření pojistné smlouvy nebo pojistníka při jednání o změně pojistné smlouvy nebo pojištěného, pravdivě nebo úplně zodpovědět písemně dotazy pojistitele týkající se skutečností, které mají význam pro pojistitelovo rozhodnutí, jak ohodnotí pojistné riziko, pojistné nebezpečí, zda je pojisti a za jakých podmínek a nezatají v odpovědi něco podstatného a
    - iii. pokud by při znalosti této skutečnosti při uzavření smlouvy tuto smlouvou neuzavřel nebo pokud by ji uzavřel za jiných podmínek;
  - k) zánikem pojistného zájmu za trvání pojištění; pojistitel má však právo na pojistné až do doby, kdy se o zániku pojistného zájmu dozvěděl;
  - l) zánikem pojistného nebezpečí, pojistného rizika za trvání pojištění;
  - m) smrtí pojištěné fyzické osoby.
2. Jestliže oprávněná osoba uvede při uplatňování práva na plnění z pojištění vědomě nepravdivě nebo hrubě zkreslené údaje týkající se rozsahu pojistné události nebo podstatné údaje týkající se této pojistné události zamíčí, má pojistitel právo plnění z pojistné smlouvy odmítnout. Dnem odmítnutí pojistného plnění pojištění zaniká.
  3. V případě uzavření pojistné smlouvy formou obchodu na dálku má pojistník právo bez udání důvodu odstoupit od pojistné smlouvy ve lhůtě čtrnácti dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy nebo ode dne, kdy mu byly sděleny pojistné podmínky, pokud k tomuto sdělení dojde na jeho žádost po uzavření pojistné smlouvy. Odstoupil-li pojistník od smlouvy uzavřené formou obchodu na dálku, vrátí mu pojistitel bez zbytečného odkladu, nejpozději však do třiceti dnů ode dne, kdy se odstoupení stane účinným, zaplacené pojistné; přitom má právo odečíst si, co již z pojištění plnil. Bylo-li však pojistné plnění vyplaceno ve výši přesahující výši zaplaceného pojistného, vrátí

pojistník, popřípadě pojištěný, pojistiteli částku zaplaceného pojistného plnění, která přesahuje zaplacené pojistné.

4. Dnem smrti pojistníka (odlišného od pojištěného) nebo dnem jeho zániku bez právního nástupce vstupuje do pojištění pojištěný. Oznámí-li však pojistiteli v písemné formě do třiceti dnů ode dne pojistníkovy smrti, nebo ode dne jeho zániku, že na trvání pojištění nemá zájem, zaniká pojištění dnem smrti, nebo dnem zániku pojistníka.

Článek 10

Škodná a pojistná událost

1. Škodnou událostí je vznik újmy, která by mohla být důvodem vzniku práva na pojistné plnění.
2. Pojistnou událostí se rozumí nahodilá škodná událost krytá pojištěním, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění.

Článek 11

Pojistné plnění, náklady na soudní řízení, zachraňovací náklady

1. Pojistitel je povinen poskytnout pojistné plnění v rozsahu a za podmíněk stanovených pojistnými podmínkami a pojistnou smlouvou.
2. Právo na pojistné plnění vzniká oprávněné osobě.
3. Pojistitel zahájí bez zbytečného odkladu po oznámení události, se kterou ten, kdo se pokládá za oprávněnou osobu, spojuje požadavek na pojistné plnění, šetření nutné ke zjištění existence a rozsahu jeho povinnosti plnit. Šetření je skončeno sdělením jeho výsledků osobě, která uplatnila právo na pojistné plnění; na žádost této osoby jí pojistitel v písemné formě zdůvodní výši pojistného plnění, popřípadě důvod jeho zamítnutí.
4. Nelze-li ukončit šetření do tří měsíců ode dne oznámení pojistné události, pojistitel v písemné formě sdělí, proč nelze šetření ukončit. Pojistitel poskytne oprávněné osobě na její žádost na pojistné plnění přiměřenou zálohu; to neplatí, je-li rozumný důvod poskytnutí zálohy odepřít.
5. Horní mez pro ohlášení škodné události po skončení trvání pojištění nesmí být delší než taková, která je dána zákonným předpisem.
6. Pojistné plnění je splatné do patnácti dnů poté, kdy pojistitel skončil šetření.
7. Pojištěný se podílí na pojistném plnění z každé pojistné události částkou sjednanou v pojistné smlouvě nebo v pojistných podmínkách (spolučást, integrální franšíza). Tuto částku pojistitel odečítá od pojistného plnění vypláceného oprávněné osobě.
8. Pojistitel poskytne pojistné plnění maximálně do výše limitu pojistného plnění sjednaného v pojistné smlouvě.
9. Pojistné plnění vyplácené pojistitelem z jedné pojistné události nesmí přesáhnout limit pojistného plnění sjednaný v pojistné smlouvě. To platí i pro hromadnou škodnou událost.
10. Právo na pojistné plnění nevzniká, způsobila-li úmyslně pojistnou událost buď osoba, která uplatňuje právo na pojistné plnění, anebo z jejího podnětu osoba třetí, není-li zákonem stanoveno jinak.
11. Pojistitel není povinen poskytnout pojistné plnění, pokud pojistník v době nabídky věděl nebo vědět měl a mohl, že pojistná událost již nastala.
12. Poškozenému nevzniká právo na plnění proti pojistiteli, nebylo-li tak ujednáno, anebo stanoveno jiným zákonem.
13. Bylo-li v důsledku porušení povinností uvedených v článku 5 těchto VPPOD při jednání o uzavření smlouvy nebo o její změně ujednáno nižší pojistné, má pojistitel právo pojistné plnění snížit o takovou část, jaký je poměr pojistného, které obdržel, k pojistnému, které měl obdržet.
14. Mělo-li porušení povinností uvedených v článku 5, těchto VPPOD vliv na vznik pojistné události, její průběh, na zvětšení rozsahu jejích následků nebo na zjištění či určení výše pojistného plnění, má pojistitel právo snížit pojistné plnění úměrně k tomu, jaký vliv mělo toto porušení na rozsah pojistitelovy povinnosti plnit.
15. Obsahuje-li oznámení vědomě nepravdivé nebo hrubě zkreslené podstatné údaje týkající se rozsahu oznámené události, anebo zamílčí-li se v něm vědomě údaje týkající se této události, má pojistitel právo na náhradu nákladů účelně vynaložených na šetření skutečností, o nichž mu byly tyto údaje sděleny nebo zamíčeny. Má se za to, že pojistitel vynaložil náklady v prokázané výši účelně.
16. Vyzval-li pojistník, pojištěný nebo jiná osoba, která uplatňuje na pojistné plnění právo, náklady šetření nebo jejich zvýšení porušením povinností, má pojistitel vůči němu právo na přiměřenou náhradu.
17. Způsobil-li pojištěný vznik újmy pod vlivem požití alkoholu nebo použití návykové látky nebo přípravku takovou látku obsahující má pojistitel proti němu právo na náhradu toho, co za něho plnil.
18. Pojistitel poskytne pojistné plnění v tuzemské měně, není-li ujednáno jinak. Pro přepočítání cizí měny se použije kurz vyhlášený Českou národní bankou ke dni vzniku pojistné události.

19. Pojistitel nahradí pojištěnému účelně vynaložené náklady odpovídající nejvýše mimosmluvní odměně advokáta:

- a) za obhajobu pojištěného v přípravném řízení a před soudem prvního stupně v trestním řízení vedeném proti němu v souvislosti se vznikem újmy;
- b) občanského soudního řízení o náhradě újmy v prvním stupni, jestliže toto řízení bylo nutné ke zjištění odpovědnosti pojištěného nebo výše náhrady vzniklé újmy, pokud je pojištěný povinen tyto náklady nahradit;
- c) za obhajobu pojištěného před odvolacím soudem, náklady mimosoudního projednávání nároku poškozeného na náhradu újmy a jiné náklady, pouze za předpokladu, že se pojistitel k úhradě takovýchto nákladů písemně zavázal.

20. Nad rámec sjednaného základního limitu pojistného plnění uhradí pojistitel zachraňovací a jiné náklady účelně vynaložené pojistníkem, pojištěným nebo jinou osobou:

- a) při odvrácení bezprostředně hrozící pojistné události na zmírnění následků již nastalé pojistné události,
- b) povinností odklidit poškozený pojištěný majetek nebo jeho zbytky z hygienických, ekologických či bezpečnostních důvodů včetně náhrady škody, kterou při této činnosti utrpěla. Pojistitel uhradí prokazatelně vynaložené zachraňovací náklady, maximálně do výše 10 % sjednané pojistné částky nebo sjednaného limitu pojistného plnění, není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, s výjimkou nákladů, které byly vynaloženy na záchranu života nebo zdraví osob, kde je výše omezena 30% sjednaného základního limitu pojistného plnění.

Zachraňovací náklady, které pojistník vynaložil se souhlasem pojistitele a k nimž by jinak nebyl povinen, je pojistitel povinen uhradit bez omezení. Vynaložil-li zachraňovací náklady pojištěný nebo jiná osoba nad rámec stanovených jiným zákonem, má proti pojistiteli stejné právo na náhradu účelně vynaložených zachraňovacích nákladů jako pojistník.

Článek 12

Obecné výluhy z pojištění

1. Pojištění odpovědnosti se nevztahuje na povinnost pojištěného nahradit poškozenému újmu vzniklou:
  - a) úmyslným jednáním, škodolibostí nebo jinou pohnutkou zvlášť zavrženihodnou;
  - b) v důsledku trestné činnosti pojištěného nebo jakéhokoliv podvodného nebo nepoctivého jednání pojištěného či třetí osoby jednající z podnětu pojištěného;
  - c) uložením nebo uplatňováním finančních sankcí;
  - d) v souvislosti s činností, kterou pojištěný vykonává neoprávněně;
  - e) převzetím nad rámec stanovený právními předpisy;
  - f) prodloužením se splněním smluvní povinnosti;
  - g) uplatněním práva z vadného plnění nebo vyplývající ze záruky za jakost nebo za jakost při převzetí;
  - h) v souvislosti s nárokem na pojistné plnění z pojištění odpovědnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání;
  - i) na majetku, který pojištěný nebo oprávněná osoba užívá neoprávněně;
  - j) v souvislosti s válkou a terorismem;
  - k) účinky jaderné energie, účinky silikátů, formaldehydu nebo azbestu nebo materiálu obsahujícího azbest, účinky toxických látek, toxických plynů nebo odpadu s toxickými vlastnostmi, působením magnetických nebo elektromagnetických polí;
  - l) genetickými změnami organismu nebo geneticky modifikovanými organismy včetně jakéhokoliv z nich získaného proteinu nebo produktu obsahujícího modifikovaný genetický prvek GMO nebo protein;
  - m) v souvislosti s vlastnictvím nebo provozem vozidel nebo plavidel, pokud je tato povinnost k náhradě předmětem povinného pojištění odpovědnosti z provozu vozidla nebo plavidla;
  - n) postupným znečištěním životního prostředí.
2. Pojištění odpovědnosti se nevztahuje, pokud tak není ujednáno příslušnými DPP, ZPP nebo v pojistné smlouvě, na povinnost pojištěného nahradit poškozenému újmu vzniklou:
  - a) ztrátou;
  - b) v souvislosti s vlastnictvím nebo provozem letadel a vozidel na vzduchovém polištáři včetně konstrukce, oprav nebo instalačních prací na letadlech;
  - c) v souvislosti s vlastnictvím, provozem nebo použitím tramvajových tratí, aerodromů a letišť, námořních přístavů, suchých doků, doků, mol a přístavů včetně činnosti s nimi spojených (například catering, bezpečnostní služba na letišti, zabezpečování značení letištních ploch, provoz kontejnerového terminálu, který je součástí přístavu a další);
  - d) v souvislosti se stavbou, opravou a likvidací lodí včetně konstrukčních, opravárenských a instalačních prací na lodích;

- e) v souvislosti s výstavbou, provozem a údržbou přehrad, hrází či s pracemi pod vodou;
  - f) těžební, dobývací nebo razicí činnosti nebo v souvislosti s těžbou, výrobou anebo rafinací ropy a zemního plynu;
  - g) provozováním motoristické a letecké sportovní činnosti nebo profesionální sportovní činnosti;
  - h) přerušením, omezením nebo kolísáním dodávek vody, plynu, elektřiny nebo tepla;
  - i) sesedáním, sesouváním půdy, erozí, poddolováním, odstřelem nebo otřesy v důsledku demoličních prací;
  - j) v souvislosti s budováním a provozem skládek odpadu s toxickými vlastnostmi;
  - k) poškozením, zničením nebo pohřešování záznamů na zvukových, obrazových a datových nosičích;
  - l) ekologickou újmou;
  - m) kybernetickým nebezpečím;
  - n) způsobenou jiné osobě v souvislosti:
    - i) se zákrokem směřujícím k zabránění vzniku újmy na chráněných hodnotách;
    - ii) s použitím donucovacích prostředků, psa nebo služební zbraně;
    - iii) s pohřešování věcí, která byla předmětem ochrany prováděné pojištěným;
  - o) v souvislosti s jakoukoliv náhradou újmy přisouzenou soudem Spojených států amerických nebo Kanady nebo přiznanou na základě práva Spojených států amerických nebo Kanady.
3. Pojistitel neposkytne pojistné plnění v případě, že by jeho poskytnutí bylo v rozporu s právními předpisy jakéhokoliv státu (včetně mezinárodních úmluv) upravujícími mezinárodní sankce za účelem udržení nebo obnovení nebo obnovení mezinárodního míru, bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu.

Článek 13 Přechod práv

1. Vzniklo-li v souvislosti s hrozící nebo nastalou pojistnou událostí osobě, která má právo na pojistné plnění, pojištěnému nebo osobě, která vynaložila zachraňovací náklady, proti jinému právo na náhradu újmy nebo jiné obdobné právo, přechází tato pohledávka včetně příslušenství, zajištění a dalších práv s ní spojených okamžikem výplaty plnění z pojištění na pojistitele, a to až do výše plnění, které pojistitel oprávněné osobě vyplatil. To neplatí, vzniklo-li této osobě takové právo vůči tomu, kdo s ní žije ve společné domácnosti nebo je na ni odkázán výživou, ledaže způsobil pojistnou událost úmyslně.
2. Osoba, jejíž právo na pojistitele přešlo, vydá pojistiteli potřebné doklady a sdělí mu vše, co je k uplatnění pohledávky zapotřebí. Zmaří-li přechod práva na pojistitele, má pojistitel právo snížit plnění z pojištění o částku, kterou by jinak mohl získat. Poskytl-li již pojistitel plnění, má právo na náhradu až do výše této částky.
3. Má-li pojištěný vůči oprávněné osobě nebo jiné osobě právo na vrácení vyplacené částky nebo snížení důchodu nebo na zastavení jeho výplaty, přechází toto právo na pojistitele, pokud za pojištěného tuto částku uhradil nebo za něj vyplácí důchod.
4. Na pojistitele přechází právo na úhradu nákladů soudního řízení o náhradě újmy, které bylo pojištěnému přiznáno proti odpůrci, pokud je pojistitel za něj uhradil.
5. Vzdal-li se pojištěný nebo osoba, která vynaložila zachraňovací náklady, svého práva na náhradu újmy nebo jiného obdobného práva, nebo toto právo včas neuplatnilo nebo jinak zmařilo přechod svých práv na pojistitele, má pojistitel právo pojistné plnění snížit až do výše částek, které by jinak mohl získat, nestanovi-li právní předpis jinak. Projeví-li se následky jednání uvedeného v první větě tohoto odstavce až po výplatě pojistného plnění, má pojistitel právo na vrácení vyplaceného pojistného plnění až do výše částek, které by jinak mohl získat.

Článek 14 Doručování

1. Veškeré žádosti a sdělení, které mají vliv na výši pojistného či rozsah pojištění, se podávají písemně.
2. Písemnosti pojistitele jsou doručovány provozovatelem poštovních služeb, popř. zaměstnancem pojistitele nebo jinou pojistitelem pověřenou osobou na adresu uvedenou v pojistné smlouvě či na poslední pojištěteli známou adresu.
3. Písemnost pojistitele odeslaná provozovatelem poštovních služeb doporučenou zásilkou, popř. obyčejnou zásilkou, adresátovi se považuje za doručenou:
  - a) třetím pracovním dnem po odeslání zásilky; u doporučené zásilky s dodejkou dnem převzetí zásilky, a to i v případě převzetí zásilky jinou osobou, již pošta doručila zásilkou v souladu s právními předpisy o poštovních službách (např. rodinný příslušník);
  - b) dnem odepření převzetí zásilky;
  - c) dnem vrácení zásilky jako nedoručitelné (např. pokud nelze adre-

- sáta na uvedené adrese zjistit, adresát neozačil poštovní schránku svým jménem a příjmením nebo názvem, změnil-li adresát svůj pobyt a doručení zásilky není možné);
  - d) posledním dnem úložní lhůty, pokud nebyl adresát zastižen a písemnost pojistitele byla uložena doručovatelem na poště, a to i když se adresát o uložení nedozvěděl.
4. Není-li ujednáno jinak, lze písemnosti doručovat prostřednictvím datové schránky. Není-li taková písemnost doručena okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k této písemnosti, považuje se písemnost za doručenu třetím dnem po jejím odeslání, a to i v případě, že se adresát o jejím obsahu nedozvěděl, nestanovi-li zákon či jiný právní předpis jinak.
  5. Není-li ujednáno jinak, lze písemnosti doručovat elektronickou zprávou, elektronickou zprávou opatřenou zaručeným elektronickým podpisem odesílatele nebo prostřednictvím internetové aplikace pojistitele. Elektronicky se písemnosti doručují na elektronickou adresu poskytnutou adresátem. Písemnost odeslaná adresátovi elektronicky na poslední oznámenou elektronickou adresu se považuje za doručenu třetím dnem po jejím odeslání, a to i v případě, že se adresát o jejím obsahu nedozvěděl, nestanovi-li zákon či jiný právní předpis jinak.
  6. Veškeré kontaktní adresy pro doručování písemnosti pojistiteli jsou uvedeny na jeho webových stránkách.

Článek 15

Zpracování osobních údajů, komunikace

1. Pojistitel je povinen nakládat s osobními údaji ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.
2. Pojistník souhlasí, aby pojistitel uložil informace týkající se jeho pojištění do informačního systému České asociace pojišťoven (dále jen „ČAP“) s tím, že tyto informace mohou být poskytnuty kterémukoli členu ČAP. Účelem informačního systému je shromažďovat a zpracovávat data k ochraně klientů i k ochraně pojišťoven a pro potřeby statistiky.
3. Pojistník souhlasí se zasláním obchodních a marketingových sdělení. Tento souhlas může kdykoliv během trvání pojištění odvolat.
4. Pojistník souhlasí se zasláním informací od pojistitele prostředky elektronické komunikace, pokud v pojistné smlouvě uvedl elektronickou adresu nebo telefonní číslo. Tento souhlas může kdykoliv během trvání pojištění odvolat.
5. Pokud pojistník nesouhlasí se zasláním informací prostředky elektronické komunikace dle čl. 15 odst. 4, nemůže mu pojistitel zasílat ani písemnosti elektronickou zprávou opatřenou zaručeným elektronickým podpisem odesílatele dle čl. 14 odst. 5.

Článek 16

Výklad pojmů

Pro účely tohoto pojištění se rozumí:

1. **Běžným pojistným** pojistné stanovené za pojistné období a je splatné prvního dne pojistného období, pokud není ujednáno jinak.
2. **Ekologickou újmou** ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů, vznikajících poškozením jejich složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v lidské činnosti.
3. **Finanční sankcí** jakákoliv pokuta, penále či jiná smluvní, správní nebo trestní sankce s výjimkou sankcí uložených v souvislosti s výpočtem a poukazy daní a poplatků nebo pojistného na veřejné pojištění (například zdravotní, sociální).
4. **Hromadnou škodnou událostí** více spolu časově souvisejících škodných událostí, které vyplývají přímo nebo nepřímo ze stejného zdroje, příčiny, události, okolnosti, závady či jiného nebezpečí a považují se za jednu škodnou událost. Pro vznik hromadné škodné události je rozhodný vznik první události v řadě.
5. **Integrovanou franšizou** částka sjednaná v pojistné smlouvě, do jejíž výše se pojistné plnění neposkytuje; v případě, kdy pojistné plnění přesáhlo sjednanou výši franšizy, se tato částka od pojistného plnění neodědílá. Může být stanovena pevnou částkou v Kč nebo pevným procentem.
6. **Jednorázovým pojistným** pojistné stanovené na celou pojistnou dobu a je splatné dnem počátku pojištění.
7. **Kybernetickým nebezpečím** jakákoliv ztráta, pozměnění či poškození nebo snížení funkčnosti, dostupnosti nebo provozuschopnosti výpočetních systémů, hardwaru, programů, softwaru, dat, data skladů, mikročipů, integrovaných obvodů nebo podobných prvků, bez ohledu na to, zda tvoří nebo netvoří součást počítačového vybavení poškozeného v souvislosti s výkonem činnosti pojištěného.
8. **Limitem plnění** maximální hranice poskytnutého pojistného plnění.
9. **Nabídkou** návrh pojistné smlouvy vypracovaný pojistitelem.
10. **Obchodem na dálku** uzavření pojistné smlouvy formou, při které bylo využito komunikačních prostředků bez nutnosti současné fyzické přítomnosti smluvních stran.
11. **Oprávněnou osobou** pojistník, pojištěný nebo jiná osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění.

12. **Plavidlem** plavidlo ve smyslu zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě a vyhlášky č. 223/1995 sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách, v platném znění.
13. **Poddolováním** antropogenní geodynamický proces v území, v němž byla nebo je provozována hlubinná těžba, popř. budovány podzemní stavby, v důsledku čehož došlo ke zdeformování nadloží a následnému poklesu nebo propadání povrchu území.
14. **Pohřešováním majetku:**
  - a) **odcizením majetku krádeží** tj. přivlastnění si pojištěného majetku, jeho části nebo příslušenství v případech, kdy ke vniknutí do místa, kde byl majetek uložen, došlo zjištěným způsobem (např. se stopami násilí);
  - b) **odcizením majetku loupeží** tj. přivlastnění si pojištěného majetku, jeho části nebo příslušenství tak, že pachatel použil proti pojištěnému nebo jiné osobě pověřené pojištěným násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí;
  - c) **ztrátou majetku** nebo jeho části tj. stav, kdy pojištěný nezávisle na své vůli pozbyl možnost s majetkem nakládat, neví, kde se majetek nachází, popřípadě zda majetek ještě vůbec existuje.
15. **Pojištětelem** právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost v souladu s příslušným zákonem.
16. **Pojištěníkem** fyzická nebo právnická osoba, která uzavřela pojistnou smlouvu s pojištětelem.
17. **Pojištěným nebezpečím** je možná příčina vzniku pojistné události.
18. **Pojištěným obdobím** časové období dohodnuté v pojistné smlouvě, za které se platí běžné pojistné. Není-li v pojistné smlouvě ujednáno pojistné období jako časové období (roční, pololetní nebo čtvrtletní), za které se platí běžné pojistné, považuje se za ujednané pojistné období roční.
19. **Pojištěným rizikem** je míra pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojištěným nebezpečím.
20. **Pojištěným osobou**, na jejíž odpovědnost nebo jinou hodnotu pojistného zájmu se pojištění vztahuje.
21. **Poškozeným** právnická nebo fyzická osoba, která utrpěla škodu nebo jinou újmu (třetí strana).
22. **Poškozením majetku** změna stavu majetku, kterou je objektivně možno odstranit opravou nebo taková změna stavu majetku, kterou objektivně není možno odstranit opravou, přesto je však majetek použitelný k původnímu účelu.
23. **Profesionální sportovní činností** jakákoliv sportovní činnost, kterou fyzická nebo právnická osoba provádí za úplatu, jakož i veškerá příprava k této činnosti.
24. **Sesedáním půdy** klesání zemského povrchu směrem do středu Země v důsledku působení přírodních a klimatických vlivů nebo lidské činnosti.
25. **Sesouváním půdy** pohyb hornin z vyšších poloh svahu do nižších, ke kterému dochází působením přírodních nebo klimatických vlivů nebo lidské činnosti při porušení podmínek rovnováhy svahu.
26. **Spoluúčastí (odčetná franšíza)** částka sjednaná v pojistné smlouvě, do jejíž výše se pojistné plnění neposkytuje. Jedná se o částku, kterou se pojištěný podílí na pojistném plnění. Může být stanovena pevnou částkou v Kč nebo pevným procentem.
27. **Spotřebitelem** fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
28. **Škodovým pojištěním** pojištění, jehož účelem je v ujednaném rozsahu formou pojistného plnění vyrovnávat úbytek majetku vzniklý v důsledku pojistné události.
29. **Účastníkem pojištění** pojištětel a pojištěník jakožto smluvní strany a dále pojištěný a každá další osoba, které z pojištění vzniklo právo nebo povinnost.
30. **Újmou** majetková újma (škoda) a nemajetková újma specifikovaná v příslušných DPP, ZPP nebo pojistné smlouvě.
31. **Účinky jaderné energie** újmy vzniklé v důsledku ionizujícího záření nebo kontaminace radioaktivitou z jakéhokoliv jaderného paliva, jaderného odpadu nebo ze spalování jaderného paliva, v důsledku radioaktivních, toxických nebo jinak riskantních nebo kontaminujících vlastností jakéhokoliv nukleárního zařízení, reaktoru, nukleární montáže nebo nukleárního komponentu nebo působením jakéhokoliv zbraně využívající atomové nebo nukleární štěpení, syntézu nebo jinou podobnou reakci, radioaktivní síly nebo materiály.
32. **Úmyslným jednáním** takové konání, že škůdce věděl, že svým jednáním újmu způsobí, nebo že jí může způsobit a chtěl jí způsobit (přímý úmysl), anebo že škůdce věděl, že újmu způsobit a pro případ, že ke škodě dojde, byl s tím srozuměn (nepřímý úmysl).
33. **Válkou a terorismem** válečné operace, povstání, vzpoury nebo jiné hromadné násilné nepokoje, stávkový, pracovní vyluky, teroristické akty (tj. násilné jednání motivované politicky, sociálně, ideologicky nebo nábožensky), nebo vládní opatření k jinému účelu než ke snížení rozsahu újmy.
34. **Vozidlem** silniční vozidlo, zvláštní vozidlo, historické a sportovní vozidlo ve smyslu zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, v platném znění. **Silniční vozidlo** je motorové a nemotorové vozidlo, které je vyrobené za účelem provozu na pozemních komunikacích pro přepravu osob, zvířat nebo věcí (motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní automobily, speciální vozidla, přípojná vozidla – nemotorová vozidla určená k tažení jiným vozidlem, s nímž je spojeno do soupravy, ostatní silniční vozidla). **Zvláštní vozidlo** je vozidlo vyrobené k jiným účelům než k provozu na pozemních komunikacích, které může být při splnění podmínek stanovených zákonem k provozu na pozemních komunikacích schváleno (zemědělské nebo lesnické traktory a jejich přípojná vozidla, pracovní stroje samojízdné, pracovní stroje přípojně, nemotorové pracovní stroje, nemotorová vozidla tažená nebo tlačena pěšky jdoucí osobou, vozík pro invalidy s motorickým pohonem, pokud jejich šířka přesahuje 1m, rychlost převyšuje 6 km/h nebo jejich hmotnost převyšuje 450 kg). **Historické vozidlo (sportovní vozidlo)** vozidlo zapsané v registru historických vozidel (sportovních vozidel), a ke kterým byl vydán průkaz historického vozidla (sportovního vozidla).
35. **Znečištěním životního prostředí** jakéhokoliv poškození životního prostředí či jeho složek v důsledku lidské činnosti způsobené vnášením takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro životní prostředí či jeho složky.
36. **Zničením majetku** změna stavu majetku, kterou objektivně není možno odstranit opravou, a proto majetek již nelze dále používat k původnímu účelu.

Článek 17
Zdvěrečné ustanovení

Tyto VPP nabývají účinnosti dnem 1. dubna 2016.

IV Vývoj bodové hodnoty v letech 2014–2021

ROK	PRŮMĚRNÁ MZDA (předchozí rok)	HODNOTA BODU	ZSU (maximální hodnota)
2014	25 128 Kč	251,28 Kč	10 014 000 Kč
2015	25 686 Kč	256,86 Kč	10 274 400 Kč
2016	26 467 Kč	264,67 Kč	10 586 800 Kč
2017	27 589 Kč	275,89 Kč	11 035 600 Kč
2018	29 504 Kč	295,04 Kč	11 801 600 Kč
2019	31 885 Kč	318,85 Kč	12 754 000 Kč
2020	34 125 Kč	341,25 Kč	13 650 000 Kč
2021	35 611 Kč	356,11 Kč	14 244 400 Kč

zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/prumerne-mzdy>, vlastní zpracování

HODNOCENÍ BOLESTI

„Přehled bolesti je obsahem části B. Metodiky. Skládá se z jednotlivých položek, jimž jsou přiřazeny bodové hodnoty vyjadřující vzájemné proporce mezi těmito položkami. Pro určení výše náhrady je třeba výsledný bodový součet vynásobit částkou odpovídající hodnotě jednoho bodu. Metodika doporučuje hodnotu bodu odvozovat od jednoho procenta hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikl nárok/vznikla bolest.“¹

ZTÍŽENÍ SPOLEČENSKÉHO UPLATNĚNÍ

„U ztížení společenského uplatnění bylo přistoupeno k vytvoření zcela nového systému, který by vedle nezbytného odborného lékařského zatřídění újmou zohledňoval i lépe definovaný a zdravotní újmě přiřazený rozsah postižení (omezení) jednak ve vztahu k průměrnému (obvyklému) poškozenému, a to zejména z pohledu všech myslitelných stránek lidského života, tj. všech oblastí, v nichž pro trvalé zdravotní následky dochází k omezení či dokonce k plnému vyřazení z možnosti se společensky uplatnit a naplnit tak zákonem předvídanou podmínku „lepší budoucnosti“, jednak s přihlédnutím k individuálním odlišnostem každého jednotlivého případu. Definovaná částka představuje pomyslnou hodnotu zmařeného (byť neskončeného) lidského života při absolutním vyřazení ze všech sfér společenského zapojení (100 %). Metodika doporučuje, aby výše této částky nemusela být opakovaně revidována a aby reflektovala vývoj hladiny cen a ekonomické ukazatele, navrhuje se vyjádřit ji pomocí 400násobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného, tj. kdy je možno přistoupit k vyčíslení náhrady.“²

¹ www.nsoud.cz

² tamtéž

Zdroj: vlastní zpracování

V Detailní statistika výsledků propojištěnosti podle ekonomických činností

Pro všechny výše získané skupiny s rozdílnou úrovní propojištěnosti jsou dále představeny detailní výsledky pro hlavní skupiny ekonomických činností, z nichž ke každé lze ukázat konkrétní potenciál, jaká rizika odpovědnosti

subjekt nemá kryta, kdy ke konkrétním segmentům lze stanovit vhodné příklady a kdy pojištění obecné odpovědnosti má pro subjekt (bez ohledu na celkový rozsah vykonávané činnosti) svůj jasný význam (viz tabulka č. 3).

Popis skupiny	Kód skupiny	Ekonomická činnost (kód NACE a specifikace)	Počet registrovaných subjektů	Součet pojištění	Propojištěnost	Relativně vůči propojištěnosti ve skupině	Nepojištěné subjekty (minimální odhad)
„Mrtvé duše“ (neznámý obrát i počet zaměstnanců)	1A	A – Zemědělství	67 914	326	0,5%	59,8%	67 588
	1A	A – Zemědělství – méně rizikové	3 722	16	0,4%	53,6%	3 706
	1A	B, D, E – Těžba a sítě	13 315	98	0,7%	91,7%	13 217
	1A	C – Průmysl	99 990	615	0,6%	76,6%	99 375
	1A	C – Průmysl – méně rizikový	13 512	40	0,3%	36,9%	13 472
	1A	F – Stavebnictví	148 641	896	0,6%	75,1%	147 745
	1A	G – Nеспециализovaný maloobchod	101 623	261	0,3%	32,0%	101 362
	1A	G – Velkoobchod mimo vozidel	216 220	1 102	0,5%	63,5%	215 118
	1A	G – Vozidla	23 930	176	0,7%	91,6%	23 754
	1A	G – Vozidla – méně riziková	79 006	245	0,3%	38,6%	78 761
	1A	H – Doprava a logistika	29 369	249	0,8%	105,7%	29 120
	1A	I – Ubytování, stav, pohostinství	77 144	794	1,0%	128,3%	76 350
	1A	J – Informace a komunikace	23 800	105	0,4%	55,0%	23 695
	1A	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	194 737	2 570	1,3%	164,5%	192 167
	1A	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	11 525	62	0,5%	67,0%	11 463
	1A	M – Ostatní profese vědecké a technické	77 144	551	0,7%	89,0%	76 593
	1A	M – Reklama a průzkum trhu	15 339	50	0,3%	40,6%	15 289
	1A	P – Vzdělávání	16 758	90	0,5%	66,9%	16 668
	1A	Q – Zdravotnictví	5 048	429	8,5%	1059,0%	4 619
	1A	R-S – Kultura, zábava a ostatní	166 077	2 438	1,5%	182,9%	163 639
	1A – Celkem		1 356 832	1 384 814	11 113	0,8%	100,0%

OSVČ s neznámým počtem zaměstnanců	2	A – Zemědělství	7 699	142	1,8%	63,1%	7 557
	2	A – Zemědělství – méně rizikové	813	21	2,6%	88,4%	792
	2	B, D, E – Těžba a sítě	2 219	54	2,4%	83,3%	2 165
	2	C – Průmysl	7 880	247	3,1%	107,2%	7 633
	2	C – Průmysl – méně rizikový	598	12	2,0%	68,7%	586
	2	F – Stavebnictví	15 505	518	3,3%	114,3%	14 987
	2	G – Nеспециализovaný maloobchod	4 909	109	2,2%	76,0%	4 800
	2	G – Velkoobchod mimo vozidel	14 169	259	1,8%	62,5%	13 910
	2	G – Vozidla	2 262	89	3,9%	134,6%	2 173
	2	G – Vozidla – méně riziková	2 851	103	3,6%	123,6%	2 748
	2	H – Doprava a logistika	2 565	117	4,6%	156,1%	2 448
	2	I – Ubytování, stav, pohostinství	7 811	273	3,5%	119,6%	7 538
	2	J – Informace a komunikace	1 796	26	1,4%	49,5%	1 770
	2	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	12 773	564	4,4%	151,1%	12 209
	2	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	375	11	2,9%	100,4%	364
	2	M – Ostatní profese vědecké a technické	6 070	124	2,0%	69,9%	5 946
	2	M – Reklama a průzkum trhu	1 471	24	1,6%	55,8%	1 447
	2	P – Vzdělávání	1 727	26	1,5%	51,5%	1 701
	2	R-S – Kultura, zábava a ostatní	8 767	270	3,1%	105,4%	8 497
	2 – Celkem			105 288	102 260	2 989	2,9%

OSVČ bez zaměstnanců, obrát do 200 000 Kč	3	A – Zemědělství	30 823	782	2,5%	58,8%	30 041
	3	A – Zemědělství – méně rizikové	3 319	113	3,4%	78,9%	3 206
	3	B, D, E – Těžba a sítě	10 755	251	2,3%	54,1%	10 504
	3	C – Průmysl	29 423	1 436	4,9%	113,1%	27 987
	3	C – Průmysl – méně rizikový	3 087	127	4,1%	95,3%	2 960
	3	F – Stavebnictví	36 221	1 839	5,1%	117,7%	34 382
	3	G – Nеспециализovaný maloobchod	12 226	355	2,9%	67,3%	11 871
	3	G – Velkoobchod mimo vozidel	43 102	1 269	2,9%	68,2%	41 833
	3	G – Vozidla	7 679	505	6,6%	152,4%	7 174
	3	G – Vozidla – méně riziková	8 293	263	3,2%	73,5%	8 030
	3	H – Doprava a logistika	6 164	353	5,7%	132,7%	5 811
	3	I – Ubytování, stav, pohostinství	13 252	907	6,8%	158,6%	12 345
	3	J – Informace a komunikace	10 671	185	1,7%	40,2%	10 486
	3	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	61 400	3 492	5,7%	131,8%	57 908
	3	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	2 302	70	3,0%	70,5%	2 232
	3	M – Ostatní profese vědecké a technické	26 679	705	2,6%	61,2%	25 974
	3	M – Reklama a průzkum trhu	5 116	107	2,1%	48,5%	5 009
	3	P – Vzdělávání	9 049	193	2,1%	49,4%	8 856
	3	R-S – Kultura, zábava a ostatní	42 502	2 671	6,3%	145,6%	39 831
	3 – Celkem			368 928	362 063	15 623	4,3%

Popis skupiny	Kód skupiny	Ekonomická činnost (kód NACE a specifikace)	Počet registrovaných subjektů	Součet pojištění	Propojištěnost	Relativně vůči propojištěnosti ve skupině	Nepojištěné subjekty (minimální odhad)
OSVČ bez zaměstnanců, obrat nad 200 000 Kč, méně rizikové činnosti	4A	A - Zemědělství - méně rizikové	6 543	829	12,7%	101,5%	5 714
	4A	C - Průmysl - méně rizikový	2 727	407	14,9%	119,6%	2 320
	4A	G - Nеспециализованý maloobchod	17 001	2 024	11,9%	95,4%	14 977
	4A	G - Velkoobchod mimo vozidel	42 092	4 817	11,4%	91,7%	37 275
	4A	G - Vozidla - méně riziková	15 981	2 359	14,8%	118,3%	13 622
	4A	K - Ostatní služby mimo zdravotnictví - méně rizikové	1 560	199	12,8%	102,2%	1 361
	4A	M - Ostatní profese vědecké a technické	19 892	2 836	14,3%	114,3%	17 056
	4A	M - Reklama a průzkum trhu	6 087	552	9,1%	72,7%	5 535
	4A	P - Vzdělávání	5 327	602	11,3%	90,6%	4 725
		4A - Celkem		115 553	117 210	14 625	12,5%
OSVČ bez zaměstnanců, obrat nad 200 000 Kč, více rizikové činnosti	4B	A - Zemědělství	30 101	3 714	12,3%	61,8%	26 387
	4B	B, D, E - Těžba a sítě	7 072	1 612	22,8%	114,2%	5 460
	4B	C - Průmysl	54 028	11 443	21,2%	106,1%	42 585
	4B	F - Stavebnictví	84 040	18 115	21,6%	108,0%	65 925
	4B	G - Vozidla	15 310	3 709	24,2%	121,4%	11 601
	4B	H - Doprava a logistika	15 580	3 887	24,9%	125,0%	11 693
	4B	I - Ubytování, stav, pohostinství	22 272	4 017	18,0%	90,4%	18 255
	4B	J - Informace a komunikace	13 008	946	7,3%	36,4%	12 062
	4B	K - Ostatní služby mimo zdravotnictví	64 477	14 116	21,9%	109,7%	50 361
	4B	P - Vzdělávání	13	1	7,7%	38,5%	12
	4B	R-S - Kultura, zábava a ostatní	37 078	6 884	18,6%	93,0%	30 194
	4B - Celkem		329 211	342 979	68 444	20,0%	100,0%
Firmy bez zaměstnanců	5	A - Zemědělství	8 776	253	2,9%	20,0%	8 523
	5	A - Zemědělství - méně rizikové	307	24	7,8%	54,2%	283
	5	B, D, E - Těžba a sítě	2 259	517	22,9%	158,7%	1 742
	5	C - Průmysl	7 945	815	10,3%	71,1%	7 130
	5	C - Průmysl - méně rizikový	477	37	7,8%	53,8%	440
	5	F - Stavebnictví	12 257	1 520	12,4%	86,0%	10 737
	5	G - Nеспециализованý maloobchod	4 593	429	9,3%	64,8%	4 164
	5	G - Velkoobchod mimo vozidel	20 865	2 329	11,2%	77,4%	18 536
	5	G - Vozidla	1 238	160	12,9%	89,6%	1 078
	5	G - Vozidla - méně riziková	3 825	406	10,6%	73,6%	3 419
	5	H - Doprava a logistika	1 385	157	11,3%	78,6%	1 228
	5	I - Ubytování, stav, pohostinství	3 651	514	14,1%	97,6%	3 137
	5	J - Informace a komunikace	4 347	391	9,0%	62,4%	3 956
	5	K - Ostatní služby mimo zdravotnictví	39 426	9 508	24,1%	167,3%	29 918

Firmy bez zaměstnanců	5	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	356	24	6,7%	46,8%	332
	5	M – Ostatní profese vědecké a technické	8 970	738	8,2%	57,1%	8 232
	5	M – Reklama a průzkum trhu	1 843	213	11,6%	80,2%	1 630
	5	P – Vzdělávání	1 799	164	9,1%	63,2%	1 635
	5	R-S – Kultura, zábava a ostatní	23 829	3 161	13,3%	92,0%	20 668
	5 – Celkem		131 005	148 148	21 360	14,4 %	100,0 %
Společ. vlastníků jednotek	1B	J – Informace a komunikace	1	-	0,0%	-	1
	1B	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	56 575	17 257	30,5%	100,0%	39 318
	1B – Celkem		54 092	56 576	17 257	30,5 %	100,0 %
Firmy se zaměstnanci, méně rizikové činnosti	6A	A – Zemědělství – méně rizikové	376	44	11,7%	32,8 %	332
	6A	C – Průmysl – méně rizikový	788	274	34,8%	97,6 %	514
	6A	G – Nеспециализovaný maloobchod	3 339	1 343	40,2%	112,8 %	1 996
	6A	G – Velkoobchod mimo vozidel	25 077	8 603	34,3%	96,3 %	16 474
	6A	G – Vozidla – méně riziková	6 709	3 166	47,2%	132,4 %	3 543
	6A	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	334	98	29,3%	82,3 %	236
	6A	M – Ostatní profese vědecké a technické	7 718	2 111	27,4%	76,7 %	5 607
	6A	M – Reklama a průzkum trhu	2 364	891	37,7%	105,7 %	1 473
	6A	P – Vzdělávání	1 580	680	43,0%	120,7 %	900
	6A – Celkem		46 893	48 285	17 210	35,6 %	100,0 %
	Firmy se zaměstnanci, více rizikové činnosti	6B	A – Zemědělství	4 328	920	21,3%	47,7%
6B		B, D, E – Těžba a sítě	2 064	832	40,3%	90,5%	1 232
6B		C – Průmysl	11 350	5 043	44,4%	99,7%	6 307
6B		F – Stavebnictví	13 785	7 600	55,1%	123,8 %	6 185
6B		G – Vozidla	2 967	1 540	51,9%	116,5 %	1 427
6B		H – Doprava a logistika	3 820	1 476	38,6%	86,7%	2 344
6B		I – Úbytování, stav, pohostinství	8 650	2 936	33,9%	76,2%	5 714
6B		J – Informace a komunikace	4 593	1 502	32,7%	73,4%	3 091
6B		K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	34 355	16 042	46,7%	104,8 %	18 313
6B		P – Vzdělávání	1 664	1 349	81,1%	182,0 %	315
6B		R-S – Kultura, zábava a ostatní	8 873	3 723	42,0%	94,2%	5 150
6B – Celkem		92 810	96 449	42 963	44,5 %	100,0 %	
OSVČ se zaměstnanci		7	A – Zemědělství	4 545	1 253	27,6%	58,3%
	7	A – Zemědělství – méně rizikové	1 352	354	26,2%	55,4%	998
	7	B, D, E – Těžba a sítě	1 324	771	58,2%	123,1%	553
	7	C – Průmysl	6 816	3 462	50,8%	107,4%	3 354
	7	C – Průmysl – méně rizikový	655	252	38,5%	81,3%	403
	7	F – Stavebnictví	6 957	4 312	62,0%	131,0%	2 645
	7	G – Nеспециализovaný maloobchod	2 653	1 036	39,1%	82,6%	1 617

Popis skupiny	Kód skupiny	Ekonomická činnost (kód NACE a specifikace)	Počet registrovaných subjektů	Součet pojištění	Propojištěnoat	Relativně vůči propojištěnosti ve skupině	Nepojištěné subjekty (minimální odhad)
OSVČ se zaměstnanci	7	G – Velkoobchod mimo vozidel	4 614	1 813	39,3%	83,1%	2 801
	7	G – Vozidla	2 767	1 668	60,3%	127,4%	1 099
	7	G – Vozidla – méně riziková	4 574	2 358	51,6%	109,0%	2 216
	7	H – Doprava a logistika	4 885	2 832	58,0%	122,6%	2 053
	7	I – Ubytování, stav, pohostinství	11 766	4 339	36,9%	78,0%	7 427
	7	J – Informace a komunikace	341	128	37,5%	79,4%	213
	7	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	8 766	4 969	56,7%	119,8%	3 797
	7	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	125	51	40,8%	86,3%	74
	7	M – Ostatní profese vědecké a technické	1 094	507	46,3%	98,0%	587
	7	M – Reklama a průzkum trhu	350	126	36,0%	76,1%	224
	7	P – Vzdělávání	416	145	34,9%	73,7%	271
	7	R-S – Kultura, zábava a ostatní	3 226	1 424	44,1%	93,3%	1 802
	7 – Celkem			69 028	67 226	31 800	47,3%
Firmy s šesti a více zaměstnanci, obrát přes 3 mil. Kč	8	A – Zemědělství	2 822	653	23,1%	26,2%	2 169
	8	A – Zemědělství – méně rizikové	544	121	22,2%	25,2%	423
	8	B, D, E – Těžba a sítě	1 423	1 352	95,0%	107,6%	71
	8	C – Průmysl	12 977	11 611	89,5%	101,3%	1 366
	8	C – Průmysl – méně rizikový	1 284	987	76,9%	87,1%	297
	8	F – Stavebnictví	6 933	7 943	100,0%	113,2%	0
	8	G – Nеспециализovaný maloobchod	894	699	78,2%	88,5%	195
	8	G – Velkoobchod mimo vozidel	7 479	6 753	90,3%	102,3%	726
	8	G – Vozidla	1 845	1 954	100,0%	113,2%	0
	8	G – Vozidla – méně riziková	3 757	3 627	96,5%	109,3%	130
	8	H – Doprava a logistika	4 001	4 084	100,0%	113,2%	0
	8	I – Ubytování, stav, pohostinství	4 209	3 491	82,9%	93,9%	718
	8	J – Informace a komunikace	1 980	1 642	82,9%	93,9%	338
	8	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	11 000	10 355	94,1%	106,6%	645
	8	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	211	194	91,9%	104,1%	17
	8	M – Ostatní profese vědecké a technické	751	579	77,1%	87,3%	172
	8	M – Reklama a průzkum trhu	639	546	85,4%	96,8%	93
	8	P – Vzdělávání	7 849	5 060	64,5%	73,0%	2 789
	8	Q – Zdravotnictví	2 924	3 390	100,0%	113,2%	0
	8	R-S – Kultura, zábava a ostatní	2 278	1 892	83,1%	94,1%	386
8 – Celkem			92 794	75 800	66 933	88,3%	100,0%
*)	9	Q – Zdravotnictví	25 545	26 156	100,0%	100,0%	0
	9 – Celkem			25 670	25 545	26 156	100,0%
Celkový součet			2 788 104	401 945	2 827 355	336 473	11,90%

Zdroj: https://www.cap.cz/images/Analyzy/CAP_analyza_pojodpovednosti_WEB_I.pdf

VI Podkladová data pro grafické výstupy

Data pro graf 1

POČET SPRAVOVANÝCH ZAMĚSTNAVATELŮ (v ks)				
	2015	2016	2017	2018
Kooperativa	232678	241830	249711	256444
Česká pojišťovna	13406	13007	12662	12324

Zdroj: www.nku.cz, vlastní zpracování

Data pro graf 3

CELKOVÉ PŘEDEPSANÉ SMLUVNÍ POJISTNÉ (v tis. Kč)												
Pojistitel	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Kč	tržní podíl v %	Kč	tržní podíl v %	tržní podíl v %	Kč	tržní podíl v %	Kč	tržní podíl v %	Kč	tržní podíl v %	
Česká pojišťovna	26840561	23,1	26739263	22,6	27154551	22,1	27762736	21,5	0	0	0	0
Generali pojišťovna	8620319	7,4	8465698	7,1	8538525	6,9	8983880	6,9	0	0	0	0
GČP	0	0	0	0	0	0	0	0	28119599	20,6	37729874	26,7
KOOP	23063590	19,9	23964608	20,2	24768761	20,1	24771713	19,2	32459039	23,7	32911564	23,3
ALLIANZ	11356114	9,8	12503681	10,6	12494375	10,2	13018967	10,1	14468067	10,6	15431550	10,9
ČPP	7036502	6,1	7596996	6,4	8161199	6,6	9079813	7	10125458	7,4	11860287	8,4
ČSOBP	7894809	6,8	8399364	7,1	9222675	7,5	10147576	7,8	11056363	8,1	10857355	7,7
UNIQA	5695740	4,9	6074770	5,1	6481760	5,3	6945320	5,4	7544635	5,5	7909079	5,6
Celkem	90507635	78	93744380	79,1	96821846	78,7	100710005	77,9	103773161	75,9	116699709	82,6
ostatní	25608706	22	24758049	20,9	32502163	21,3	28614004	22,1	32949669	24,1	24513328	17,4
CELKEM	116116341	100	118502429	100	129324009	100	129324009	100	136722830	100	141213037	100

Zdroj: <https://www.cap.cz/statistiky-prognozy-analyzy/vyvoj-pojistneho-trhu>, vlastní zpracování

Data pro graf 4 a graf 10

NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ_CELKOVÉ PŘEDEPSANÉ POJISTNÉ (v tis. Kč)						
Pojistitel/Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Česká pojišťovna	18063391	18537768	19319848	20237391	0	0
Generali	5418102	5387451	5709293	6066147	0	0
GČP	0	0	0	0	20848296	27357458
KOOP	16295160	17173985	17978023	18123056	18450390	18673709
ALLIANZ	8617877	9679062	9695656	10178225	11362202	12129415
ČPP	5531509	5935170	6246710	6947892	7751482	8312965
ČSOBP	4839957	5195599	5816901	6576080	7428060	8179367
UNIQA	4571355	4950745	5368725	5832736	6410707	6714787
Celkem	63337351	66859780	70135156	73961527	72251137	81367701
ostatní	8252263	7980921	9113366	11428204	18897493	13305010
CELKEM	71589614	74840701	79248522	85389731	91148630	94672711

Zdroj: <https://www.cap.cz/statistiky-prognozy-analyzy/vyvoj-pojistneho-trhu>, vlastní zpracování

Data pro graf 5

STRUKTURA V NEŽIVOTNÍM POJIŠTĚNÍ (v %)					
Segment/Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Majetek	25	23,9	23,6	23,3	22,7
Povinné ručení	25	24,7	24,2	24,2	24,5
Havarijní pojištění	19	19,7	20	20,6	21,1
Odpovědnost	16	16,4	16,4	16,7	16,6
Ostatní	15	15,3	15,8	15,2	15,1

Zdroj: <https://www.cap.cz/vyrocní-zpravy>, vlastní zpracování

Data pro graf 6

PŘEDEPSANÉ POJISTNÉ SMLUVNÍHO POJIŠTĚNÍ_PODNIKATELSKÉ POJIŠTĚNÍ (v tis. Kč)						
Pojistitel/Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Česká pojišťovna	5294689	5278012	4784850	4873273	0	0
Generali	1737526	1598148	1458244	1558744	0	0
GČP	0	0	0	0	4957944	6884753
KOOP	5398697	5633873	5134747	5171732	5361892	5332024
ALLIANZ	2038398	2219251	2141287	2178341	2282112	2388662
ČPP		1385065	1199598	1365484	1524060	1654161
ČSOBP	1102726	1210722	1322508	1466626	1646576	1816439
UNIQA	1103353	1097670	813897	766495	876312	897291
Celkem	17862867	18422741	16855131	17380695	16648896	18973330
ostatní	967772	1039641	1008350	1790262	3590089	2217482
CELKEM	18830639	19462382	17863481	19170957	20238985	21190812

Zdroj: <https://www.cap.cz/statistiky-prognozy-analyzy/vyvoj-pojistneho-trhu>, vlastní zpracování

Data pro graf 7

POČET SMLUV VE KMENI PODNIKATELSKÉHO POJIŠTĚNÍ (v ks)						
Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet smluv	719 456	733 949	819 311	853 912	858 236	868 368

Zdroj: <https://www.cap.cz/vyrocní-zpravy>, vlastní zpracování

Data pro graf 8

PŘEDEPSANÉ POJISTNÉ SMLUVNÍHO POJIŠTĚNÍ_RETAIL A MAJETKOVÉ POJIŠTNÍ (v tis. Kč)						
Pojistitel/Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Česká pojišťovna	*	*	3888907	3931688	0	0
Generali	*	*	756977	767098	0	0
GČP	0	0	0	0	3993668	4591174
KOOP	*	*	2978718	3070020	3201962	3326049
ALLIANZ	*	*	1333301	1389813	1473178	1564979
ČPP	*	*	462646	629050	714799	750232
ČSOBP	*	*	1023185	1113149	1219242	1352128
UNIQA	*	*	277778	324239	383799	432335
Celkem	*	*	10721512	11225057	10986648	12016897
ostatní	*	*	361228	479501	1447242	894464
CELKEM	*	*	11082740	11704558	12433890	12911361

Zdroj: <https://www.cap.cz/statistiky-prognozy-analyzy/vyvoj-pojistneho-trhu>, vlastní zpracování

Data pro graf 9

Meziroční změny předepsaného smluvního neživotního pojištění	
ROKY	%
2016/2015	4,5
2017/2016	5,9
2018/2017	7,2
2019/2018	7,3
2020/2019	3,9

Zdroj: <https://www.cap.cz/vyrocní-zpravy>, vlastní zpracování